

Centar

EESTI RAKENDUSUURINGUTE
KESKUS CENTAR

Eesti ühingute statistiline ülevaade

Janno Järve

2019

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	3
ÜLDINE ÜLEVAADE ÜHINGUTEST.....	4
ÜHINGUTE ARV.....	4
ÜHINGUTE REGISTREERIMINE.....	6
ÜHINGUTE KUSTUTAMINE REGISTRIST.....	8
SANEERIMISMENETLUSED.....	9
PANKROTID	10
ÄRIÜHINGUD ALALIIKIDE LÖIKES	11
SISSEJUHATUS.....	11
OSAÜHINGUD	12
<i>Osaühingud alaliikide ja majandustegevusalade lõikes.....</i>	<i>12</i>
<i>Töötajate arv, käive ja kasum.....</i>	<i>14</i>
<i>Osanike arv</i>	<i>17</i>
<i>Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised.....</i>	<i>20</i>
<i>Pankrotid</i>	<i>22</i>
<i>Väärtpaberite registris registreeritud osaühingud</i>	<i>23</i>
<i>Eesti väärtpaberite registris registreeritud osaühingute osadega tehtud tehingute arv.....</i>	<i>24</i>
AKTSIASELTSID.....	25
<i>Aktsiaseltsid alaliikide ja majandustegevusalade lõikes.....</i>	<i>25</i>
<i>Töötajate arv, käive ja kasum.....</i>	<i>30</i>
<i>Aktsionäride arv</i>	<i>33</i>
<i>Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised.....</i>	<i>36</i>
<i>Pankrotid</i>	<i>38</i>
TÄISÜHINGUD.....	39
<i>Täisühingud alaliikide ja majandustegevusalade lõikes.....</i>	<i>39</i>
<i>Töötajate arv, käive ja kasum.....</i>	<i>41</i>
<i>Osanike arv</i>	<i>44</i>
<i>Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised.....</i>	<i>44</i>
<i>Pankrotid</i>	<i>45</i>
USALDUSÜHINGUD.....	45
<i>Usaldusühingud alaliikide ja majandustegevusalade lõikes</i>	<i>45</i>
<i>Töötajate arv, käive ja kasum.....</i>	<i>48</i>
<i>Osanike arv</i>	<i>51</i>
<i>Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised.....</i>	<i>51</i>
<i>Ühingute pankrotid</i>	<i>53</i>
TULUNDUSÜHISTU	53
<i>Tulundusühistud alaliikide ja majandustegevusalade lõikes</i>	<i>53</i>
<i>Töötajate arv, käive ja kasum.....</i>	<i>57</i>
<i>Liikmete arv</i>	<i>60</i>
<i>Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised.....</i>	<i>63</i>
<i>Pankrotid</i>	<i>64</i>
VÄLISMAA ÄRIÜHINGU FILIAAL	65
<i>Filiaalid alaliikide ja majandustegevusalade lõikes</i>	<i>65</i>

Sissejuhatus

Käesoleva raporti peamine eesmärk on anda ülevaade Eesti äriühingutest. Suurusjärkude paremaks tunnetamiseks esitatakse ülevaates lisaks äriühingutele üldine info ka mittetulundusühingute ja sihtasutuste¹ registris ning korteriühistute registris registreeritud ühingute, aga ka riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste registris registreeritud asutuste, samuti äriregistris registreeritud füüsilisest isikust ettevõtjate kohta. Uuring on sisendiks ühinguõiguse revisjoni analüüs-kontseptsiooni põhjalt koostatavas õigusaktide muudatusettepanekute otsustusprotsessi.

Ülevaade katab ajaperioodi 2009-2018 (oluline on siiski öelda, et kõigi näitajate kohta 2018. aasta andmeid veel ei ole). Kõigi ühinguliikide lõikes tuuakse ülevaates ära nende arv ning ühingute loomise ja kustutamise arvud. Riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste puhul esitatakse vaid asutuste arv.

Äriühingute puhul vaadatakse seal, kus andmed seda võimaldavad, ka järgmisi näitajaid:

- Käive
- Kasum
- Töötajate arv
- Osanike/aktsionäride arv
- Ühinemiste, jagunemiste ja ümberkujundamiste arv
- Pankrottide arv
- Saneerimismenetluste arv
- Eesti väärtpaberite registris registreeritud osaühingute arv
- Ühingu osade ja aktsiatega tehtud tehingute arv

Neid näitajaid analüüsitakse eeskätt eesmärgiga saada teada, millist tüüpi ühinguid on Eestis registreeritud. Ülevaate eesmärgiks ei ole kirjeldada ettevõtete ja majanduse majanduslikku käekäiku laiemalt. Seetõttu ei leia siit ka ühingute keskmiste majandusnäitajate ja finantssuhtarvude dünaamikat ja majanduslikke põhjendusi sellele, miks see niisuguseks on kujunenud.

Analüüs on läbi viidud registriandmete põhiselt, selleks vajalikud andmed päriti järgmistest registritest:

- Äriregister
- Mittetulundusühingute ja sihtasutuste register
- Korteriühistute register
- Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste register
- Kohtute infosüsteem

Lisaks sellele tehti täiendavaid päringuid ka Eesti väärtpaberite registrisse.

Registripidajatel paluti teha registrist väljavõtte uurimisülesandes toodud näitajate arvutamiseks vajalikest andmetest. Valdav osa näitajatest on arvutatud tuginedes ühingute individuaalandmetele, kuid mõningate

¹ Rangelt võttes ei ole sihtasutused ühingud – juriidilised isikud on kas isikute ühendused (ühingud) või iseseisva õigussubjektina tunnustatud varakogumid (Saare *et al.* (2015) Ühinguõigus I, lk 42). Sihtasutused ei ole ühingud – neil ei ole liikmeid. Sihtasutused on loodud vara valitsemiseks ja kasutamiseks põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks (vt SAS §1 lg 1). Alljärgnevatel joonistel on sihtasutus kajastatud „muude ühingute“ all ruumi kokkuhoiu huvides.

näitajate puhul (nt saneerimised) on tuginetud ka registripidaja poolt teostatud arvutustele. Näitajad on esitatud aasta lõpu seisuga.

Üldine ülevaade ühingutest

Ühingute arv

Äriühingute alla kuuluvad äriseadustikus loetletud täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts ja tulundusühistu. Lisaks sellele on käesolevas ülevaates liigitatud nende alla ka välismaa äriühingu filiaal ning Euroopa äriühing. Majandustegevuse korraldamisel on osaühing vaieldamatult kõige enam levinud ühingu vorm. 2018. aasta lõpus olid neid äriregistris registreeritud ligi 194 tuhat. Teiste ühingute arv on kordades madalam (vt alljärgnevat joonist ja tabelit). Usaldusühinguid ja aktsiaseltsi on ligilähedaselt sama palju (kusjuures usaldusühingute arv on viimase 10 aasta jooksul pea kahekordistunud, samal ajal kui aktsiaseltside arv on oluliselt vähenenud). Ka täisühingute ja tulundusühistute arv on ajas jõudsalt kasvanud. Välismaa äriühingute filiaalide arv on püsinud küllaltki stabiilsena (näidates kerget kasvu). Euroopa äriühinguid on küll 10 aasta taguse ajaga võrreldes pea kolm korda rohkem, kuid nende koguarv on jätkuvalt väga väike.

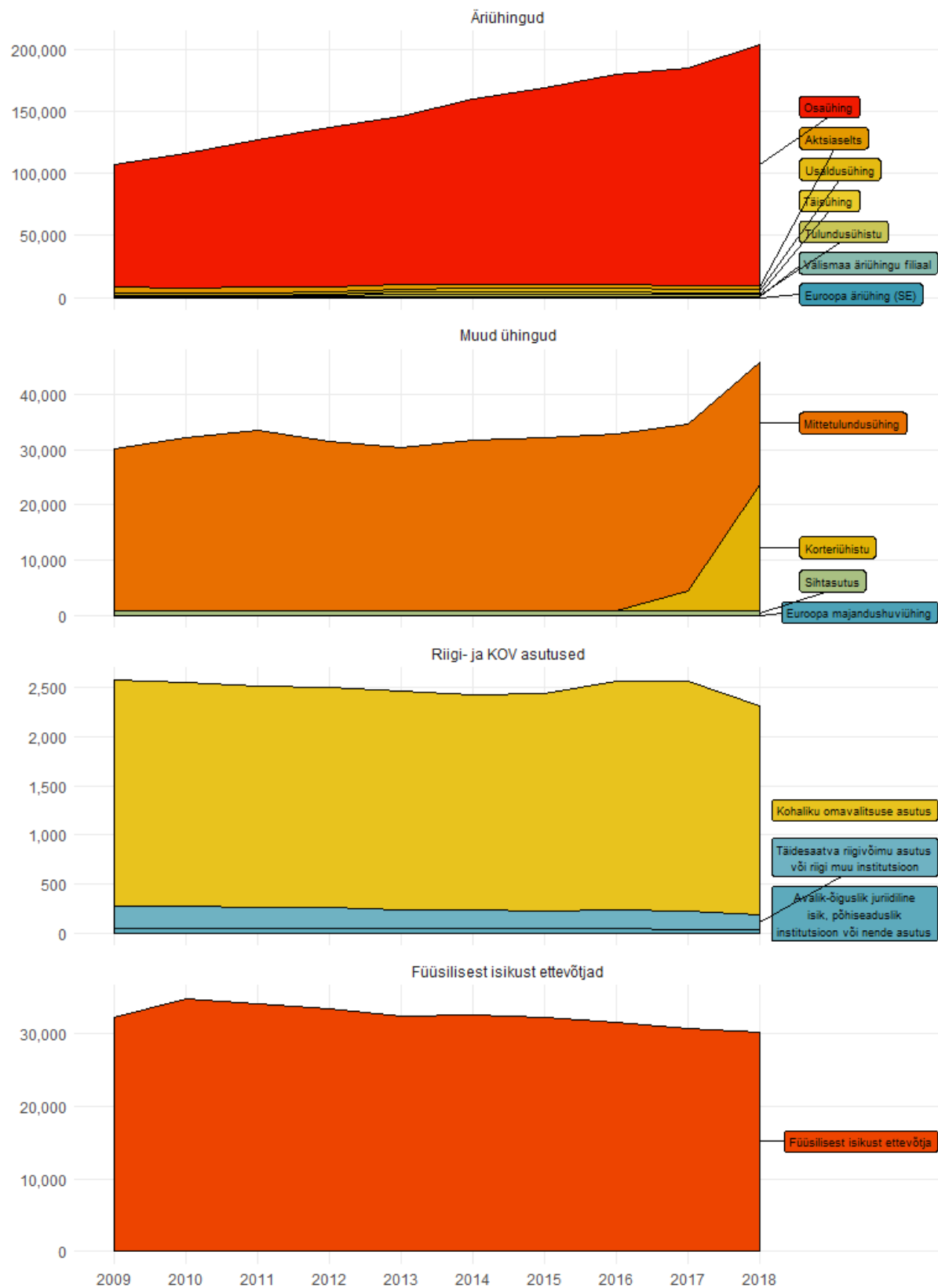
Lisaks eelpool mainitud ühingutele saab Eestis majandustegevusega tegeleda ka **füüsilisest isikust ettevõtjana**. See ettevõtlusvorm on ajas oma populaarsust mõnevõrra kaotanud (eeldatavalt selle tõttu, et osaühingute kaudu äritegevuses osalemine on muutunud oluliselt lihtsamaks), kuid ka 2018. aastal oli neid Eestis ligi 30 tuhat, mis on küllaltki märkimisväärne number.

Sihtasutuste ja mittetulundusühingute arvu arengud on samuti olnud mõnevõrra erinevad - sihtasutuste arv on püsinud viimastel aastatel ligilähedaselt muutumatuna, samal ajal kui mittetulundusühinguid on jäänud vähemaks. Oluline on siinkohal siiski silmas pidada, et alates 1. jaanuarist 2018 hakati registris iseseisva juriidilise isiku liigina eristama korteriühistut ja kõik korteriühistud, mis olid registreeritud mittetulundusühingutena, kanti automaatselt üle korteriühistute registrisse. Seega vähenes mittetulundusühingute registrisse kantud ühingute arv, mis aga ei tähenda, et mittetulundusühinguid oleks sisuliselt vähemaks jäänud. 2017. aastal korteriühistute registrisse kantud ühistud (3691, vt alljärgnevat joonist) kanti eeldatavalt ettevalmistustööde korras registrisse 2017. aasta viimastel päevadel.

Korteriühistute arvu järsk kasv 2018. aastal oli tingitud asjaolust, et automaatselt loodi korteriühistu kõigi korterimandite majandamiseks – selle tulemusena tekkis 2018. aasta veebruaris varem mittetulundusühinguna tegutsenud korteriühistutele lisaks ca üksteist tuhat uut korteriühistut. Selle punkti all oleks paslik mainida ka Euroopa majandushuviühinguid, mille arv on viimasel viiel aastal küll jõudsalt kasvanud, kuid jääb kokkuvõttes siiski marginaalseks.

Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustest moodustavad valdava osa kohaliku omavalitsuse asutused ning nende arv on püsinud ajas vaatamata kohalike omavalitsuste arvu vähenemisele küllaltki stabiilsena. Täidesaatva riigivõimu asutuste arv on viimase kümnendi jooksul veidi vähenenud (seda peamiselt tulenevalt ministeeriumide poolt hallatavate asutuste arvu vähenemisest), sama kehtib ka avalik-õiguslike juriidiliste isikute kohta (peamiselt tulenevalt erinevate ülikoolide organisatsioonistruktuuri restruktureerimisest). Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ei ole ühingud ning käesolevas ülevaates on neid kajastatud pelgalt selleks, et anda mingi tunnetus sellest, kui palju asutusi võrreldes äriühingutega Eestis on.

Joonis 1. Ühingute ja füüsilisest isikust ettevõtjate arv perioodil 2009-2018

Alaliik	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Äriühingud										
Euroopa äriühing (SE)	4	5	5	5	7	7	8	8	7	11
Välismaa äriühingu filiaal	482	487	490	490	516	538	559	558	564	562
Tulundusühistu	612	607	602	592	1676	1699	1713	1707	1713	1726
Täisühing	456	509	758	1745	2625	2638	2541	2447	1363	1367
Usaldusühing	1602	1498	1724	1894	2128	2279	2638	2929	3052	3089
Aktsiaselts	5093	4818	4449	4149	3851	3688	3493	3284	3092	2997
Osaühing	99340	108609	118753	128067	135681	148802	158173	169030	175288	194354
Muud ühingud										
Euroopa majandushuviühing	1	1	2	2	3	3	8	18	19	19
Sihtasutus	834	851	871	799	801	813	807	786	790	812
Korteriühistu	0	0	0	0	0	0	0	0	3691	22918
Mittetulundusühing	29246	31208	32628	30770	29531	30772	31372	32067	30000	22026
Riigi- ja KOV asutused										
Avalik-õiguslik juriidiline isik, põhiseaduslik institutsioon või nende asutus	49	50	50	50	50	52	49	50	37	38
Täidesaatva riigivõimu asutus või riigi muu institutsioon	222	221	220	209	195	182	184	189	190	156
Kohaliku omavalitsuse asutus	2298	2274	2240	2236	2217	2184	2205	2323	2328	2114
Füüsilisest isikust ettevõtjad										
Füüsilisest isikust ettevõtja	32186	34797	34021	33362	32316	32433	32216	31555	30633	30218

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Enne muude näitajate juurde edasi liikumist tuleks mainida ka seda, et mitte kõik ühingud, mis on eelpool mainitud registrites registreeritud, ei ole majanduslikult aktiivsed. Kui vaatame äriühinguid ning sihtasutuste ja mittetulundusühingute registris registreeritud ühinguid kokku, siis oli neid 2017. aastal (2018. majandusaasta aruandeid ei ole veel esitatud, seetõttu kasutame siin referentsaastana aastat 2017) ligi 220 tuhat, kuid nendest vaid 122 tuhat esitas registrile aruande. Seega - kui hinnata ühingu majanduslikku aktiivsust selle järgi, kas ta esitab registrile aruandeid või mitte, siis on äriühingute ja muude ühingute hulgas aktiivseid veidi üle poole.

Ühingute registreerimine

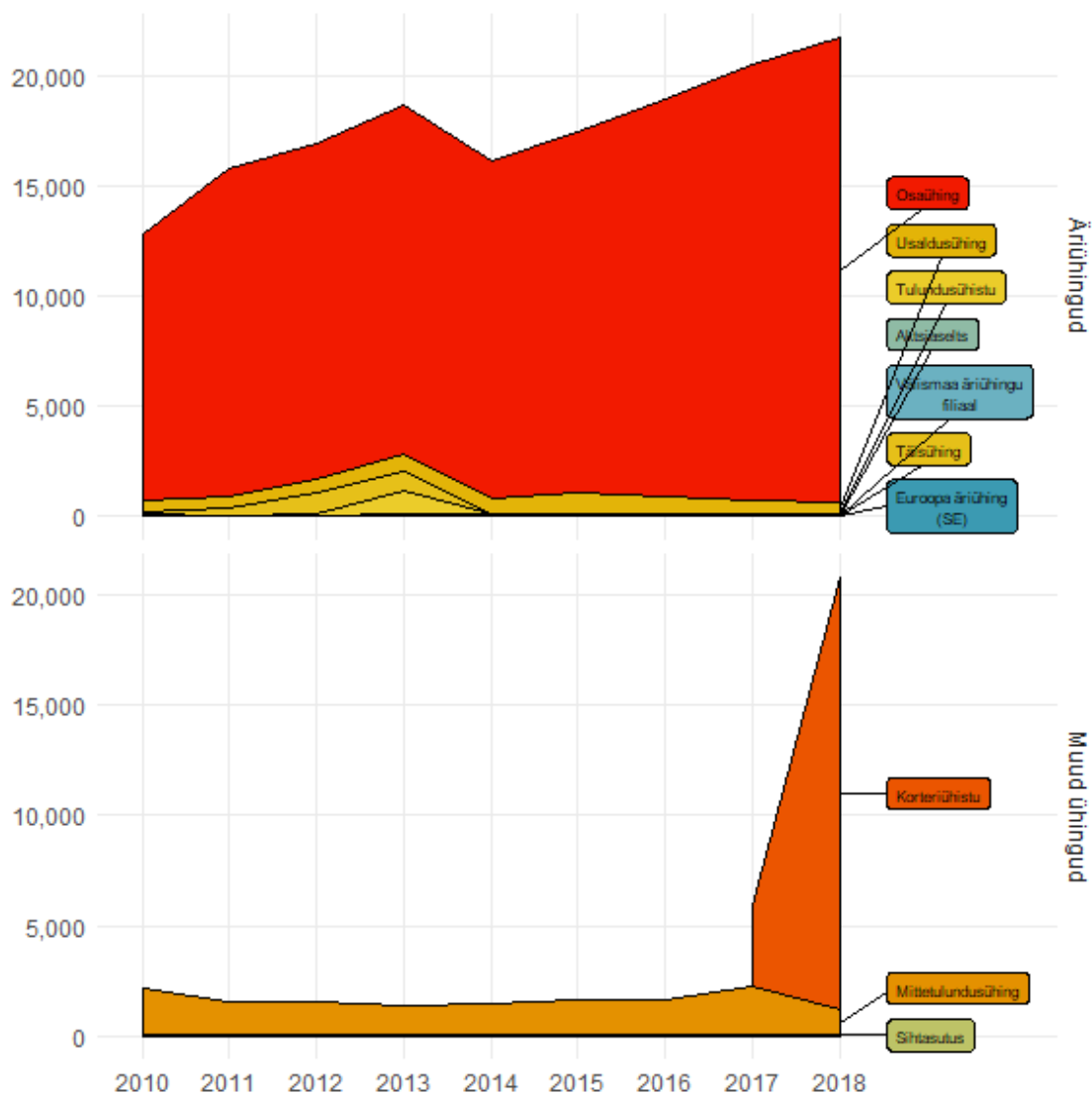
Ühingute registreerimine ja kustutamine on käesolevas analüüsis arvatud selliselt, et kui vaatlusalusele aastale eelneval aastal oli mingit liiki äriühing äriregistri poolt meile edastatud andmestikus olemas ning vaatlusalusel aastal sama liiki sama registrinumbriga ühingu enam ei olnud, siis loeti ühing kustutatuks.

Sarnast lähenemist (kuigi ümberpööratult) kasutati ka uute registreerimiste arvutamisel. Eeltoodu tähendab seda, et kui näiteks osaühing registreeriti ümber aktsiaseltsiks, siis loetakse ta käesolevas analüüsis osaühingute hulgast kustutatuks ning aktsiaseltside hulka on tekkinud juurde uus ühing. Ühtlasi tähendab see ka seda, et ühingute registreerimise ka kustutamise arvud ei pruugi otseselt kokku langeda äriregistri vastava nimetusega toimingute arvudega (nt tulenevalt sellest, et mõned kustutatud ühinged ennistatakse teatud toimingute tegemiseks registrisse).

Eelmisel aastal registreeriti esmakordselt ligi 22 tuhat äriühingut. Valdava enamuse sellest moodustasid osaühingud (vt alljärgnevat joonist). Osaühingute asutamiste arv on (väikese mööndustega) ajas pidevalt kasvanud.

Muude ühinguliikide osas jääb silma korteriühistute arvu suur kasv, kuid selle põhjused on tehnilised ja tingitud sellest, et loodi korteriühistute register ning selle käigus (2017. ja 2018. aastal) kanti sinna nii olemasolevad korteriühistud mittetulundusühingute registrist kui ka uued, registripidaja poolt ametiülesande korras asutatud korteriühistud. Mittetulundusühingute asutamiste arv on kõikunud 1400 ja 2200 ühingu asutamise vahel, ainukeseks erandiks on 2018. aasta kus asutamiste arv on olnud veidi väiksem. Sihtasutuste asutamiste arv jääb valdavalt alla 50 asutamise aastas.

Joonis 2. Ühingute registrisse kandmine (esmakanded) perioodil 2010-2018

Liik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Äriühingud									
Euroopa äriühing (SE)	1	0	0	2	0	1	0	0	4
Välismaa äriühingu filiaal	29	22	23	38	35	35	29	31	22
Aktsiaselts	60	42	46	34	42	41	31	30	25
Tulundusühistu	8	8	7	1107	31	33	18	30	29
Täisühing	63	263	1008	891	29	39	31	27	21
Usaldusühing	529	560	623	724	694	895	820	631	516
Osaühing	12113	14913	15222	15876	15307	16404	17995	19749	21086
Muud ühingud									
Euroopa majandushuviühing	0	1	0	1	0	5	10	1	0
Sihtasutus	33	39	49	36	35	34	34	55	41
Mittetulundusühing	2090	1528	1507	1371	1424	1594	1558	2182	1136
Korteriühistu	0	0	0	0	0	0	0	3691	19624

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Ühingute kustutamine registrist

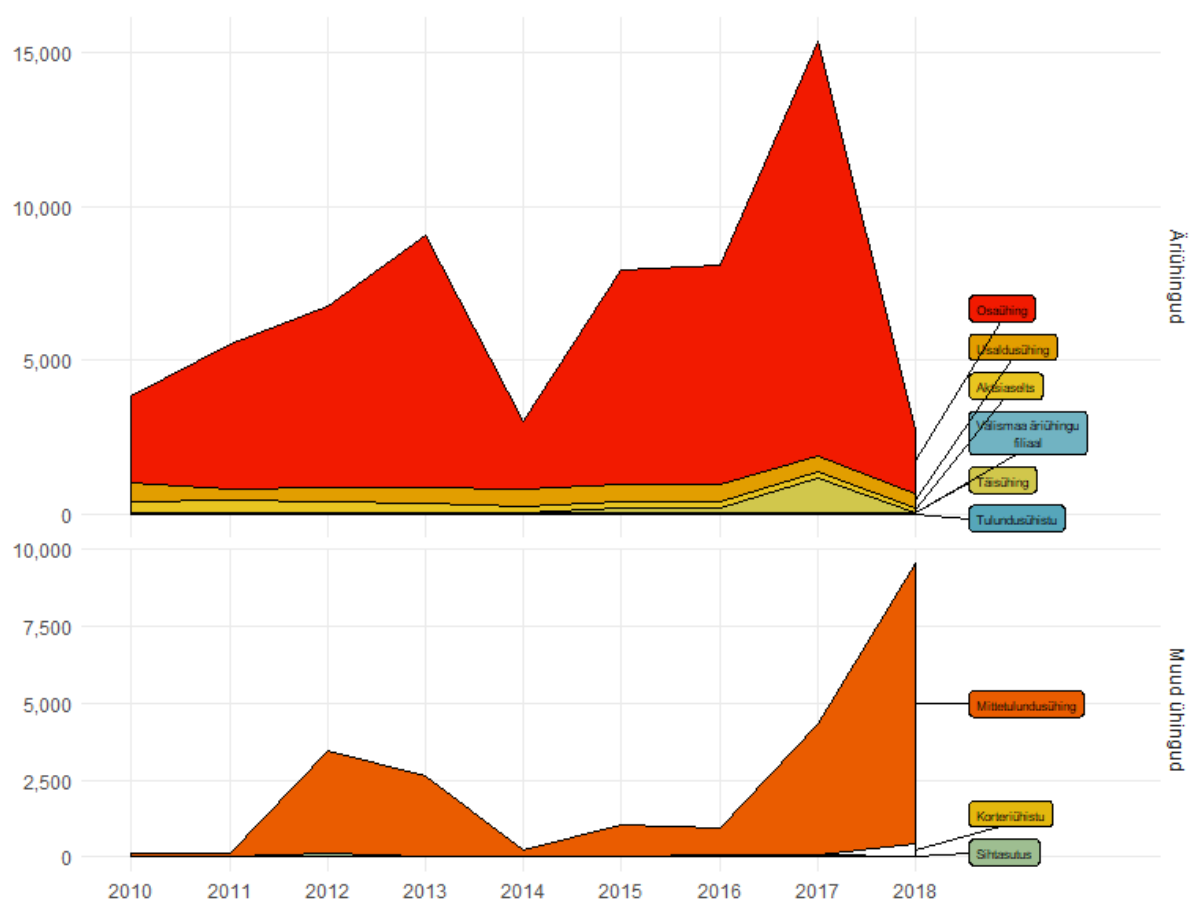
Ühingute registrist kustutamine on samuti ajas kõikuv. Äriühingute kustutamistest moodustavad kõige suurema osa jällegi osaühingute kustutamised. See on ka ootuspärane, sest osaühing on kõige levinum äriühingu vorm Eesti ärimaastikul. Osaühinguid kustutati registrist kõige rohkem aastatel 2013 ja 2017. Teiste äriühingute kustutamiste arvud on oluliselt tagasihoidlikumad - välja võiks tuua ehk täisühingute kustutamiste mõningase kasvu 2017. aastal.

Muude ühinguliikide osas torkab silma 2012. aasta, kus registrist kustutati enam kui 3 tuhat mittetulundusühingut. Eeldatavalt on see ühest küljest tingitud sellest, et 2008. aasta teises pooles jõustus säte, mille kohaselt peavad mittetulundusühingud esitama registrile majandusaasta aruande ning kui seda ettenähtud aja jooksul ei tehta, võib registripidaja ühingu registrist kustutada², aga teisalt ka sellest, et hooneühistud tõsteti ümber äriregistrisse. 2017. ja 2018. aastal vähenes mittetulundusühingute arv veel rohkem, kuid see on tingitud sellest, et korteriühistutele tehti oma register ning kõik korteriühistud liikusid sinna üle.

Olgu öeldud, et ühingute kustutamine registrist ei pruugi olla seotud majanduskeskkonna arengutega - nagu ka eelnevalt mainitud, on päris suur osa registreeritud ühingutest sellised, kus aktiivset majandustegevust ei toimu. Seetõttu tuleb aegajalt registreid puhastada ning see võib seletada ka üksikutel aastatel foonist oluliselt kõrgemaid kustutamiste arve.

² Vt täpsemalt mittetulundusühingute seadus §36¹

Joonis 3. Ühingute registrist kustutamine perioodil 2009-2018

Alaliik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Äriühingud									
Euroopa äriühing (SE)	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Tulundusühistu	13	13	17	21	9	20	23	25	16
Välismaa äriühingu filiaal	24	19	23	12	13	14	30	25	24
Täisühing	10	14	21	11	16	136	125	1111	17
Aktsiaselts	334	408	344	326	206	239	237	224	130
Usaldusühing	632	335	453	489	543	537	529	508	479
Osaühing	2825	4725	5883	8214	2238	7020	7156	13495	2095
Muud ühingud									
Sihtasutus	16	19	121	33	23	40	55	51	20
Korterühistu	0	0	0	0	0	0	0	0	397*
Mittetulundusühing	128	107	3334	2599	197	995	872	4257	9121

Märkus: * Korterühistute kustutamiste arv vajab täiendavat selgitust. Kui vaadata äriregistri andmeid ühingute kustutamise kohta, siis on 2018. aastal kustutatud vaid 16 korterühistut ehk oluliselt vähem kui sellest tabelist paistab. Vahe tuleb sellest, et korterimandi- ja korterühistuseaduse jõustumisel kanti registrisse ekslikult mõnisada korterühistut nende majade jaoks, kus korterühistu oli juba olemas. Kui viga avastati, siis sellised korterühistud

kustutati. Äriregistri kustutamiste andmed kajastavad aga reaalse likvideerimise läbinud ühingute andmeid – kuna ekslikult registrisse ühinguid sellisel moel ei likvideeritud, siis nad äriregistri kustutamiste andmetes ka ei kajastu.

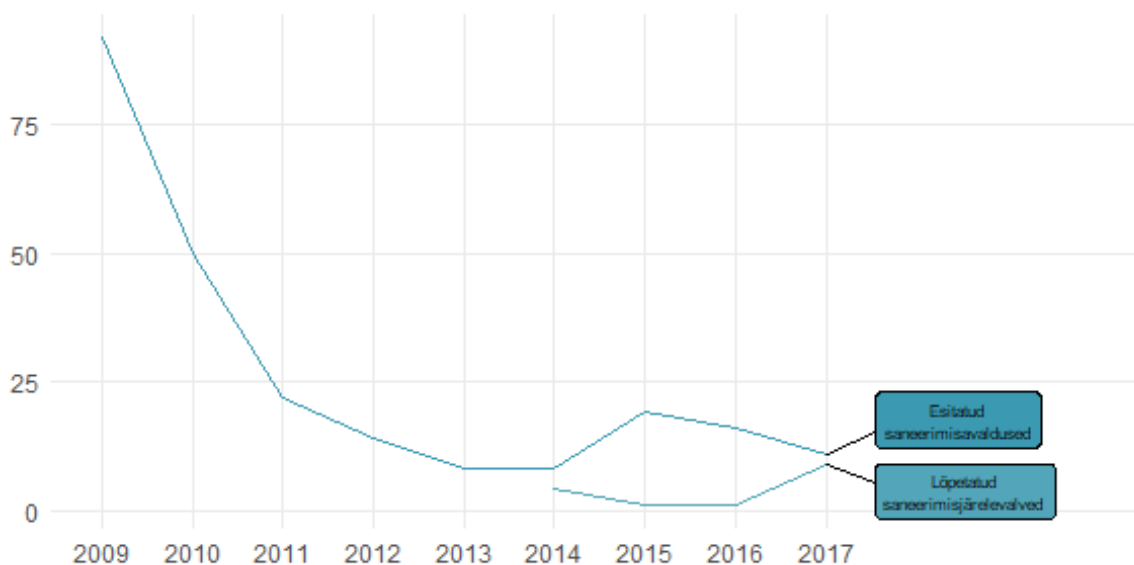
Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused

Saneerimismenetlused

Saneerimisi autori käsutuses olev informatsioon ühingu liikide lõikes analüüsida ei võimalda. Samuti ei ole kergelt töödeldaval kujul andmeid selle kohta, millega saneerimismenetlused lõppesid. Küll aga on kättesaadav üldine alustatud saneerimismenetluste arv ning kuna oluliseks saneerimismenetluse osaks on ka selle kohta teostatav järelevalve, siis esitame allpool toodud joonisel neid kahte näitajat.

Nagu näha, on saneerimised küllaltki tihedalt seotud majandus tsükliga – kui 2009. aastal oli alustatud saneerimismenetlusi 92, siis 2017. aastaks oli see näitaja langenud 11-ni. Lõpetatud järelevalvemenetluste arv on kättesaadav alates 2014. aastast (pärast sellekohast seadusemuudatust) ning ulatus 2017. aastal 9-ni. Ühtlasi paistab, et lõpetatud järelevalvemenetluste arv kõigub aastate lõikes päris palju, aga kuna tegemist on suhteliselt väikesearvulise nähtusega, siis on see ka ootuspärane.

Joonis 4. Esitatud saneerimisavaldused ja lõpetatud saneerimisjärelevalved 2009-2017

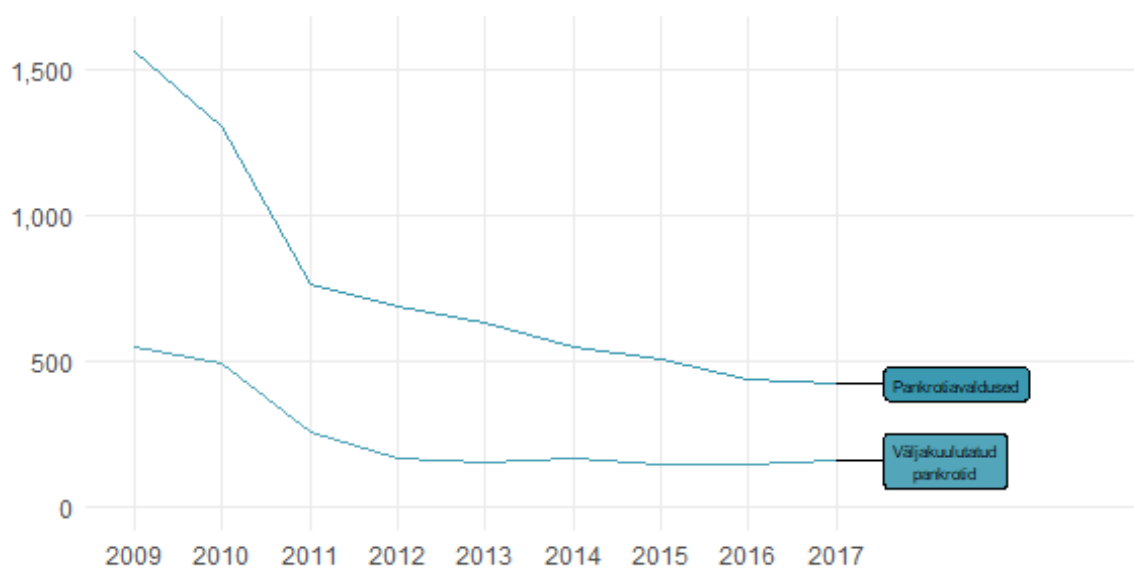
Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Esitatud saneerimisavaldused	92	50	22	14	8	8	19	16	11
Lõpetatud saneerimisjärelevalved	0	0	0	0	0	4	1	1	9

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused

Pankrotid

Pankrotiavalduste esitamine ning pankrottide väljakuulutamine sõltuvad jällegi eeskätt Eesti üldisest majanduslikust seisust. Kriisiaegse tasemega võrreldes on pankrotiavalduste arv langenud ca ühe kolmandikuni 2009. aasta tasemest. Ligilähedaselt sarnased arengud joonistuvad välja ka väljakuulutatud pankrottide dünaamikas. Pankrotiavalduste ja väljakuulutatud pankrottide suhe paistab suurusjärguliselt olema viimastel aastatel selline, et kolme pankrotiavalduse kohta kuulutatakse välja üks pankrot.

Joonis 5. Esitatud pankrotiavaldused 2009-2017

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pankrotiavaldused	1561	1307	765	689	631	550	506	438	421
Väljakuulutatud pankrotid	547	496	256	166	150	168	143	146	157

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused

Äriühingud alaliikide lõikes

Sissejuhatus

Alljärgnevalt vaatame veidi detailsemalt äriühinguid (osaühing, aktsiaselts, usaldusühing, täisühing ja tulundusühistu), samuti filiaale. Ülevaates tuuakse ära järgmiste näitajate jaotus ja muutus ajas:

- Ühingute arv alaliikide ja majandustegevusalade lõike
- Töötajate arv
- Käive
- Kasum
- Osanike/aktsionäride arv (sh juriidilisest ja füüsiliselt isikust osanike arv)
- Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised
- Väljakuulutatud pankrotid
- Ühingu osade ja aktsiatega tehtud tehingute arv

Valdav osa eelpool mainitud näitajatest pärineb aastaaruannetest. Kuna 2018. aasta aastaaruanded on valdavalt veel esitamata, siis vaatame selles ülevaates ajaperioodi 2009-2017. Samal põhjusel keskendume ka ainult nendele ühingutele, mis on esitanud aruandeid.

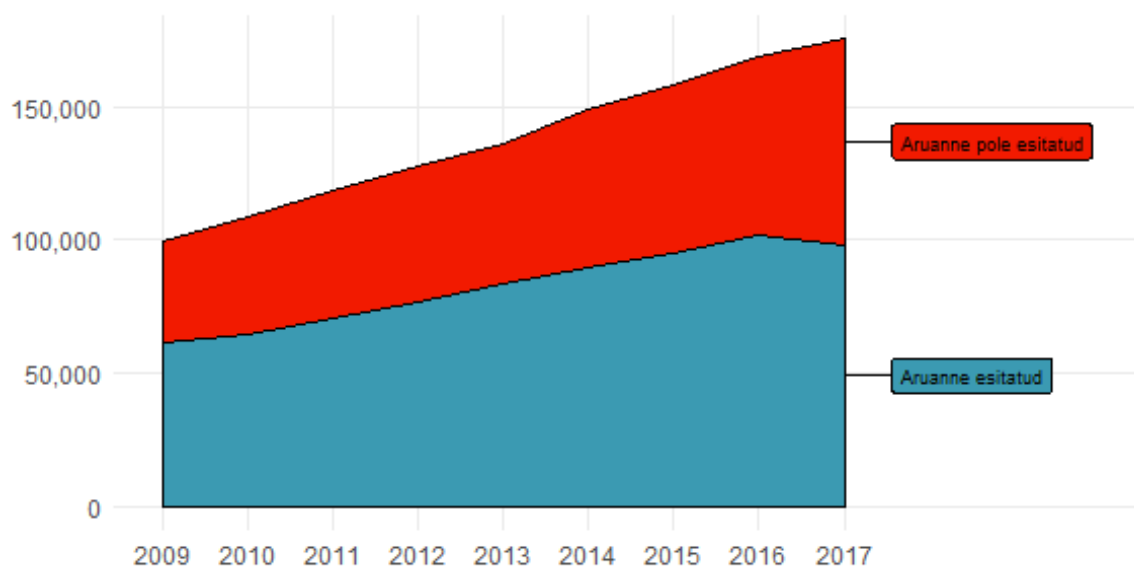
Osaühingud

Osaühingud alaliikide ja majandustegevusalade lõikes

Osaühing on äritegevuseks kõige enam levinud ühinguline vorm. 2017. aastal oli äriregistris registreeritud 175 tuhat osaühingut. Kui hinnata ühingute majanduslikku aktiivsust selle järgi, kas ühing on esitanud majandusaasta aruande või mitte (tegemist on kindlasti jämeda hinnanguga, sest on ka selliseid ühinguid, mis esitavad oma aruandeid hilinemisega), siis olid 2017. aastal aktiivseid ühinguid 98 tuhat.

Lisaks äriregistrile peab ühingute üle arvestust ka statistikaamet, mis kaasab oma statistilisse profiili kõik ühingud, mida loeb majanduslikult aktiivseks. Äriregistri ja statistikaameti arvepidamise alused on veidi erinevad ning sellest tulenevalt ei lähe ka äriregistris ning statistikaameti statistilises profiilis olevad andmed üksüheselt kokku. Osaühingute puhul ei ole erinevused siiski väga suured - 2017. aastal kuulus statistikaameti statistilisse profiili 99,9 tuhat osaühingut (Allikas: statistikaamet, tabel ER029). Suured erinevused registrisse kantud osaühingute arvu ja majandusaasta aruandeid esitavate osaühingute arvu vahel on küllaltki ootuspärased - ühest küljest selle tõttu, et turul tegutsevad konsultatsiooniettevõtted, mis müüvad juba asutatud äriühinguid (et muuta ettevõtlusega alustamine võimalikult lihtsaks), teisalt aga ka selle tõttu, et isegi kui ettevõtte majandustegevus on faktiliselt lõppenud, läheb selle registrist kustutamiseks tavaliselt aega.

Joonis 6. Osaühingute arv ja jaotus majandusliku aktiivsuse järgi perioodil 2009-2017

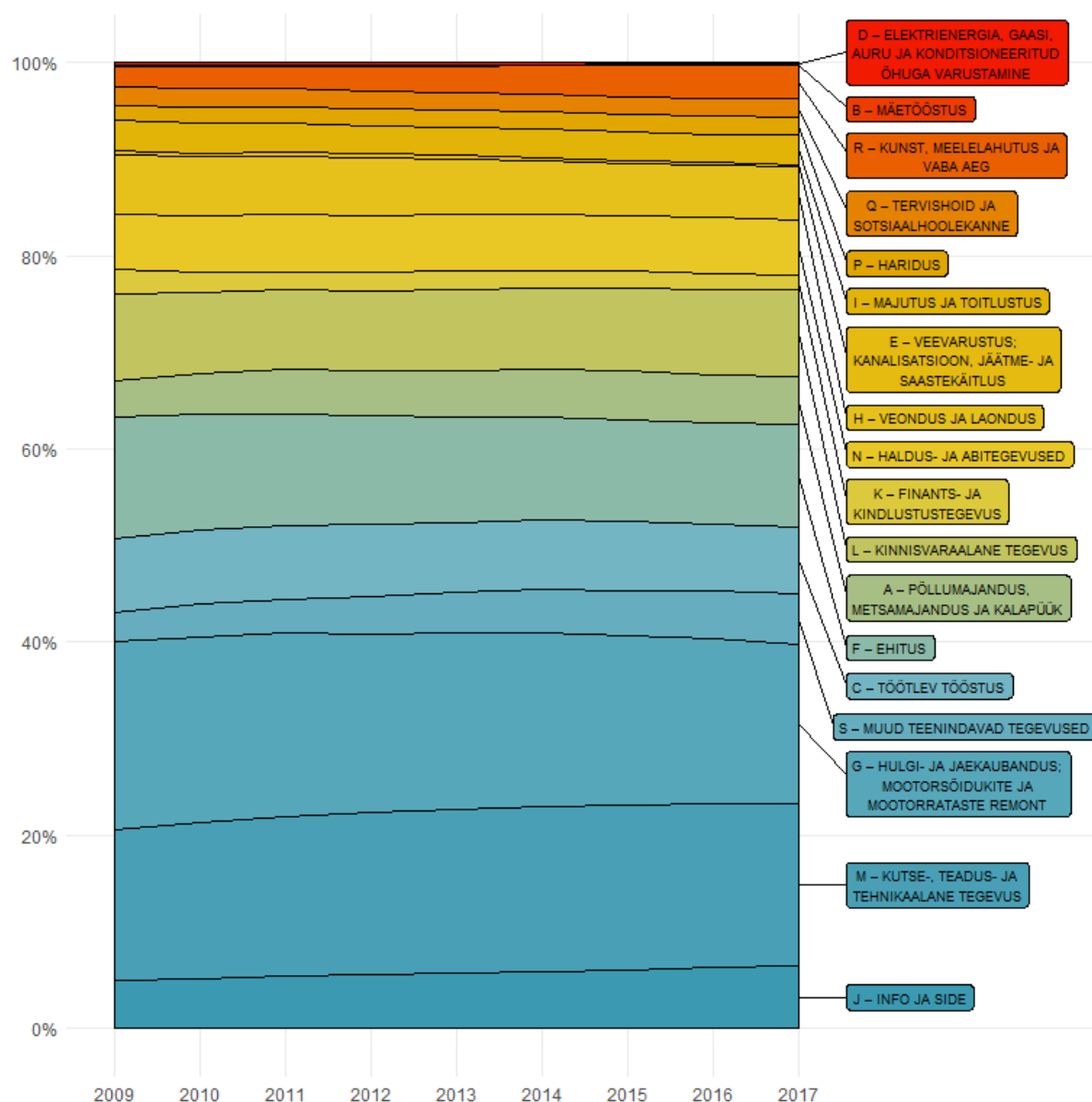

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aruanne esitatud	61485	64861	70604	77094	83430	89667	95125	101668	98415
Aruanne pole esitatud	37855	43748	48149	50973	52251	59135	63048	67362	76873
Kokku	99340	108609	118753	128067	135681	148802	158173	169030	175288

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Majandustegevusalade lõikes on osaühingute jaotus küllaltki ühtlane ning kindlaid valdkondi, milles otsustataks äri ajamiseks kasutada just osaühinguid, ootuspärastelt välja ei joonistu. Ka ei ole märgata mingite tegevusalade osakaalude märkimisväärset muutumist.

Joonis 7. Osaühingute arv majandustegevusalade lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
J – INFO JA SIDE	3053	3340	3819	4355	4808	5304	5804	6372	6319
M – KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS	9623	10459	11706	12945	14155	15351	16222	17264	16609
G – HULGI- JA JAEKAUBANDUS; MOOTORSÕIDUKITE JA MOOTORRATASTE REMONT	11960	12505	13364	14179	15203	16079	16613	17349	16170
S – MUUD TEENINDAVAD TEGEVUSED	1822	2172	2501	2976	3471	4054	4517	5043	5126
C – TÖÖTLEV TÖÖSTUS	4737	5001	5332	5757	6101	6442	6723	7070	6867

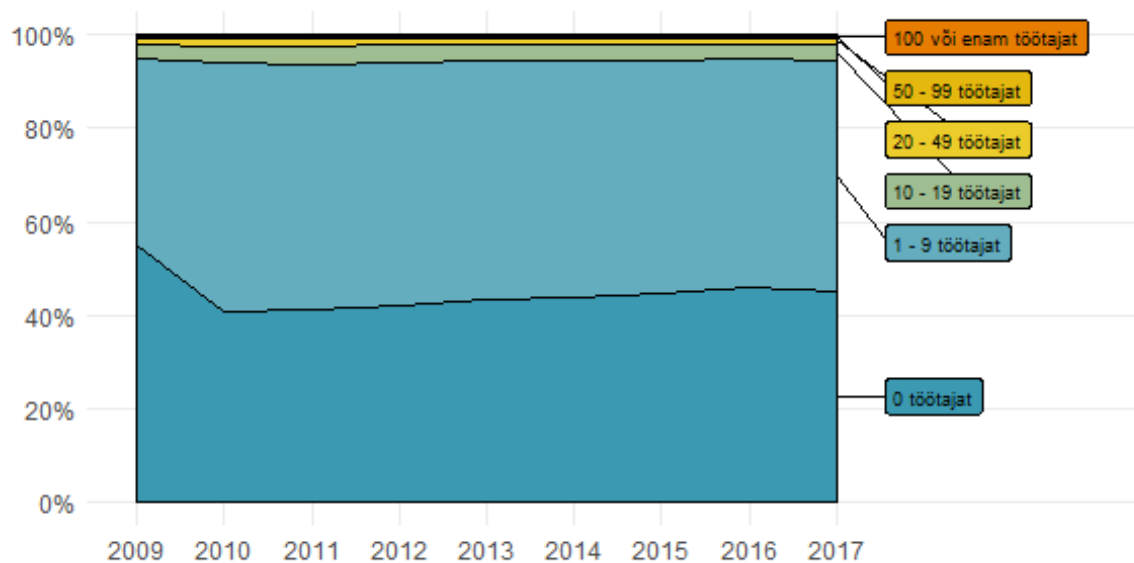
Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
F – EHITUS	7708	7727	8151	8695	9045	9510	9988	10627	10416
A – PÕLLUMAJANDUS, METSAMAJANDUS JA KALAPÜÜK	2345	2763	3272	3595	4022	4407	4844	5091	4964
L – KINNISVARAALANE TEGEVUS	5517	5461	5845	6370	7024	7590	8189	8904	8748
K – FINANTS- JA KINDLUSTUSTEGEVUS	1525	1320	1288	1500	1564	1608	1672	1765	1585
N – HALDUS- JA ABITEGEVUSED	3518	3797	4196	4531	4895	5187	5509	5898	5603
H – VEONDUS JA LAONDUS	3795	3976	4313	4573	4844	5020	5113	5428	5361
E – VEEVARUSTUS; KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS	255	263	281	299	295	301	300	299	269
I – MAJUTUS JA TOITLUSTUS	1924	2023	2116	2305	2422	2616	2813	3014	2957
P – HARIDUS	968	1073	1167	1336	1458	1605	1713	1881	1866
Q – TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE	1148	1236	1314	1378	1507	1663	1736	1816	1853
R – KUNST, MEELELAHUTUS JA VABA AEG	1303	1470	1663	2003	2317	2628	3069	3533	3401
B – MÄETÖÖSTUS	120	112	114	121	127	121	123	129	132
D – ELEKTRIENERGIA, GAASI, AURU JA KONDITSIONEERITUD ÕHUGA VARUSTAMINE	164	163	162	176	172	181	177	185	169
Kokku	61485	64861	70604	77094	83430	89667	95125	101668	98415

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Töötajate arv, käive ja kasum

Enamus Eesti äriühingutest on mikroettevõtted ning kuna osaühing on kõige enam levinud äritegemise vorm, siis pole üllatav, et valdavas enamikus osaühingutest on alla 10 töötaja. Huvitav on seejuures see, et ligi pooltes osaühingutes ei ole üldse töötajaid. Ilma töötajateta osaühingute arv ja osakaal langes märgatavalt kriisi ajal, kuid on pärast seda mõõdukas tempos kasvanud. Käibegruppide lõikes tuleb tõdeda, et viimase kümnendi jooksul on osaühingute jaotus püsinud väga stabiilne (seda vaatamata sellele, et hinna- ja elatustaseme tõus võiks olla soosinud suurema käibega gruppide osakaalu kasvu). Kasuminäitajate osas on arengud aga ootuspärased - kahjumis osaühingute osakaal on vähenenud ning kasumis olevate oma kasvanud. Kõige rohkem on osaühinguid, mille kasum jääb alla 10 tuhande euro.

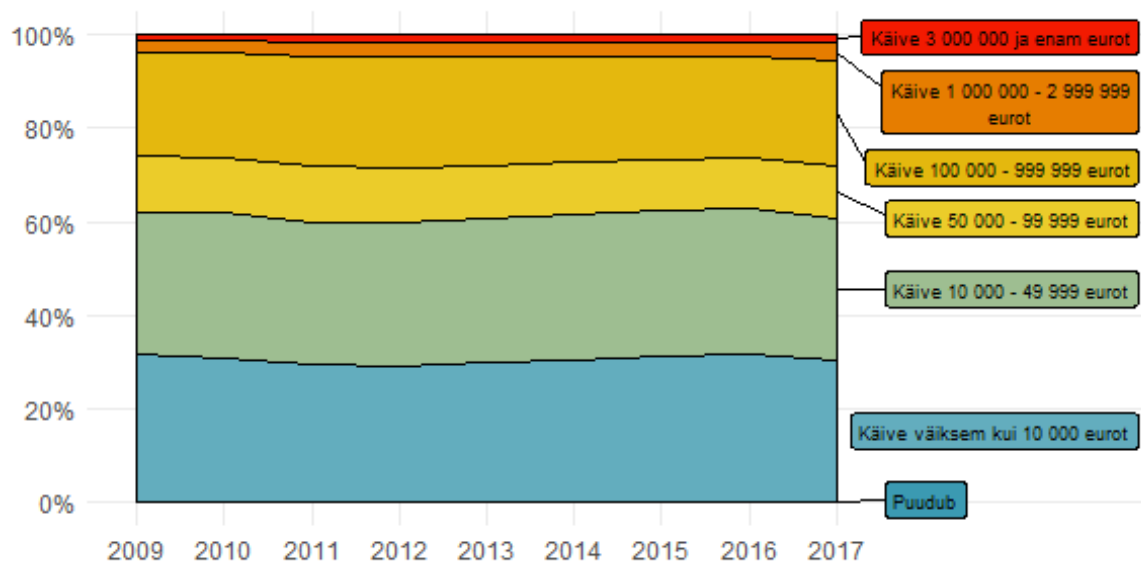
Joonis 8. Osäühingute arv töötajate arvu gruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Töötajate arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 töötajat	33897	26497	29108	32482	36107	39155	42330	46531	44574
1 - 9 töötajat	24436	34591	37132	40208	42726	45617	47778	49917	48550
10 - 19 töötajat	1840	2284	2574	2691	2789	2969	3024	3134	3171
20 - 49 töötajat	981	1117	1296	1268	1337	1429	1476	1561	1567
50 - 99 töötajat	218	264	318	300	305	321	341	342	376
100 või enam töötajat	113	108	176	145	166	176	176	183	177
Kokku	61485	64861	70604	77094	83430	89667	95125	101668	98415

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

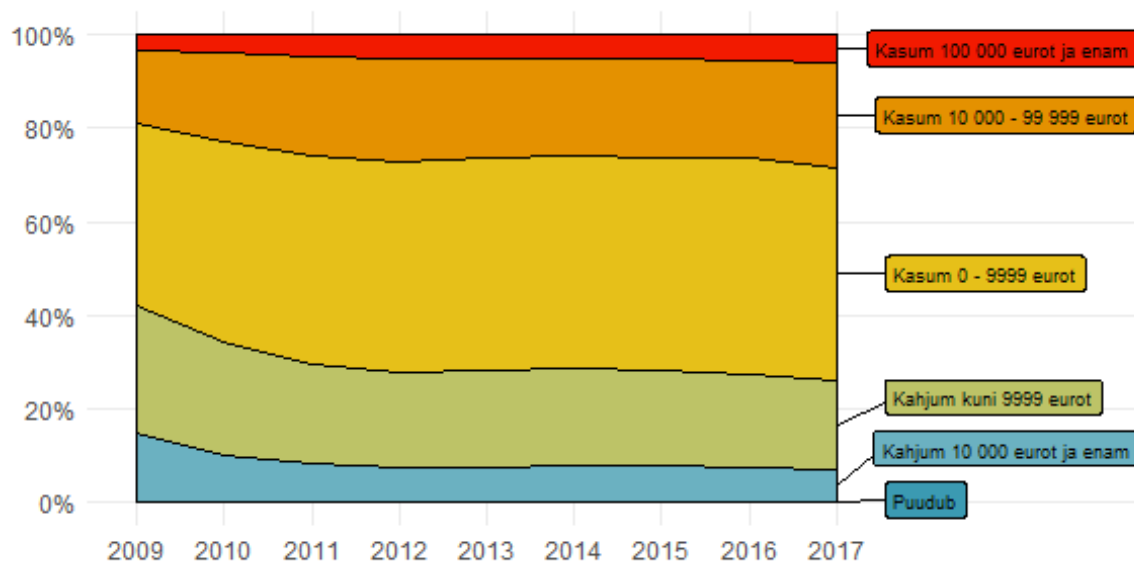
Joonis 9. Osauhingute arv ja jaotus käibegruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Käive	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Puudub	0	9	0	0	0	0	0	0	0
Käive väiksem kui 10 000 eurot	19422	19991	20742	22477	24870	27116	29757	32250	29896
Käive 10 000 - 49 999 eurot	18701	20113	21526	23631	25725	28125	29486	31479	30049
Käive 50 000 - 99 999 eurot	7434	7823	8631	9067	9581	10060	10582	11014	10929
Käive 100 000 - 999 999 eurot	13677	14405	16400	18199	19256	20160	20978	22049	22295
Käive 1 000 000 - 2 999 999 eurot	1603	1752	2274	2514	2706	2850	2936	3306	3481
Käive 3 000 000 ja enam eurot	648	768	1031	1206	1292	1356	1386	1570	1765
Kokku	61485	64861	70604	77094	83430	89667	95125	101668	98415

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 10. Osäühingute arv ja jaotus kasumigruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

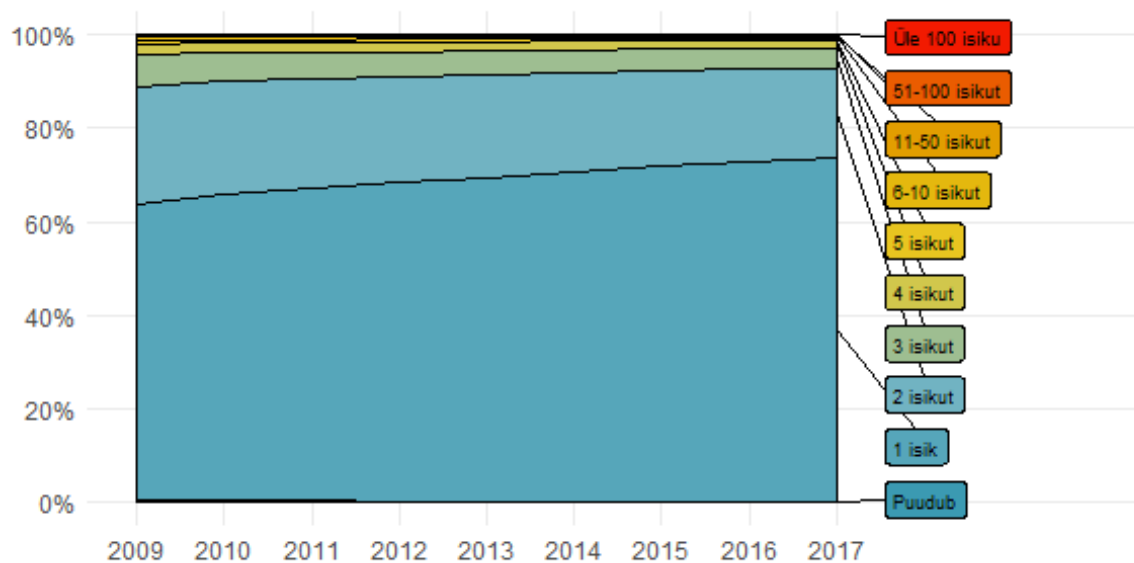
Kasum	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Puudub	0	5	0	0	0	0	0	0	0
Kahjum 10 000 eurot ja enam	9209	6435	5804	5753	6270	7152	7335	7639	6928
Kahjum kuni 9999 eurot	16629	15708	14941	15656	17086	18708	19353	20019	18781
Kasum 0 - 9999 eurot	23893	27928	31478	34808	38110	40799	43634	47200	44815
Kasum 10 000 - 99 999 eurot	9651	12247	14986	16845	17682	18599	19993	21420	22124
Kasum 100 000 eurot ja enam	2103	2538	3395	4032	4282	4409	4810	5390	5767
Kokku	61485	64861	70604	77094	83430	89667	95125	101668	98415

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Osanike arv

Valdav osa (2017. aastal täpsemalt 73%) aktiivsetest osäühingutest on ühe (juriidilise või füüsilise) isiku omanduses. Ühe isiku poolt omatavate ühingute arv ja osakaal on ajas jõudsalt kasvanud. Enamik osäühinguid on füüsiliste isikute omanduses. Selliseid ühinguid, kus omanikeks on ainult juriidilised isikud, oli 2017. aastal ca 7 tuhat. Osäühingutel saab olla samaaegselt ka juriidilisest ja füüsilisest isikust osanikke-selliseid on samuti vähe (2017. aastal alla 3 tuhande).

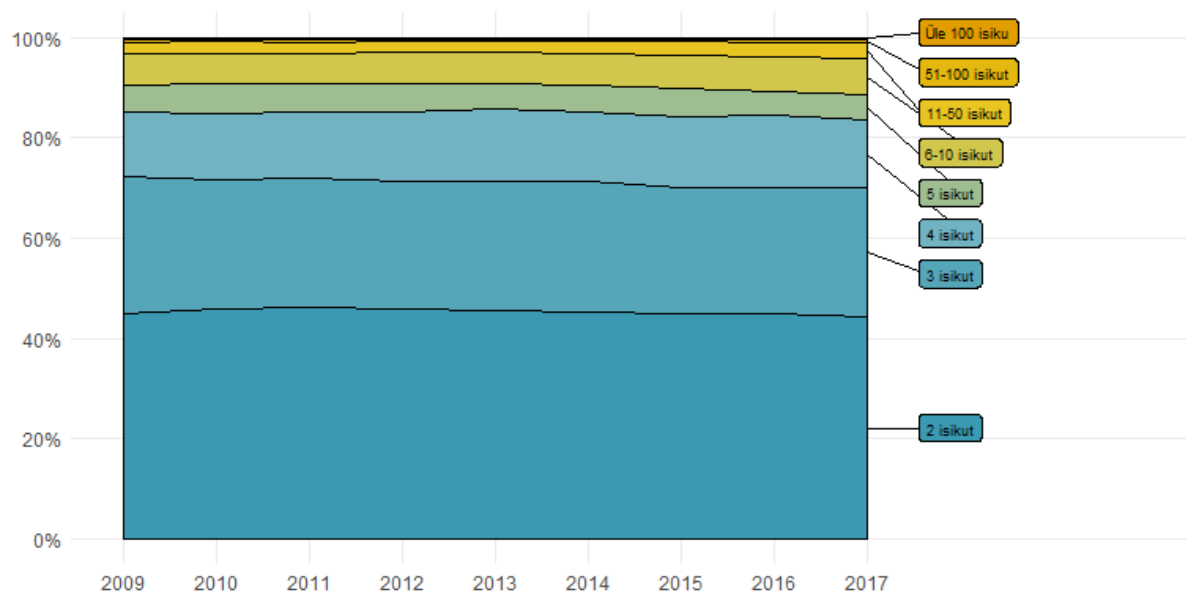
Joonis 11. Osaühingute jaotus füüsilisest ja juriidilisest isikust osanike arvu järgi 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Isikute arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Puudub	158	189	387	11	112	156	224	251	248
1 isik	39046	42451	47086	52685	57918	63298	68106	73931	72235
2 isikut	15575	15765	16496	17492	18366	19042	19521	20053	18924
3 isikut	4102	3939	4005	4170	4268	4374	4413	4501	4263
4 isikut	1471	1404	1484	1545	1577	1596	1614	1668	1520
5 isikut	458	464	480	499	488	507	526	520	506
6-10 isikut	465	444	449	487	506	504	522	530	515
11-50 isikut	169	166	175	167	160	157	167	180	170
51-100 isikut	26	27	29	26	25	25	23	24	23
Üle 100 isiku	15	12	13	12	10	8	9	10	11
Kokku	61485	64861	70604	77094	83430	89667	95125	101668	98415

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

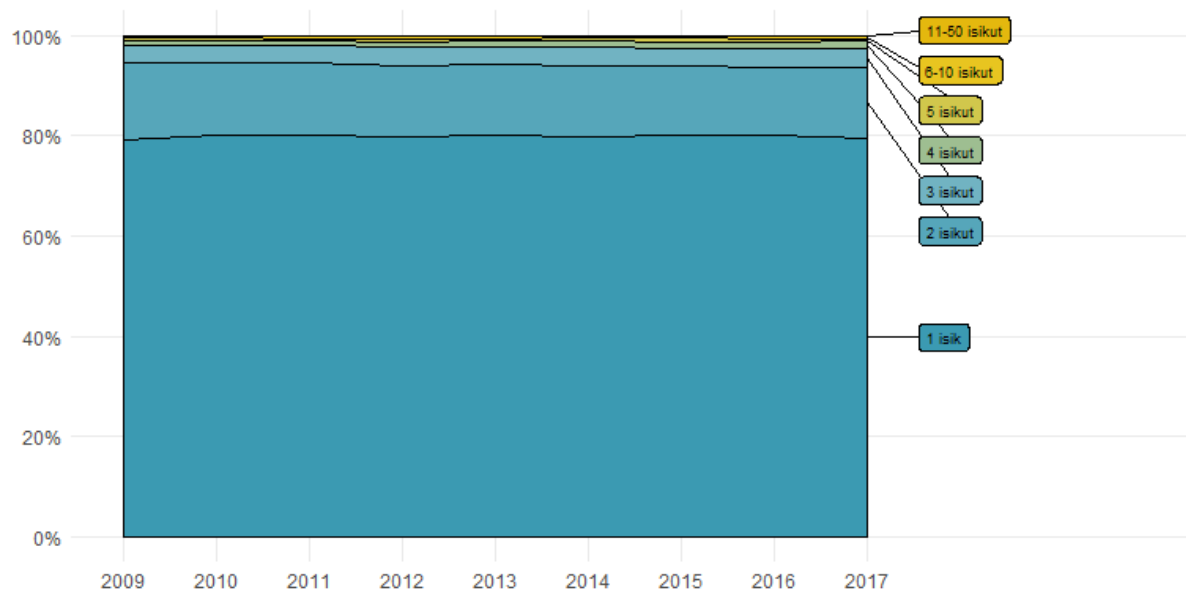
Joonis 12. Osaühingud, kus osanike hulgas on samaaegselt nii füüsilised, kui ka juriidilised isikud 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Isikute arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2 isikut	1033	1051	1093	1164	1195	1204	1246	1279	1210
3 isikut	625	589	616	646	676	693	706	718	707
4 isikut	300	302	315	355	374	376	389	410	371
5 isikut	124	133	134	138	131	139	156	135	138
6-10 isikut	142	142	139	159	165	171	189	190	200
11-50 isikut	53	52	56	57	59	62	76	88	89
51-100 isikut	10	10	16	13	12	14	14	17	17
Üle 100 isiku	11	9	8	8	9	7	8	9	10
Kokku	2298	2288	2377	2540	2621	2666	2784	2846	2742

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 13. Osaühingud, kus osanikeks on ainult juriidilised isikud 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

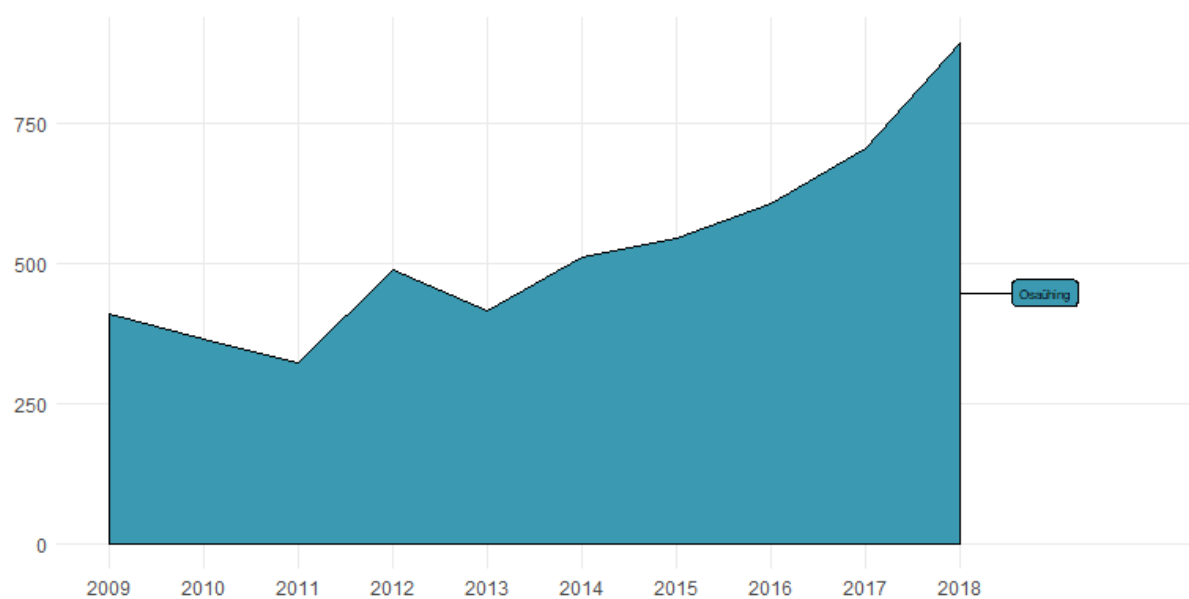
Isikute arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1 isik	3882	3929	4214	4665	5006	5250	5583	5936	5587
2 isikut	765	709	751	845	891	934	973	1001	1001
3 isikut	162	173	180	206	213	236	252	270	257
4 isikut	59	52	60	70	78	80	90	108	101
5 isikut	21	22	22	34	37	42	47	48	42
6-10 isikut	23	25	28	35	33	31	35	38	40
11-50 isikut	0	0	2	3	3	4	4	4	1
Kokku	4912	4910	5257	5858	6261	6577	6984	7405	7029

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised

Selle alapeatüki andmed ei pärine ettevõtete aastaaruannetest ning seetõttu saame kasutada ka 2018. aasta andmeid. Osaühingute ühinemiste, jagunemiste kui ümberkujundamiste arv on ajas kasvanud. Ühinemisi (2018. aastal oli 895) on enam kui kaks korda rohkem kui jagunemisi (402). Ümberkujundamisi toimub vähem, enamasti kujundatakse osaühinguid ümber aktsiaseltsiks, kuid allpool toodud joonistelt jääb silma ka see, et aastatel 2014–2016 kujundati päris mitmeid osaühinguid ümber ka usaldusühinguks. Mis on selle põhjuseks, on keeruline öelda. Olgu siiski mainitud, et ümberkujundatavate osaühingute arv (ja seda enam veel nende arv, mis kujundatakse ümber usaldusühinguks) on väike.

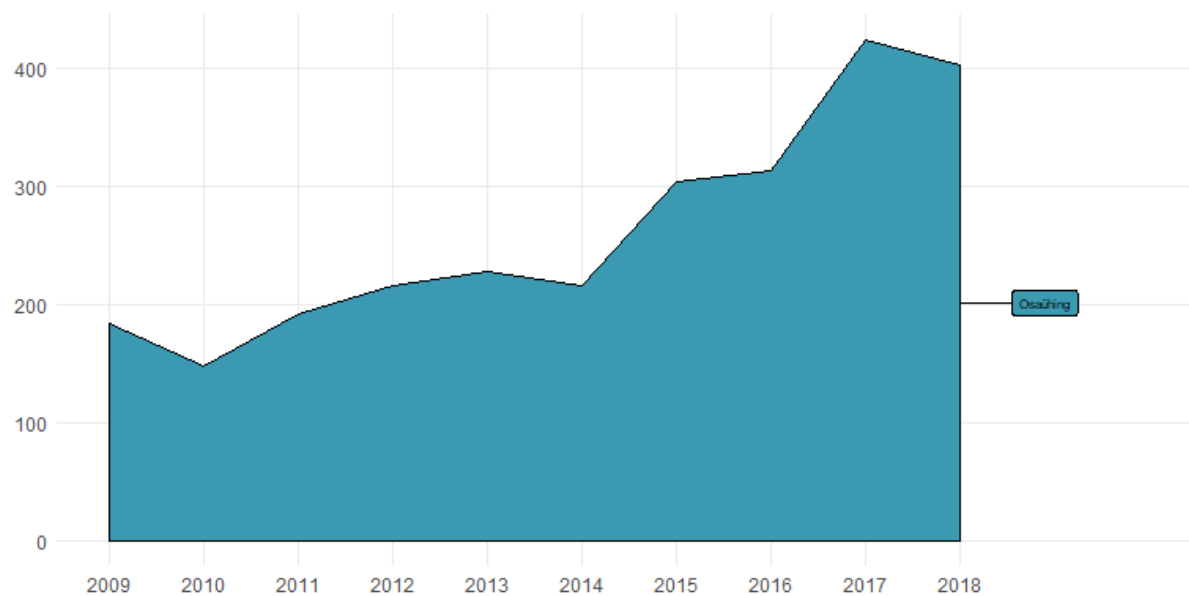
Joonis 14. Osaühingute ühinemised 2009-2018

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osaühing	410	365	324	489	415	511	546	606	705	895

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

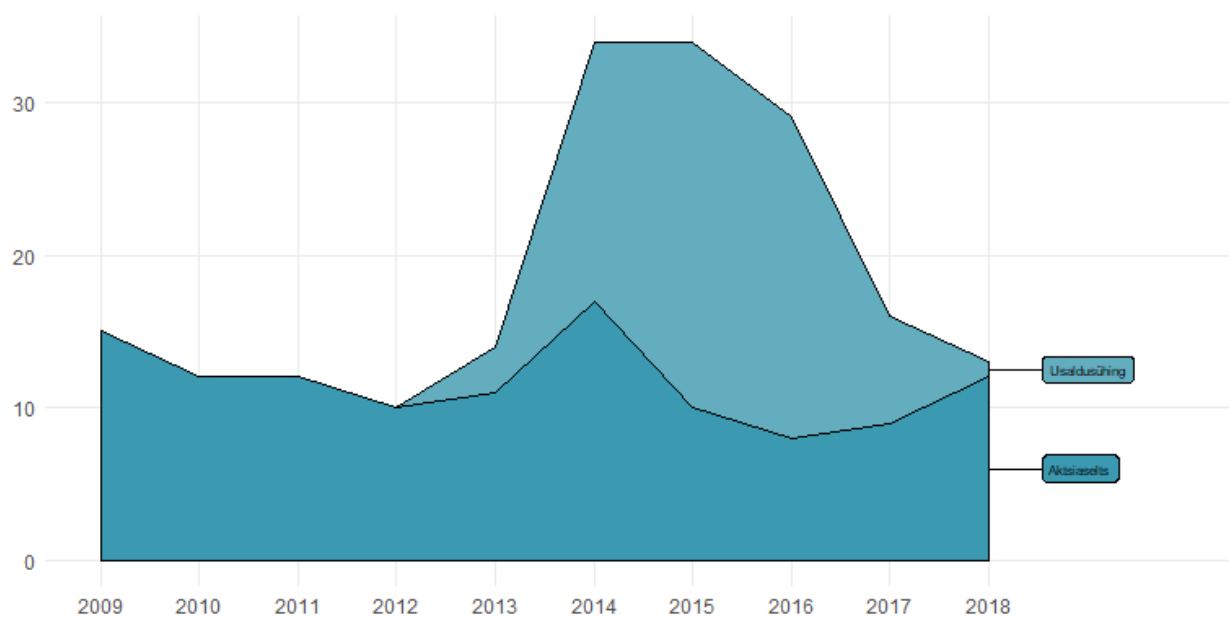
Joonis 15. Osaühingute jagunemised 2009-2018

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osaühing	184	148	191	216	228	216	304	313	424	402

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 16. Osaühingute ümberkujundamised 2009-2018

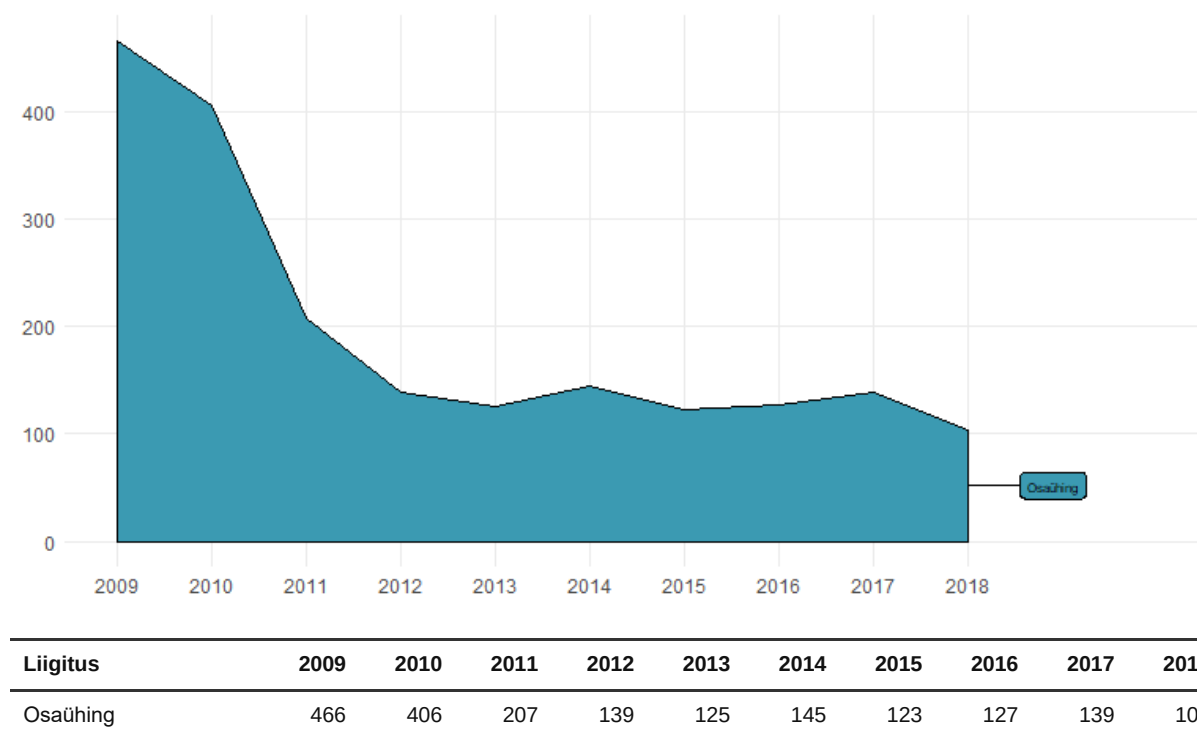
Osaühingust ->	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aksiaselts	15	12	12	10	11	17	10	8	9	12
Usaldusühing	0	0	0	0	3	17	24	21	7	1

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused

Pankrotid

Aastal 2018 kuulutati välja 104 osaühingu pankrotti. Pankrottide arv on kriisijärgsel perioodil püsinud küllaltki stabiilsena, jäädes vahemikku 100-150 pankrotti aastas. Majanduskriisi ajal oli olukord aga oluliselt teistsugune - 2009. aastal läks pankrotti 466 osaühingut, mida on enam kui neli korda rohkem kui 2018. aastal.

Joonis 17. Väljakuulutatud pankrotid 2009-2018

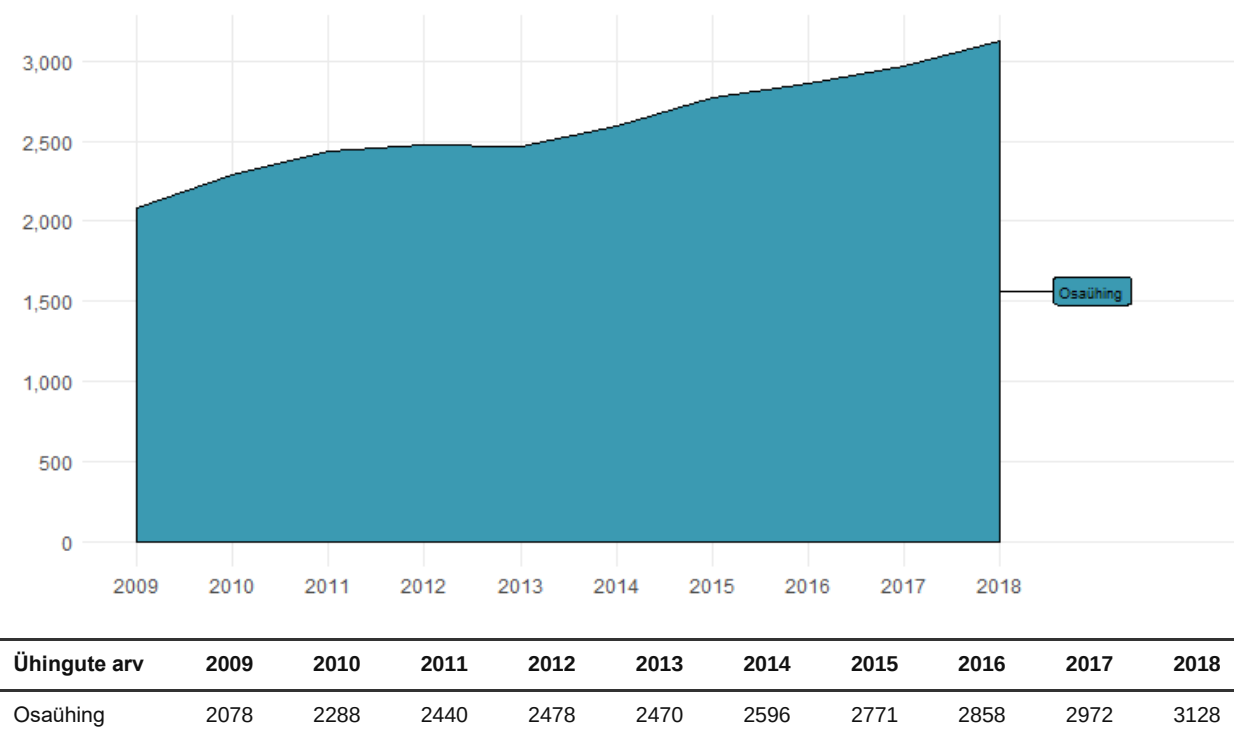
Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Väärtpaberite registris registreeritud osaühingud

Osaühinguid on võimalik lisaks äriregistrile registreerida ka Eesti väärtpaberite registris. Seda tehakse enamasti selleks, et suurendada läbipaistvust ning muuta seeläbi osade hilisem võõrandamine lihtsamaks (väärtpaberite registris registreeritud osaühingu osa võõrandamine ei pea olema notariaalselt tõestatud). Sellist võimalust valdav osa osaühingutest siiski ei kasuta, Eesti väärtpaberite registris registreeritud osaühinguid oli 2018. aasta lõpus 3128.

Tehnilise kõrvalmärkusena olgu öeldud, et alljärgneval joonisel olevad andmed on ühisosa äriregistri ja väärtpaberite registri andmetest - põhjuseks on see, et väärtpaberite registri andmed sisaldasid infot ühingu liigi kohta päringu tegemise hetkel. Ühingu liik võib aga ajas muutuda. Äriregistri andmestikus on kajastatud ka ühingu liigi ajaloolised muutused. Seetõttu on joonise aluseks äriregistris registreeritud osaühingud, mis olid ka väärtpaberite registris registreeritud (olenemata sellest, milliseks oli väärtpaberite registri andmestikus märgitud nende ühinguline vorm).

Joonis 18. Väärtpaberite registris registreeritud osaühingud 2009-2018 (nii aktiivsed kui mitteaktiivsed)

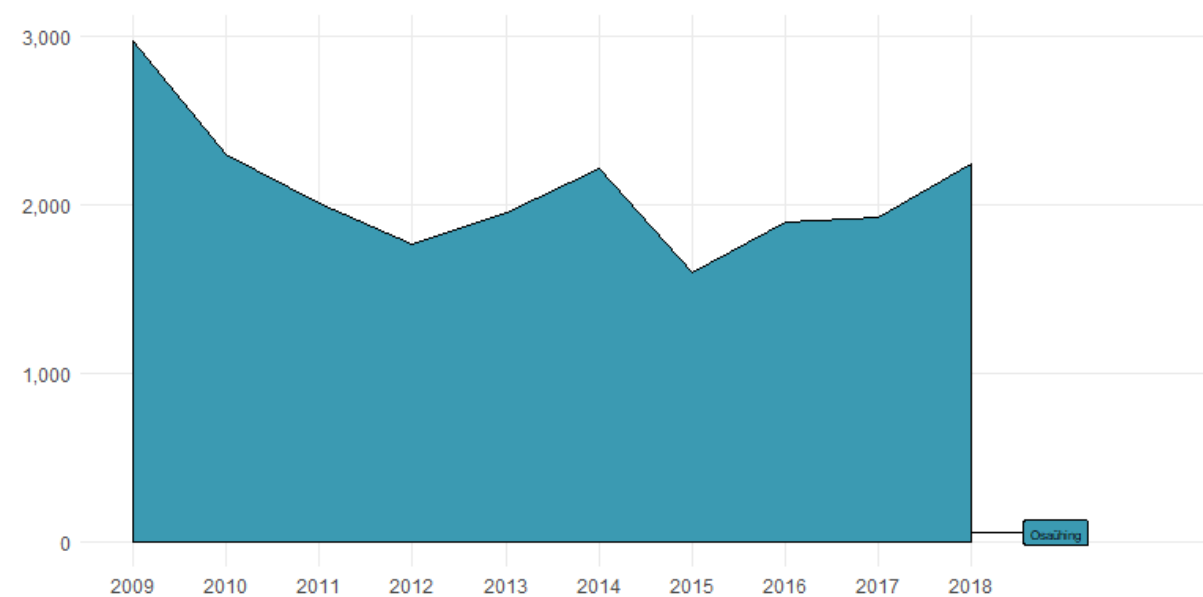

Allikas: Eesti väärtpaberite register, autori arvutused

Eesti väärtpaberite registris registreeritud osaühingute osadega tehtud tehingute arv

Väärtpaberite register peab arvestust selle kohta, kui palju tehinguid registris registreeritud ühingute osade ja aktsiatega tehakse. Alljärgneval joonisel kajastatud näitaja on tehingute arv. Kuna tehingute arvu üle saab arvet pidada erinevalt, siis olgu öeldud, et alljärgneval joonisel toodud arv leitakse nii, et kui Jüri müüs oma osalusel Marile ja Antsule, siis läheb see kirja kahe tehinguna. 2018. aastal tehti väärtpaberite registris registreeritud osaühingute osadega 2247 tehingut. See on viimaste aastate kõrgeim näitaja.

Joonis 19. Eesti väärtpaberite registris registreeritud osaühingute osadega tehtud tehingute arv 2009-2018

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osaühing	2979	2300	2007	1765	1959	2221	1597	1897	1929	2247

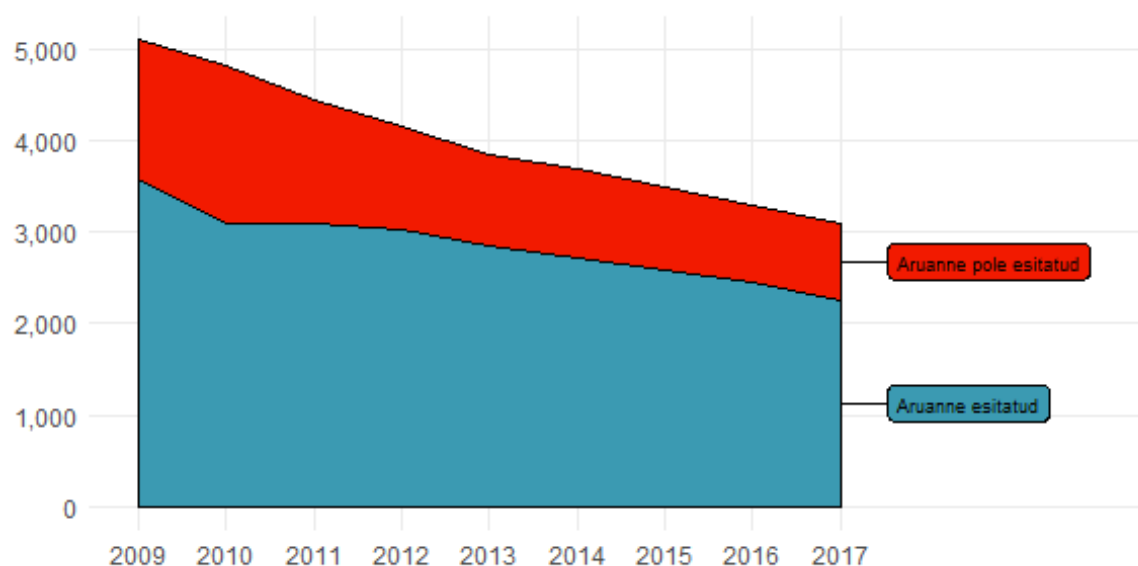
Allikas: Eesti väärtpaberite register, autori arvutused.

Aktsiaseltsid

Aktsiaseltsid alaliikide ja majandustegevusalade lõikes

Aktsiaselts kui äritegemise vorm on viimasel kümnendil oma populaarsust märkimisväärselt kaotanud. See on eeldatavalt tingitud sellest, et enamus majandustegevusest mahub suurepäraselt administratiivselt vähem kuluka ühingu liigi - osaühingu - raamidesse. Aktsiaselts on mõeldud eeskätt nendele ühingutele, millel on ambitsioon minna börsile. Valdaval osal ühingutest sellist plaani tegevuse alustamise hetkel ei ole ning kui see ka peaks tekkima, siis on alati võimalik osaühing aktsiaseltsiks ümber kujundada. Kui võrrelda majandusaasta aruande esitanud aktsiaseltside arvu statistikaameti statistilisse profiili kuuluvate aktsiaseltside arvuga (mida oli 2017. aastal 2 484 (Allikas: statistikaamet, tabel ER029)), siis on statistilises profiilis aktsiaseltsi ca kümnendiku võrra rohkem. Statistikaameti fookus on majanduslikult aktiivsetel ühingutel, kuid seal ei defineerita majanduslikku aktiivsust majandusaasta aruande esitamise järgi. Seetõttu on väikesed erinevused statistilisse profiili kuuluvate ühingute arvus ja aastaaruandeid esitanud ühingute arvus ootuspärased.

Joonis 20. Aktsiaseltside arv ja jaotus majandusliku aktiivsuse järgi perioodil 2009-2017

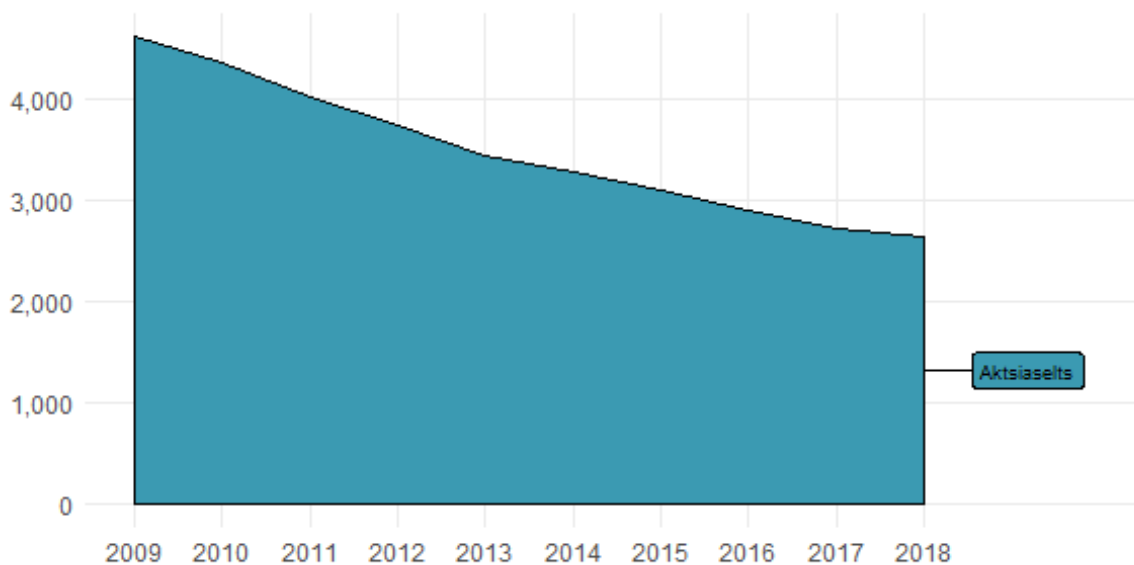

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aruanne esitatud	3572	3087	3094	3028	2857	2721	2580	2443	2262
Aruanne pole esitatud	1521	1731	1355	1121	994	967	913	841	830
Kokku	5093	4818	4449	4149	3851	3688	3493	3284	3092

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Aktsiaseltside arv väärtpaberite registris ja äriregistri statistika avavaates (vt <https://www.rik.ee/et/e-ariregister/statistika>) on erinev - mitusada aktsiaseltsi, mida väärtpaberite registri andmestik ei sisalda, on äriregistris kirjas. Viimasel aastal (2017) on valdav enamus (täpsemalt 347) neist sellised, mis on äriregistris märgena "likvideerimisel". Teiseks põhjuseks on see, et väärtpaberite registri andmestikus on ühingu liik märgitud päringu tegemise hetke seisuga ning kui ühingu liik on ajalooliselt olnud erinev - näiteks aktsiaselts on ümber kujundatud osaühinguks - siis kajastuvad need meile edastatud andmestikus läbivalt kõigil aastatel kui osaühingud.

Joonis 21. Eesti väärtpaberite registris registreeritud aktsiaseltside arv, 2009-2017

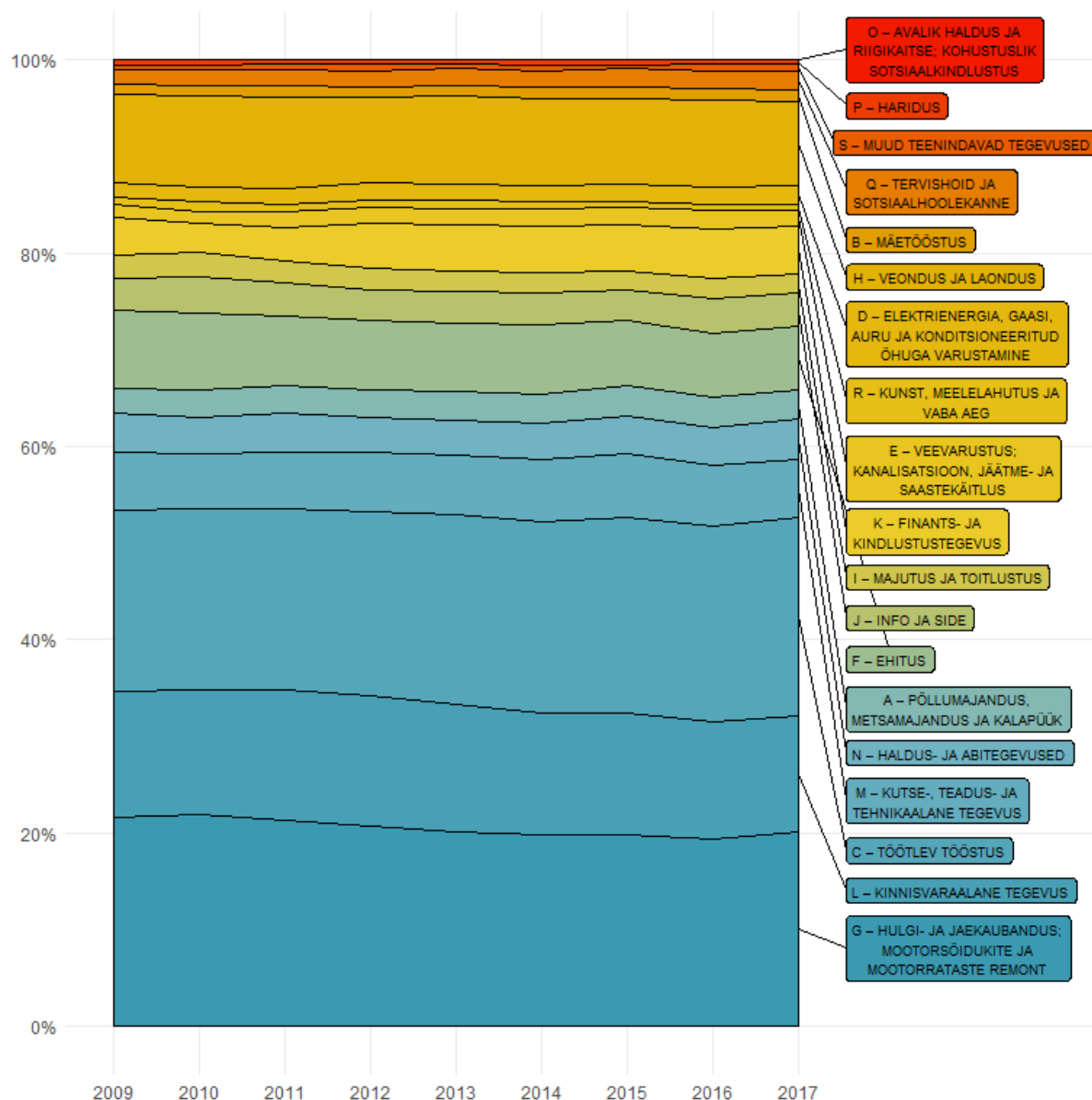

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aktsiaselts	4617	4366	4029	3735	3444	3285	3104	2906	2731	2635

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, Eesti väärtpaberite register, autori arvutused.

Majandustegevusalade lõikes on aktsiaseltside hulgas kõige suurema osakaaluga hulgi ja jaekaubandus, töötlev tööstus ja kinnisvaraala tegevus. Osakaalud on viimase 10 aasta jooksul püsinud stabiilsena - mõningal määral on kasvanud töötleva tööstuse ning vähenenud hulgi- ja jaekaubandusega tegelevate aktsiaseltside osakaal.

Joonis 22. Aktsiaseltside arv majandustegevusalade lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

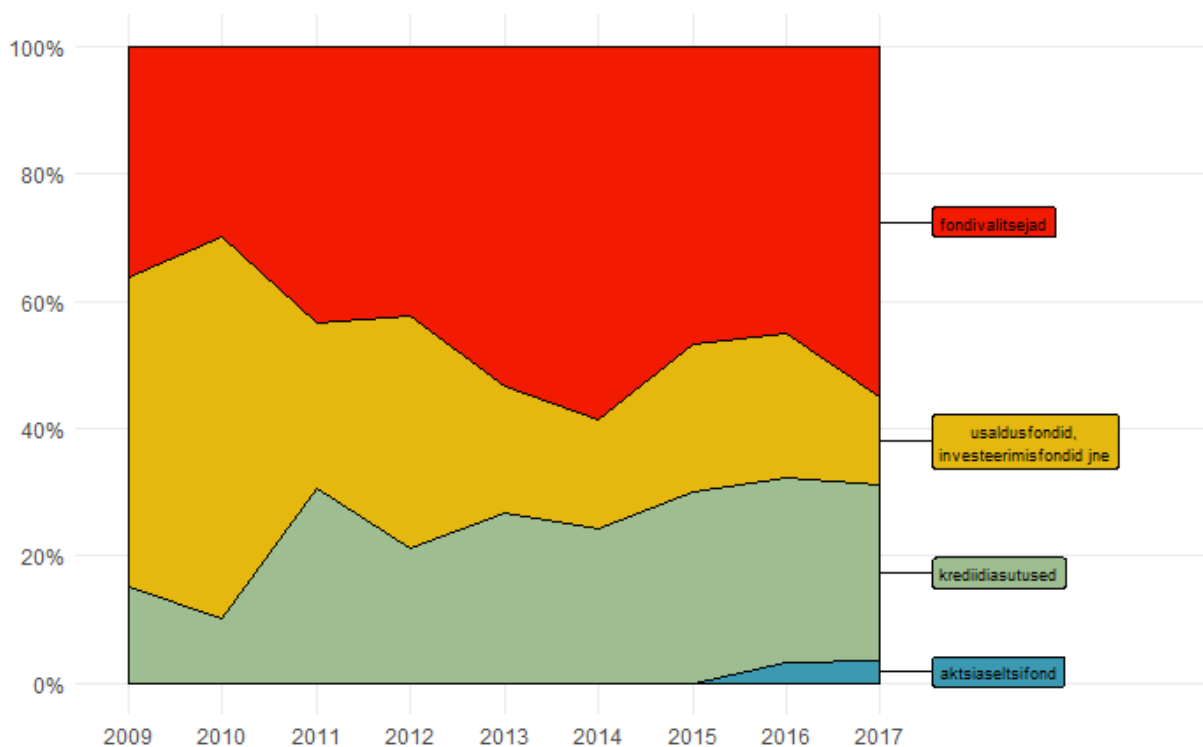
Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
G – HULGI- JA JAEKAUBANDUS; MOOTORSÕIDUKITE JA MOOTORRATASTE REMONT	775	677	660	629	573	539	511	475	454
L – KINNISVARAALANE TEGEVUS	463	396	416	406	380	342	324	294	274
C – TÖÖTLEV TÖÖSTUS	672	582	583	579	562	540	524	496	464
M – KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS	211	172	181	185	173	176	168	153	135

Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
N – HALDUS- JA ABITEGEVUSED	146	120	121	107	104	102	103	96	93
A – PÕLLUMAJANDUS, METSAMAJANDUS JA KALAPÜÜK	89	86	88	89	86	80	81	77	70
F – EHITUS	289	243	226	215	201	196	173	162	147
J – INFO JA SIDE	119	117	104	99	94	90	81	85	78
I – MAJUTUS JA TOITLUSTUS	87	77	69	65	60	59	52	54	47
K – FINANTS- JA KINDLUSTUSTEGEVUS	136	94	109	143	138	130	124	123	110
E – VEEVARUSTUS; KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS	48	40	51	47	47	47	45	47	39
R – KUNST, MEELELAHUTUS JA VABA AEG	27	28	25	25	23	19	16	17	13
D – ELEKTRIENERGIA, GAASI, AURU JA KONDITSIONEERITUD ÕHUGA VARUSTAMINE	54	50	49	52	49	47	45	42	45
H – VEONDUK JA LAONDUK	331	292	291	269	259	245	230	221	195
B – MÄETÖÖSTUS	33	32	36	31	32	32	32	29	26
Q – TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE	55	51	53	50	51	46	47	45	47
S – MUUD TEENINDAVAD TEGEVUSED	16	14	18	23	11	16	11	15	14
P – HARIDUS	20	16	14	14	14	15	13	12	11
O – AVALIK HALDUS JA RIIGIKAITSE; KOHUSTUSLIK SOTSIAALKINDLUSTUS	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	3572	3087	3094	3028	2857	2721	2580	2443	2262

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Eriliigiliste ühingute osakaal on marginaalne (eriliigilisus on siinkohal tuletatud majandustegevusalade klassifikaatorist ning võib seetõttu veidi erineda Finantsinspektsiooni vastavatest näitajatest). Eriliigilistest aktsiaseltsidest moodustavad valdava enamuse fondivalitsejad (vt alljärgnevat tabelit).

Joonis 23. Eriliigilised aktsiaseltsid perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
aktsiaseltsifond	0	0	0	0	0	0	0	1	1
krediidiasutused	5	2	7	7	8	7	9	9	8
usaldusfondid, investeerimisfondid jne	16	12	6	12	6	5	7	7	4
fondivalitsejad	12	6	10	14	16	17	14	14	16
Kokku	33	20	23	33	30	29	30	31	29

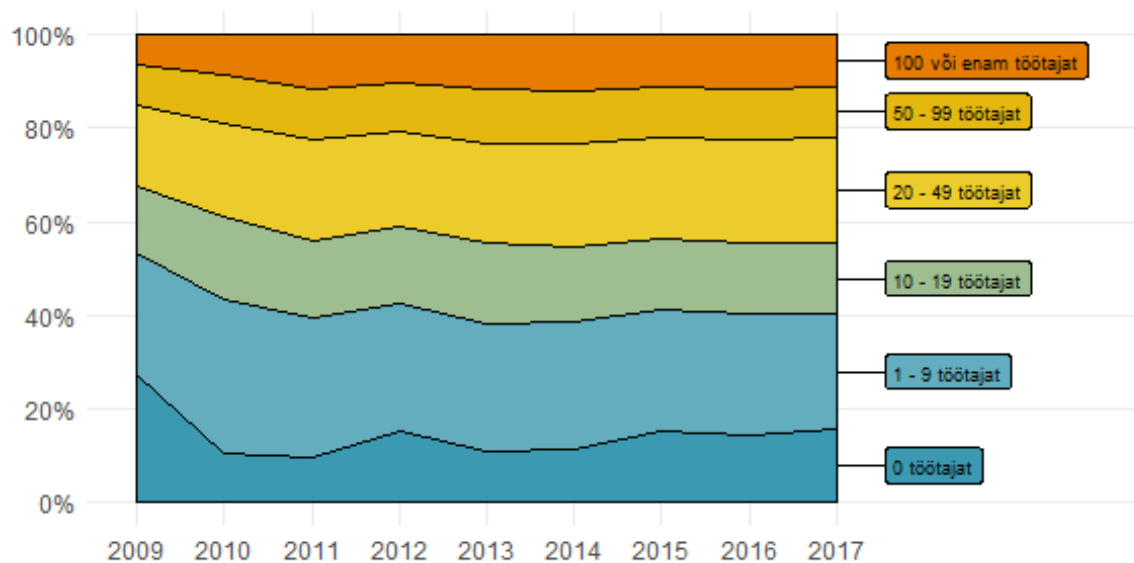
Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Töötajate arv, käive ja kasum

Aktsiaseltside struktuur töötajate arvu lõikes viimastel aastatel väga palju muutunud ei ole. Kümneni algusega võrreldes on kasvanud rohkem kui kümne töötajaga ühingute osakaal. Ilma töötajateta aktsiaseltside arv on väiksem kui 2009. aastal, kuid viimastel aastatel on märgata nende osakaalu mõningast kasvu. Käibe- ja kasumigruppide lõikes on toimunud arengud igati ootuspärased - kiirelt on kasvanud suurema käibega (enam kui 3 mln eurot) ühingute osakaal.

Kasvanud on ka enam kui 100 tuhat eurot kasumit teeninud ühingute osakaal. Nii suurema kasumi kui käibega ühingute osakaalu kasv on nähtused, mis peaks käima kaasas positiivse majandusarenguga.

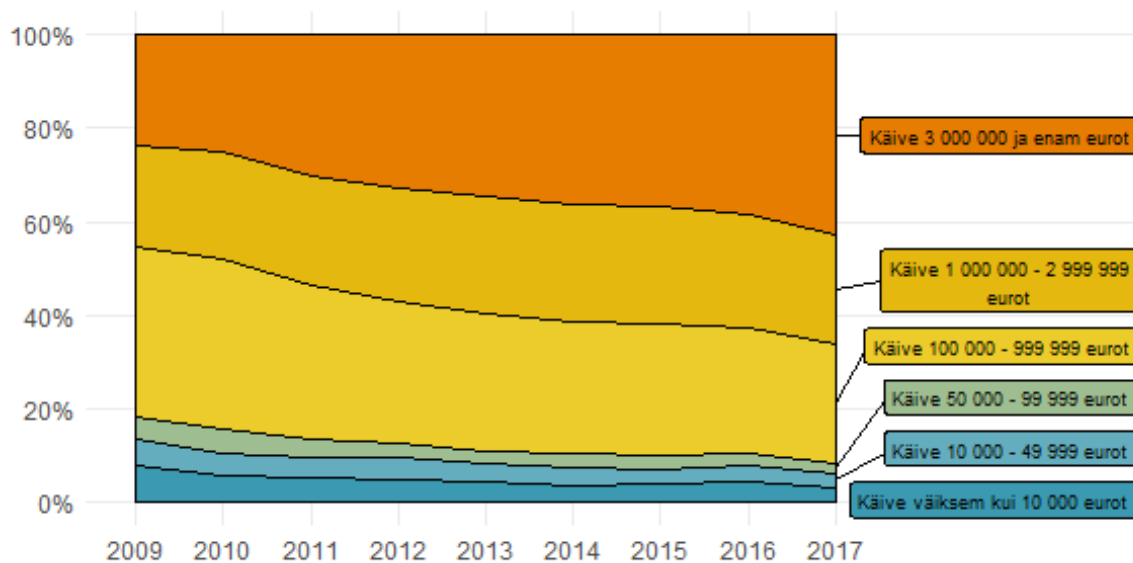
Joonis 24. Aktsiaseltside arv töötajate arvu gruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Töötajate arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 töötajat	984	324	298	457	316	313	389	349	354
1 - 9 töötajat	924	1012	917	835	777	735	671	640	555
10 - 19 töötajat	501	549	513	494	499	437	397	367	349
20 - 49 töötajat	631	618	672	623	604	603	558	544	508
50 - 99 töötajat	298	322	341	307	331	307	282	266	249
100 või enam töötajat	234	262	353	312	330	326	283	277	247
Kokku	3572	3087	3094	3028	2857	2721	2580	2443	2262

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

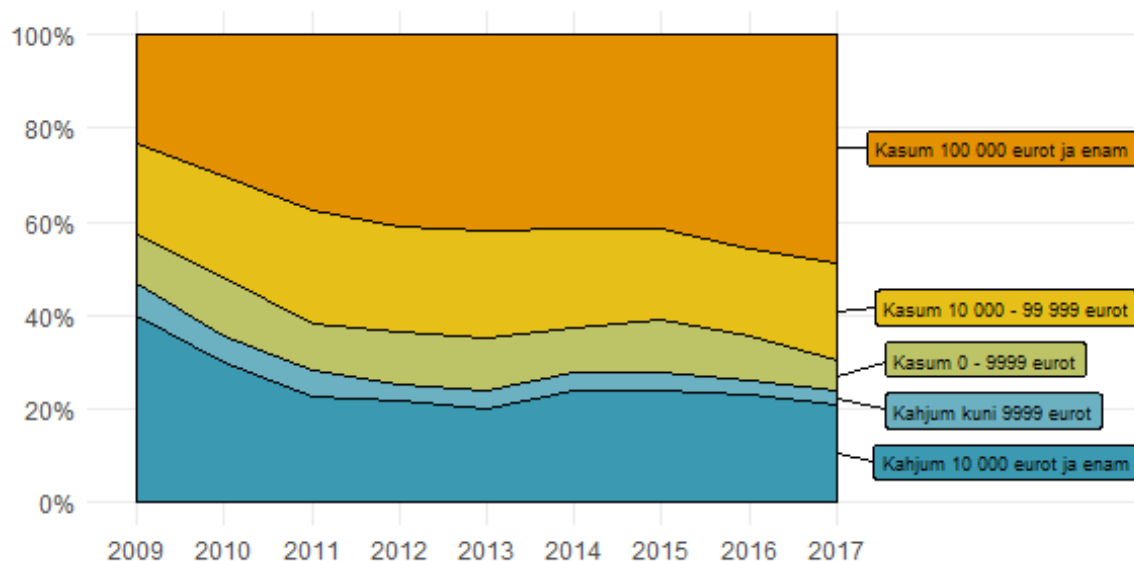
Joonis 25. Aktsiaseltside arv ja jaotus käibegruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Käive	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Käive väiksem kui 10 000 eurot	284	172	156	140	120	99	105	107	70
Käive 10 000 - 49 999 eurot	191	154	143	146	115	108	79	80	71
Käive 50 000 - 99 999 eurot	169	154	122	101	77	76	69	66	47
Käive 100 000 - 999 999 eurot	1314	1120	1016	918	842	769	727	655	579
Käive 1 000 000 - 2 999 999 eurot	773	711	726	727	715	678	656	599	524
Käive 3 000 000 ja enam eurot	841	776	931	996	988	991	944	936	971
Kokku	3572	3087	3094	3028	2857	2721	2580	2443	2262

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 26. Aktsiaseltside arv ja jaotus kasumigruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

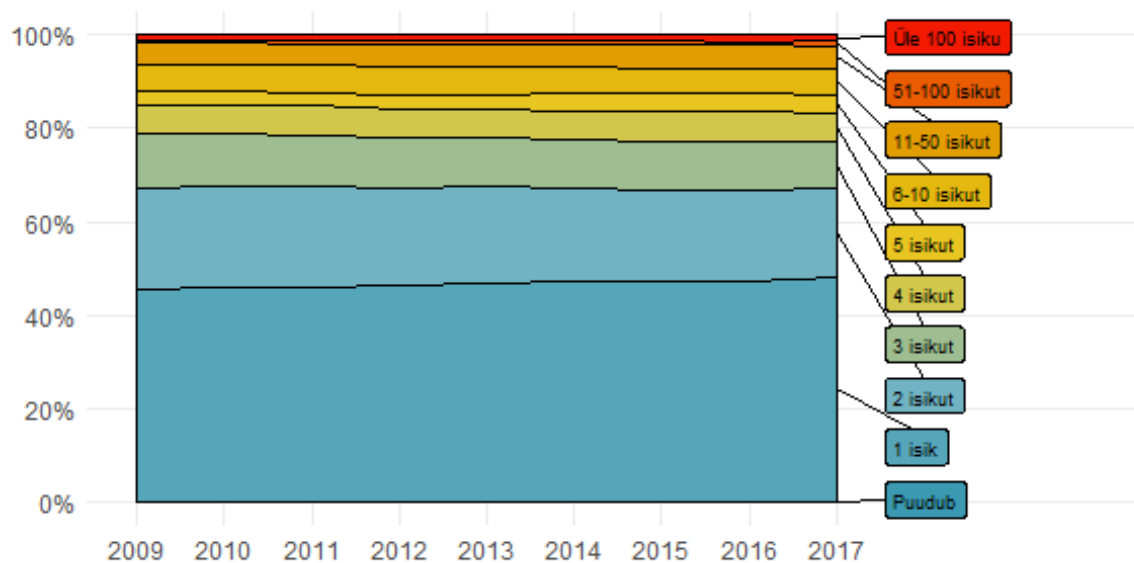
Kasum	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kahjum 10 000 eurot ja enam	1419	922	701	658	575	652	620	562	472
Kahjum kuni 9999 eurot	247	177	167	107	102	105	91	71	64
Kasum 0 - 9999 eurot	382	381	317	333	325	254	293	237	149
Kasum 10 000 - 99 999 eurot	689	671	746	693	663	578	512	459	477
Kasum 100 000 eurot ja enam	835	936	1163	1237	1192	1132	1064	1114	1100
Kokku	3572	3087	3094	3028	2857	2721	2580	2443	2262

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Aktsionäride arv

Äriregistris on olemas informatsioon ainult nende aktsionäride kohta, kelle osalus aktsiaseltsis on suurem kui 10%. Kõigi aktsionäride kohta peetakse arvestust Eesti väärtpaberite registris, seetõttu põhinevad alljärgnevad joonised nendel andmetel. Jooniselt on näha, et mõningate ühingute kohta aktsionäride info puudub. 2017. aastal oli selliseid ühinguid vaid 2. Muus osas ei ole aktsiaseltside jaotus osanike arvu järgi siiski märkimisväärselt muutunud.

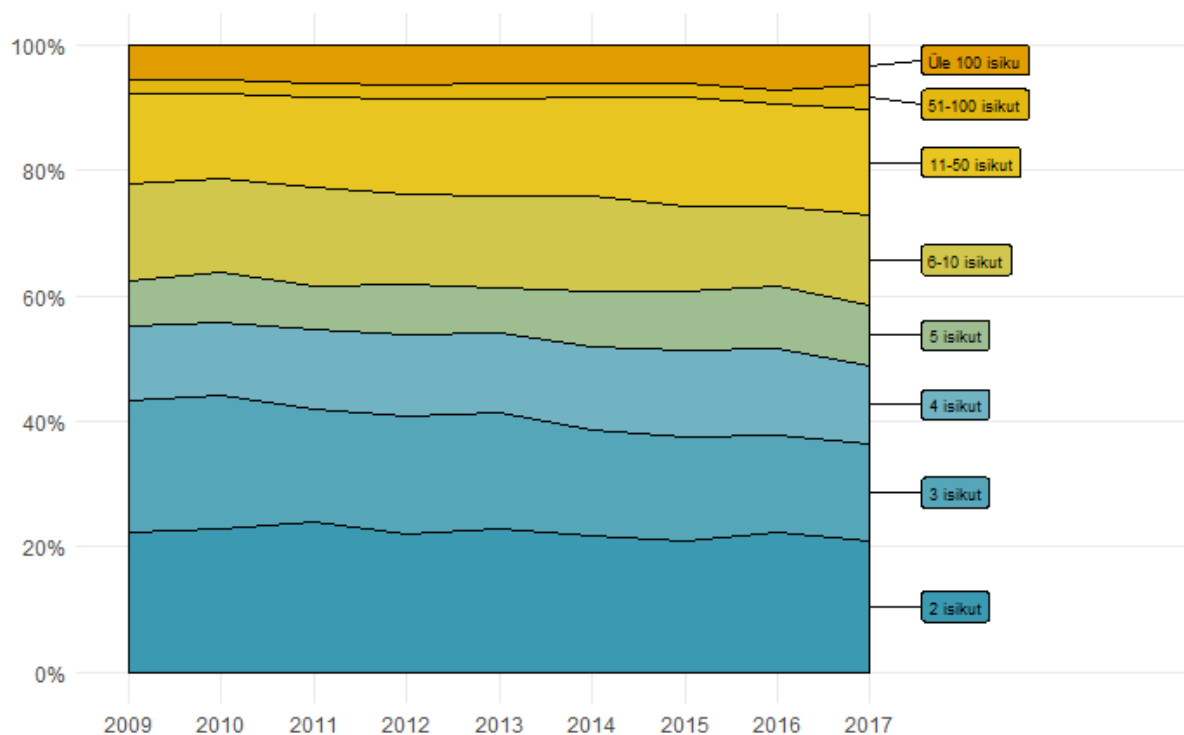
Joonis 27. Aktsiaseltside jaotus füüsilistest ja juriidilistest isikutest aktsionäride arvu järgi 2009-2017 (aktsionäride arv Eesti väärtpaberite registri andmete põhine)

Isikute arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Puudub	3	1	0	1	0	0	0	1	2
1 isik	1622	1423	1428	1402	1334	1283	1223	1155	1089
2 isikut	777	658	668	628	597	547	504	480	434
3 isikut	421	358	336	332	300	280	266	247	216
4 isikut	218	189	191	187	178	172	166	161	144
5 isikut	104	90	84	95	84	98	95	94	90
6-10 isikut	204	177	185	178	170	157	144	131	120
11-50 isikut	166	140	146	148	140	134	133	121	116
51-100 isikut	19	18	18	18	18	16	16	17	22
Üle 100 isiku	38	33	38	39	36	34	33	36	29
Kokku	3572	3087	3094	3028	2857	2721	2580	2443	2262

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, Eesti väärtpaberite register, autori arvutused.

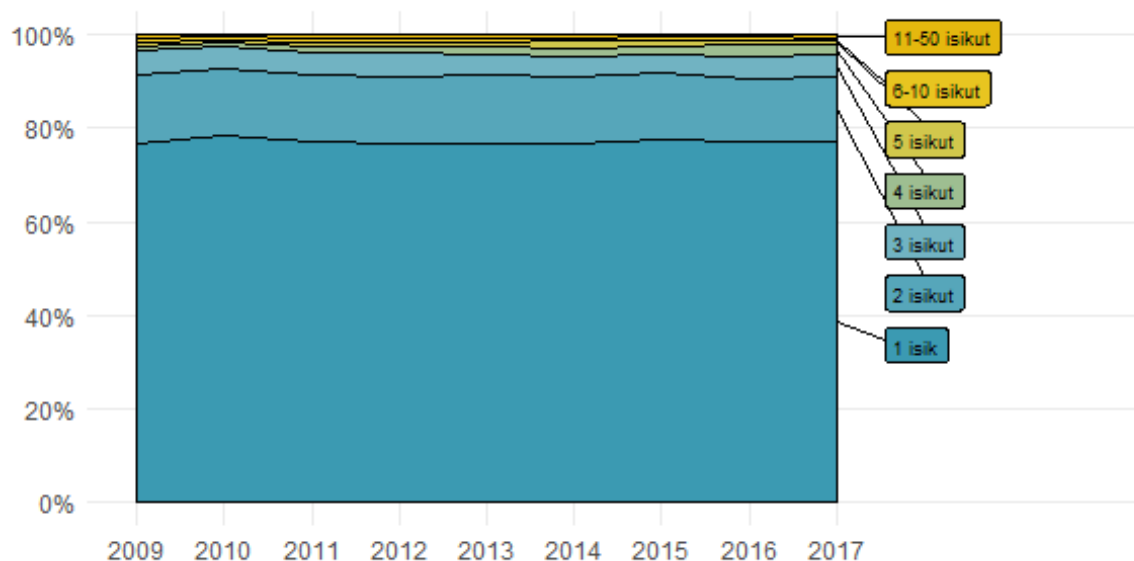
Joonis 28. Aktsiaseltsid, kus aktsionäride hulgas on samaaegselt nii füüsilised, kui ka juriidilised isikud 2009-2017 (aktsionäride arv Eesti väärtpaberite registri andmete põhine)

Isikute arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2 isikut	146	131	140	129	126	112	105	107	93
3 isikut	136	121	105	109	101	86	84	76	69
4 isikut	78	67	74	76	71	68	70	66	56
5 isikut	48	46	39	46	39	46	48	48	43
6-10 isikut	100	86	92	84	81	77	68	61	64
11-50 isikut	95	77	84	89	85	81	88	79	75
51-100 isikut	13	13	13	13	13	11	11	11	17
Üle 100 isiku	37	32	36	37	34	32	31	35	29
Kokku	653	573	583	583	550	513	505	483	446

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, Eesti väärtpaberite register, autori arvutused.

Joonis 29. Aktsiaseltside arv, kus osanikeks on ainult juriidilised isikud 2009-2017 (aktsionäride arv Eesti väärtpaberite registri andmete põhine)

Isikute arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1 isik	1030	928	968	975	948	918	887	846	814
2 isikut	195	170	178	184	182	171	163	148	143
3 isikut	67	58	60	63	52	50	47	52	51
4 isikut	16	10	17	19	21	21	20	25	23
5 isikut	12	4	9	11	10	18	13	11	8
6-10 isikut	12	9	13	13	13	9	10	9	8
11-50 isikut	7	5	7	7	7	7	4	4	6
Kokku	1339	1184	1252	1272	1233	1194	1144	1095	1053

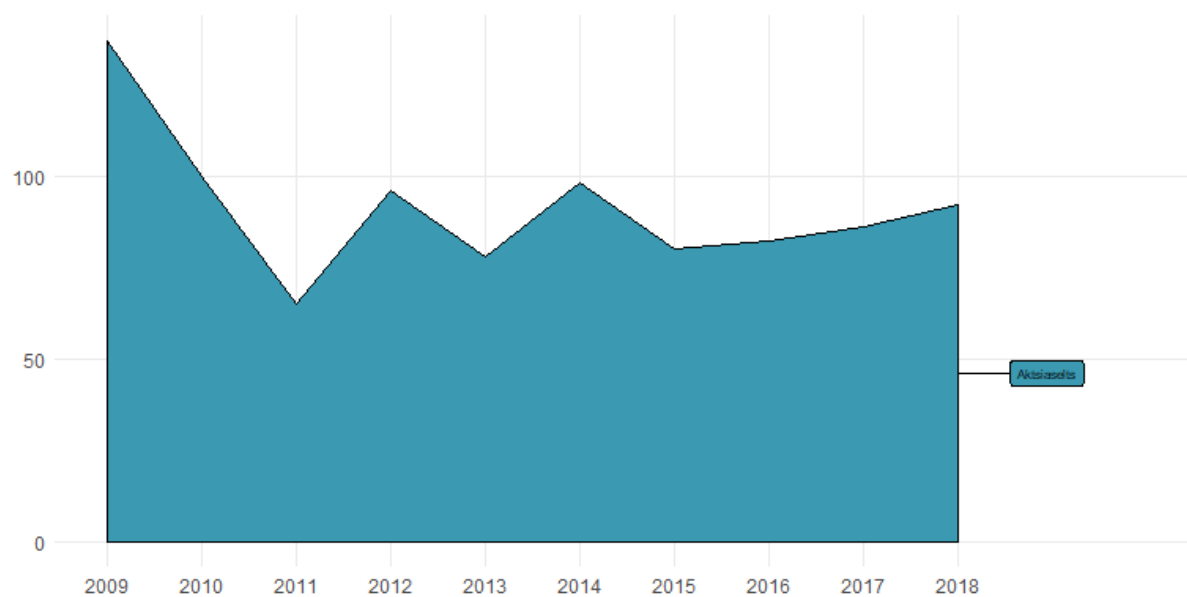
Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, Eesti väärtpaberite register, autori arvutused.

Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised

Aktsiaseltside ühinemiste kõrghetk oli 2009. aastal, kus (eeldatavalt majanduskriisist tingituna) toimus 137 ühinemist. Pärast seda on ühinemiste arv jäänud alla 100 ühinemise aastas ning märkimisväärset kasvu või langustrendi välja ei joonistu. Jagunemiste arv kasvas jõudsalt kuni 2017. aastani. 2018. aastal toimus arvestatav langus, kuid kuna ühinemiste absoluutarv on väike ning kõigub aastast aastasse päris palju, siis ei tohiks seda veel trendimuutuseks pidada.

Aktsiaseltside ümberkujundamisi on rohkem kui ühinemisi ja jagunemisi. Kõige rohkem ümberkujundamisi toimus 2011. aastal, kui 203 aktsiaseltsi kujundati ümber osaühinguteks. Viimase 10 aasta jooksul on olnud ka neli juhtumit, kus aktsiaselts on ümber kujundatud Euroopa äriühinguks.

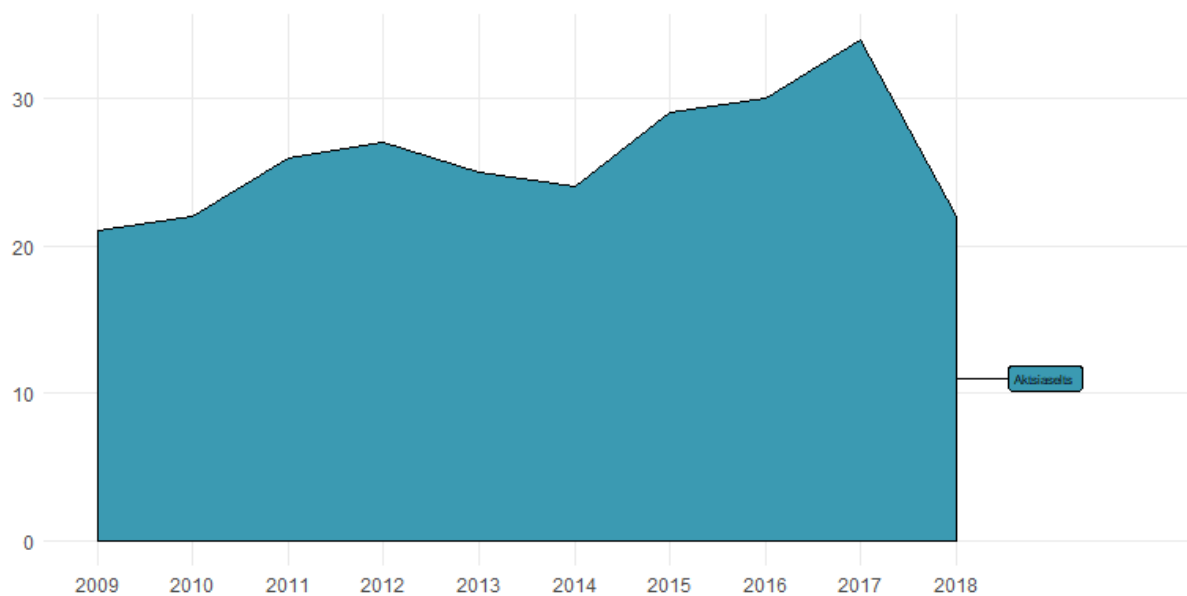
Joonis 30. Aktsiaseltside ühinemiste arv 2009-2018

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aktsiaselts	137	100	65	96	78	98	80	82	86	92

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

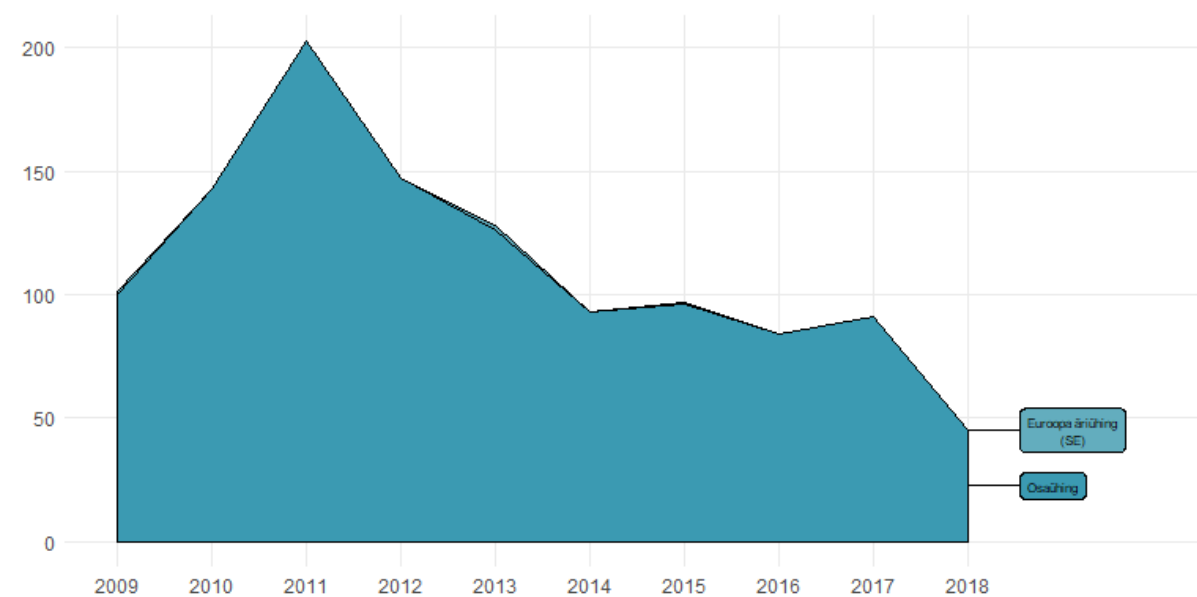
Joonis 31. Aktsiaseltside jagunemised 2009-2018

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aktsiaselts	21	22	26	27	25	24	29	30	34	22

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 32. Aktsiaseltside ümberkujundamised 2009-2018

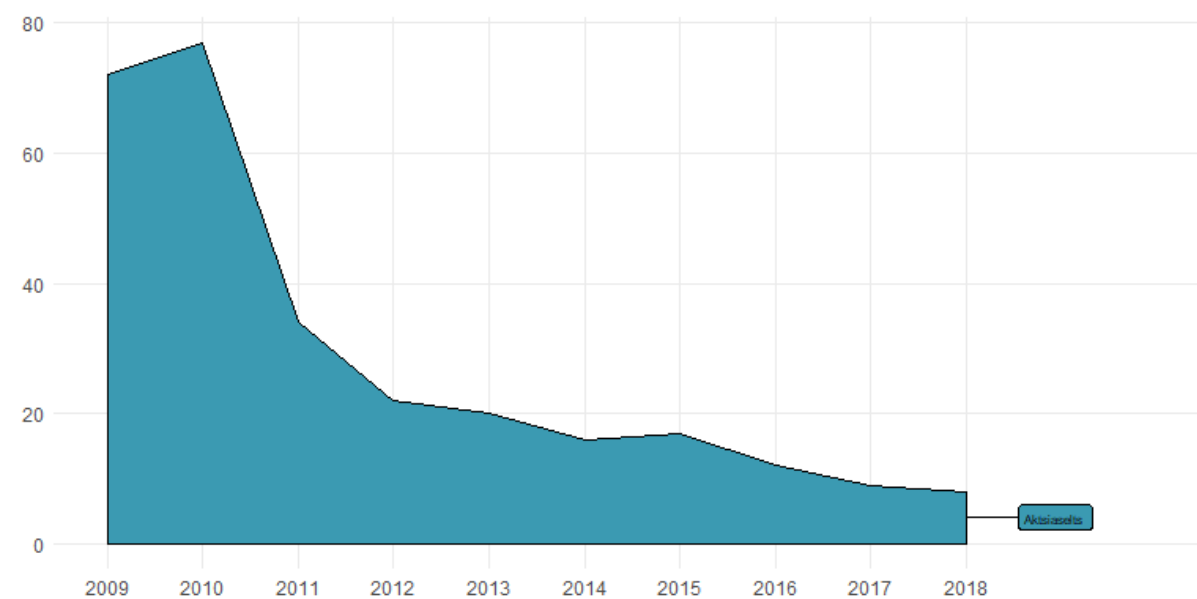
Aktsiaseltsist ->	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osaühing	100	143	203	147	126	93	96	84	91	45
Euroopa äriühing (SE)	1	0	0	0	2	0	1	0	0	0

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused

Pankrotid

Väljakuulutatud aktsiaseltside pankrotid järgivad sama mustrit, mis osaühingute omad ning nende kõrghetk oli majanduskriis ja sellele järgnenud aastad. 2018. aastal kuulutati välja kõigest 8 pankrotti, mis on veidi rohkem kui kümnendik majanduskriisijärgsest tasemest.

Joonis 33. Väljakuulutatud aktsiaseltside pankrotid 2009-2018

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aktsiaselts	72	77	34	22	20	16	17	12	9	8

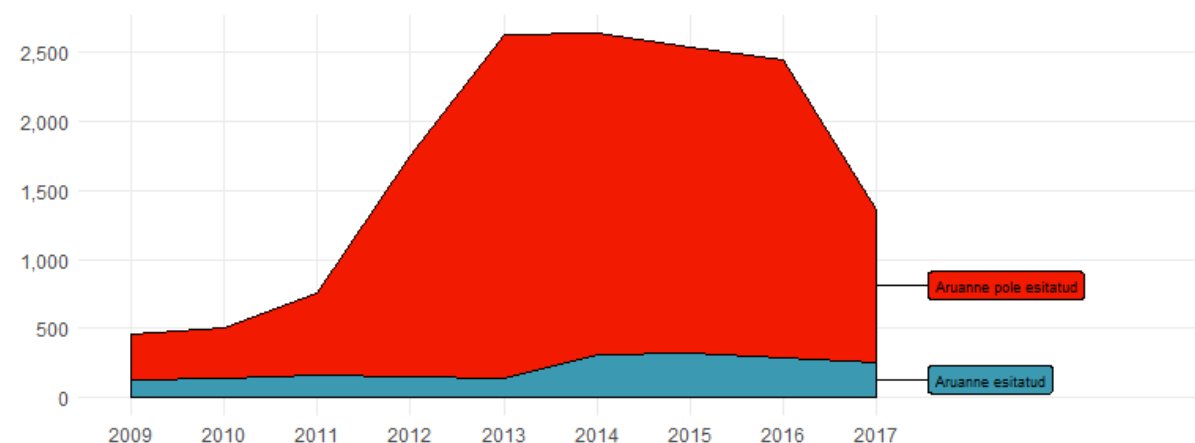
Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Täisühingud

Täisühingud alaliikide ja majandustegevusalade lõikes

Täisühingute arv on viimase 10 aasta jooksul toimunud olulisi muudatusi ning alates 2009. aastast on nende arv pea viiekordistunud. Kuna täisühingutel ei ole kohustust esitada äriregistrile majandusaasta aruandeid (eeldusel, et täisosanikuks ei ole osaühing, aktsiaselts, ühistu või mittetulundusühing), siis on ka mõisteta, et enamuse neist aruandeid ei esita (seetõttu ei saa ka nende mitteesitamist järelada, et ühing ei ole majanduslikult aktiivne). Eeltoodust tulenevalt on ka täisühingute majanduslikud näitajad olulises osas teadmata ja tuginevad piiratud infol (ainult nendel ühingutel, mis on aruandeid esitanud). Olgu võrdluseks mainitud, et ka statistikaameti statistilises profiilis on täisühinguid 2017. aastal kõigest 116 (Allikas: statistikaamet, tabel ER029), seega rohkem kui pooli täisühinguid ei ole statistikaamet vaatamata sellele, et nad on esitanud registrile oma majandustegevust kirjeldava aruande, majanduslikult aktiivseks lugenud.

Joonis 34. Täisühingute arv ja jaotus majandusliku aktiivsuse järgi 2009-2017

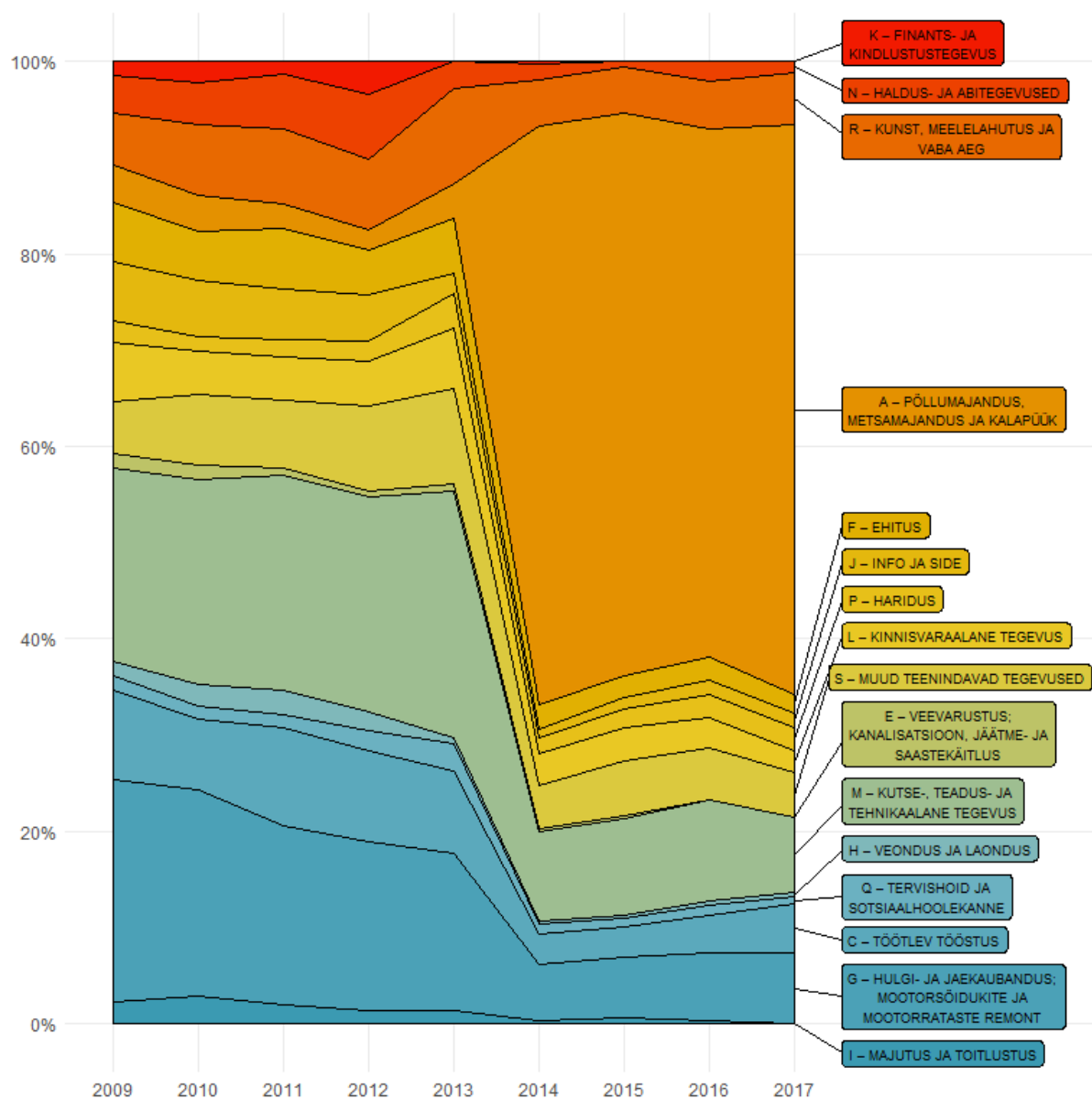
Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aruanne esitatud	130	136	156	148	141	310	318	283	257
Aruanne pole esitatud	326	373	602	1597	2484	2328	2223	2164	1106
Kokku	456	509	758	1745	2625	2638	2541	2447	1363

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Kui teiste ühinguvormide osas on olnud keeruline välja tuua majandustegevusalasid, kus neid enam eelistatakse, siis täisühingute puhul see esmapilgul nii ei paista. Alates 2014. aastast on primaarsektoris (põllumajandus, metsandus, kalapüük) tegutsevate täisühingute osakaal kasvanud märkimisväärselt (olgu siinkohal mainitud, et räägime jätkuvalt ainult nendest ühingutest, mille kohta on esitatud aruandeid ning kuna sellised ühingud moodustavad kõigist täisühingutest vaid väikese osa, siis enamuse täisühingute kohta meil tegelikult detailsem info nende tegevusala, aga ka muude majandusnäitajate kohta, puudub)

ning ka 2017. aastal oli see täisühingute hulgas selgelt kõige domineerivam majandustegevusala. Iseküsimus on see, kui sisuline see muudatus realselt on. Valdav osa nendest ühingutest on kantud registrisse 2012. aastal ning omas perioodil 2014-2017 käivet 1-10 eurot aastas. Seega paistab, et nende majandustegevus ei ole olnud väga aktiivne. Eeltoodu selgitab ka seda, miks äriregistri ning statistikaameti aktiivsete täisühingute arvud erinevad - statistikaamet on need ühinged statistilisest profiilist välja jättnud.

Joonis 35. Täisühingute arv majandustegevusalade lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
I – MAJUTUS JA TOITLUSTUS	3	4	3	2	2	1	2	1	0
G – HULGI- JA JAEKAUBANDUS; MOOTORSÕIDUKITE JA MOOTORRATASTE REMONT	30	29	29	26	23	18	20	20	19

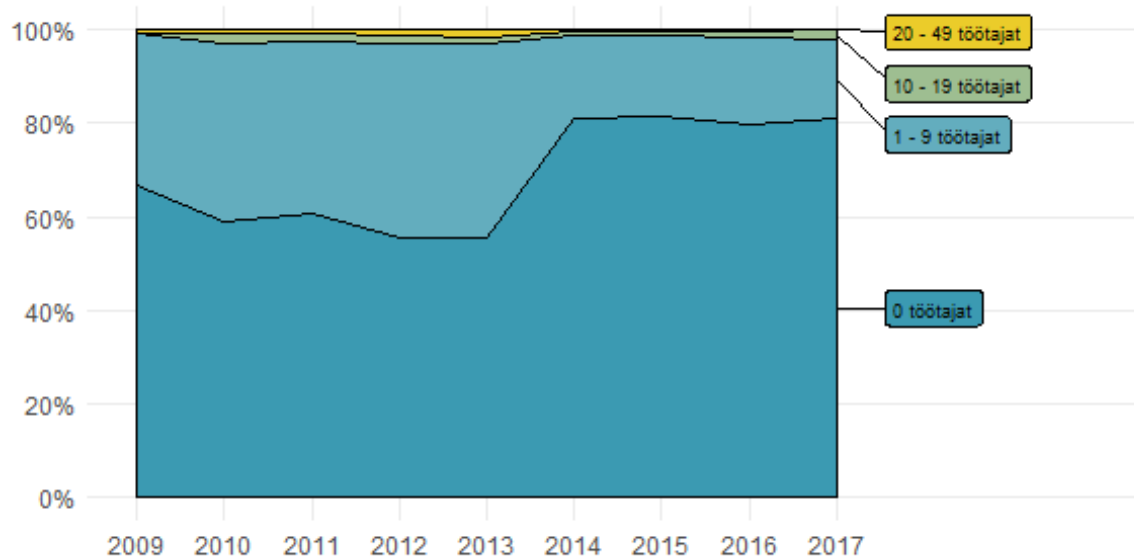
Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
C – TÖÖTLEV TÖÖSTUS	12	10	16	14	12	10	10	11	13
Q – TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKAN NE	2	2	2	3	4	3	3	3	2
H – VEONDUS JA LAONDUS	2	3	4	3	1	1	1	1	1
M – KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS	26	29	35	33	36	29	32	30	20
E – VEEVARUSTUS; KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS	2	2	1	1	1	1	1	0	0
S – MUUD TEENINDAVAD TEGEVUSED	7	10	11	13	14	14	18	15	12
L – KINNISVARAALANE TEGEVUS	8	6	7	7	9	10	11	9	6
P – HARIDUS	3	2	3	3	5	5	6	7	6
J – INFO JA SIDE	8	8	8	7	3	3	4	4	4
F – EHITUS	8	7	10	7	8	8	7	7	5
A – PÕLLUMAJANDUS, METSAMAJANDUS JA KALAPÜÜK	5	5	4	3	5	186	186	155	152
R – KUNST, MEELELAHUTUS JA VABA AEG	7	10	12	11	14	15	15	14	14
N – HALDUS- JA ABITEGEVUSED	5	6	9	10	4	5	2	6	3
K – FINANTS- JA KINDLUSTUSTEGEVU S	2	3	2	5	0	1	0	0	0
Kokku	130	136	156	148	141	310	318	283	257

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Töötajate arv, käive ja kasum

Enamus aruandeid esitanud täisühingutest oli juba kümnendi alguses ilma töötajateta ning 2014. aastal toimunud muudatused (põllumajanduse valdkonda lisandunud täisühingud) tõstsid töötajateta ühingute arvu veelgi. Kui see muutus aga kõrvale jätta, siis on täisühingute jaotus töötajate arvu lõikes püsinud viimastel aastatel küllaltki stabiilsena. Seda võib öelda ka täisühingute jaotumise kohta käibe ja kasumi järgi.

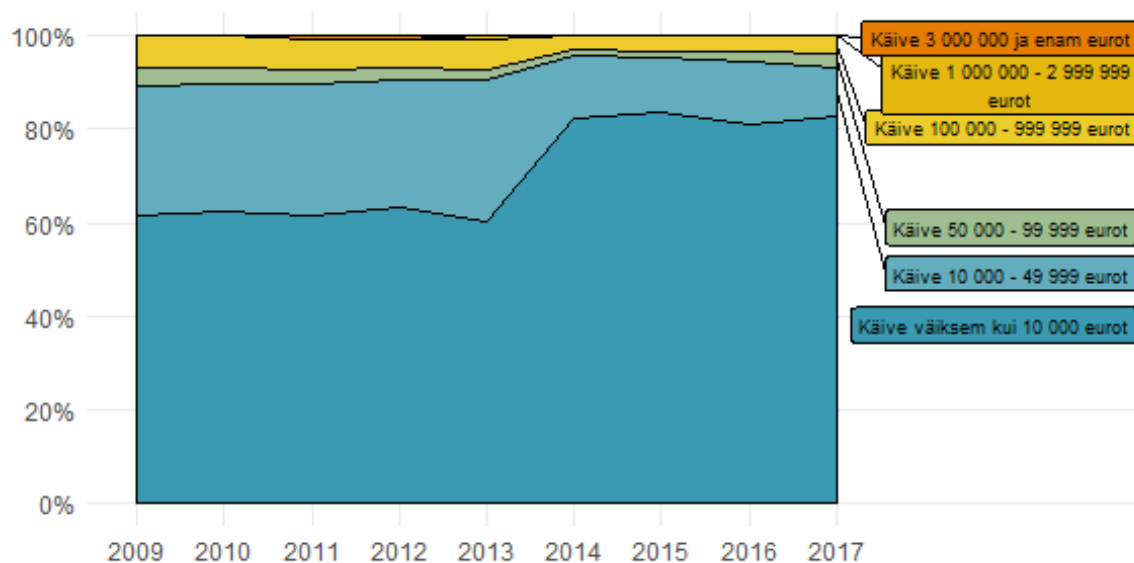
Joonis 36. Täisühingute arv töötajate arvu gruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Töötajate arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 töötajat	87	80	95	82	78	252	259	226	208
1 - 9 töötajat	42	52	57	62	59	54	55	52	44
10 - 19 töötajat	0	3	3	2	2	3	3	4	5
20 - 49 töötajat	1	1	1	2	2	1	1	1	0
Kokku	130	136	156	148	141	310	318	283	257

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

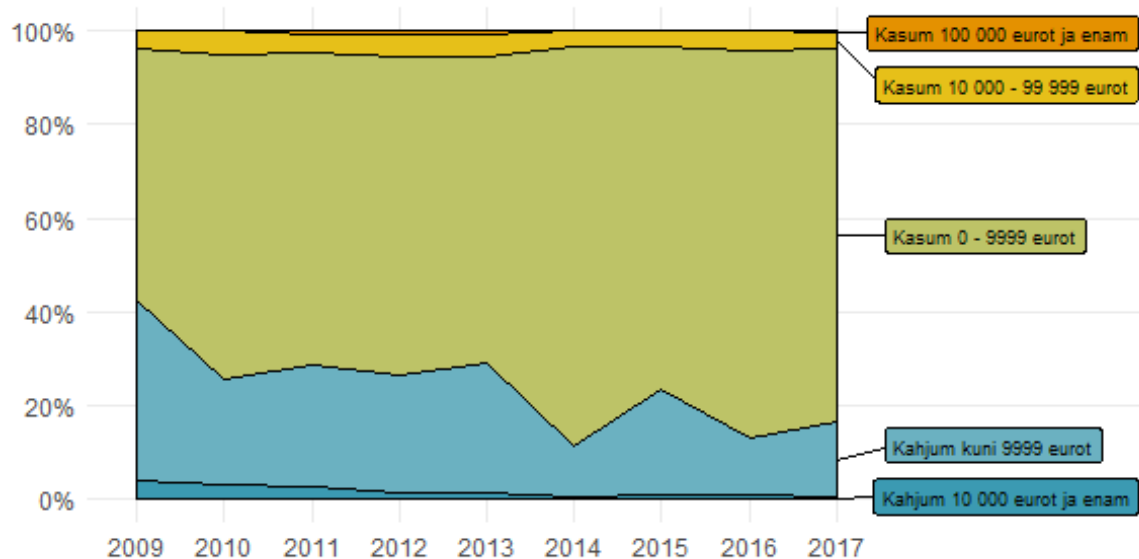
Joonis 37. Täisühingute arv käibegruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Käive	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Käive väiksem kui 10 000 eurot	80	85	96	94	85	256	266	230	213
Käive 10 000 - 49 999 eurot	36	37	44	40	43	41	38	38	27
Käive 50 000 - 99 999 eurot	5	5	5	4	3	4	4	5	7
Käive 100 000 - 999 999 eurot	9	9	10	9	9	9	10	10	10
Käive 1 000 000 - 2 999 999 eurot	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Käive 3 000 000 ja enam eurot	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Kokku	130	136	156	148	141	310	318	283	257

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 38. Täisühingute arv ja jaotus kasumigruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Kasum	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kahjum 10 000 eurot ja enam	5	4	4	2	2	1	3	2	1
Kahjum kuni 9999 eurot	50	31	41	37	39	34	71	35	41
Kasum 0 - 9999 eurot	70	94	104	101	92	265	234	234	205
Kasum 10 000 - 99 999 eurot	5	7	6	7	7	10	10	12	9
Kasum 100 000 eurot ja enam	0	0	1	1	1	0	0	0	1
Kokku	130	136	156	148	141	310	318	283	257

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Osanike arv

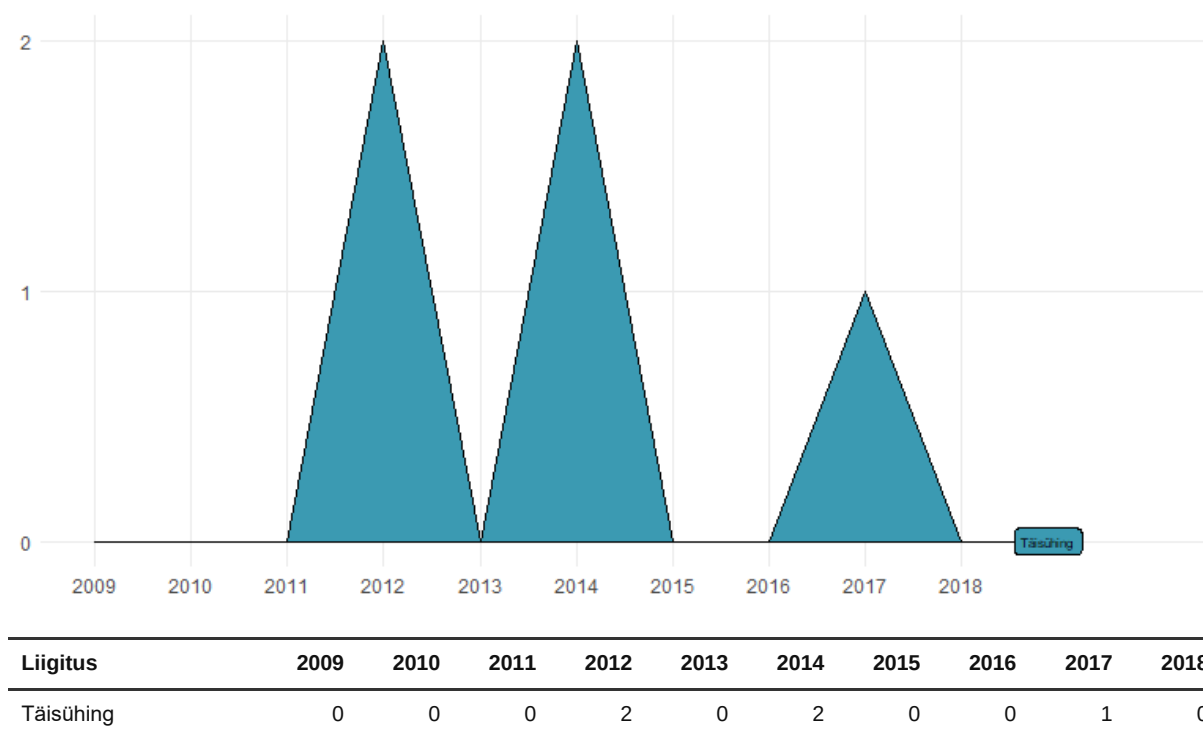
Täisühingute osanike kohta ei ole kõigil täisühingutel kohustust informatsiooni esitada ning selle tõttu ei saa seda ka põhjalikumalt analüüsida.

Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised

Täisühingute ühinemisi on olnud marginaalselt, jagunemisi ei ole viimase kümne aasta jooksul üldse registreeritud. Küll on toimunud mõningad ümberkujundamised, enamasti täisühingust osaühinguks. Mõnel üksikul juhul on täisühing ümber kujundatud ka usaldusühinguks.

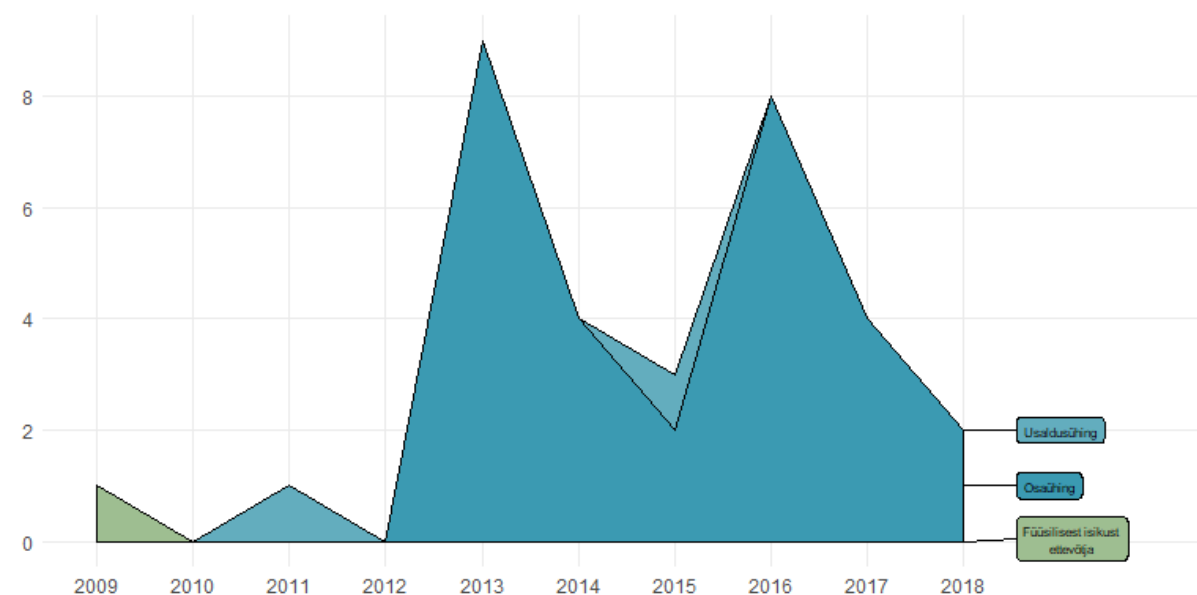
Vastavalt äriseadustiku §110 võib kohus siis, kui täisühingul on kaks osanikku ja üks neist on ühingust lahkunud või seaduses välja toodud alustel ühingust välja arvatud, teise osaniku nõudel otsustada, et see osanik jätkab täisühingu õigusjärglasena tegevust füüsilisest isikust ettevõtjana. Selliseid juhtumeid on kogu vaatlusalusel perioodil esinenud vaid korra.

Joonis 39. Täisühingute ühinemised 2009-2018

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 40. Täisühingute ümberkujundamised 2009-2018

Täisühingust ->	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osaühing	0	0	0	0	9	4	2	8	4	2
Usaldusühing	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
Füüsilisest isikust ettevõtja ³	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused

Pankrotid

Täisühingute pankrotte viimase kümne aasta jooksul registreeritud ei ole.

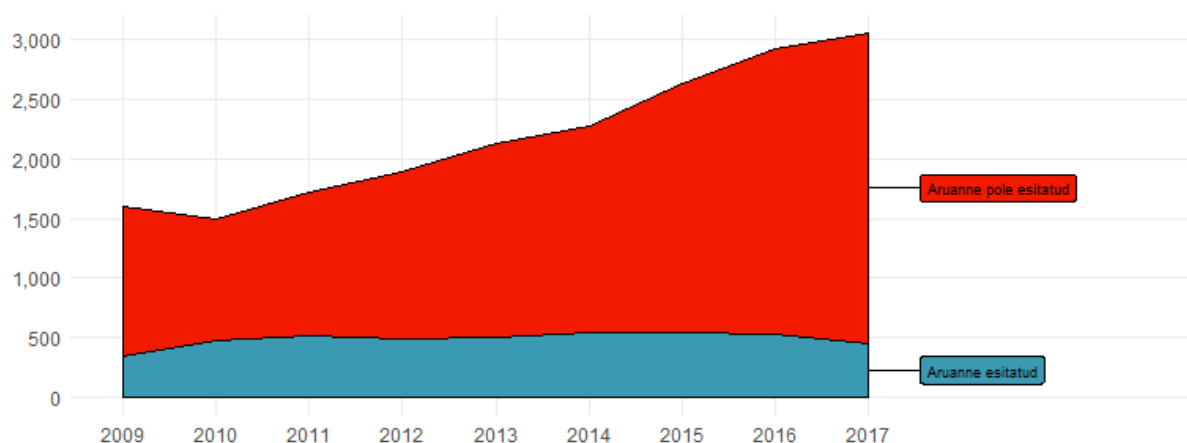
Usaldusühingud

Usaldusühingud alaliikide ja majandustegevusalade lõikes

Usaldusühingute arv on kümne aastaga samuti pea kahekordistunud. Sarnaselt täisühingutega ei ole ka nende osanikel kohustust esitada registrile majandusaasta aruannet. Seetõttu on ka usaldusühingute hulgas nende ühingute osakaal, mis esitavad aruandeid, oluliselt väiksem kui näiteks aktsiaseltside või osaühingute hulgas (2017. aastal vaid 15%). Erinevalt täisühingutest langeb majandusaasta aruande esitanud usaldusühingute arv veidi paremini kokku statistikaameti statistilises profiilis olevate usaldusühingute arvuga (2017. aastal oli neid 482 (Allikas: statistikaamet, tabel ER029)). Statistilises profiilis on täisühinguid veidi rohkem, kuid mitte palju.

³ Olgu mainitud, et seda ei ole õiguslikult korrektne nimetada ümberkujundamiseks – ümberkujundamistega samal joonisel on see kajastatud eeskätt pragmaatilistel kaalutlustel – ruumi kokkuhoiu huvides.

Joonis 41. Usaldusühingute arv ja jaotus majandusliku aktiivsuse järgi perioodil 2009-2017

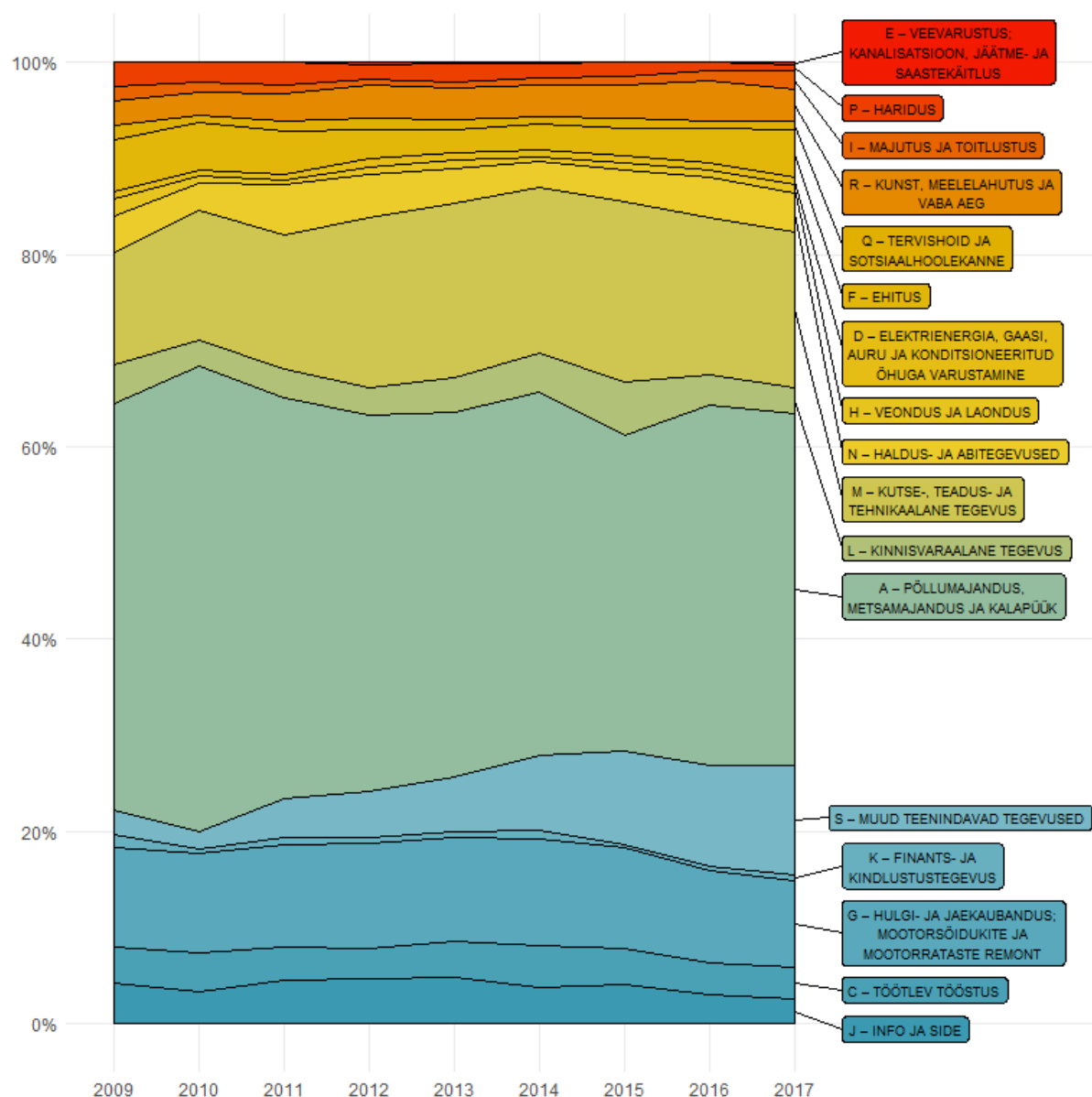

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aruanne esitatud	350	475	512	496	499	545	538	527	457
Aruanne pole esitatud	1252	1023	1212	1398	1629	1734	2100	2402	2595
Kokku	1602	1498	1724	1894	2128	2279	2638	2929	3052

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Ka usaldusühingud (sarnaselt täisühingutele) paistavad, majandusaasta aruandeid esitanud ühingute info põhjal, olema eelistatud äriühingu vormiks just primaarsektoris ja mõningal määral ka kutse, teadus- ja tehnikaalase tegevusega tegutsevate ühingute hulgas, kuid erinevalt täisühingutest on aegread ilma suuremate murranguteta. Kui aga majandusnäitajatesse detailsemalt sisse vaadata, siis on ka siin valdav osa ühingutest ilma töötajateta ning väga väikese käibenumbriga. Mõne osanikuga selliste ühingute eksisteerimise põhjust täpsustades selgus, et neid on ajalooliselt loodud varade haldamise eesmärgil ning usaldusühingut kui ühingu vormi on kasutatud eeskätt selle tõttu, et see on andministratiivselt kõige vähem kulukas (pole vaja esitada majandusaasta aruandeid). Kuna need ühingud aktiivse majandustegevusega sisuliselt ei tegele, siis ei ole eriti oluline ka see, millisel määral ühingu osanik ühingu eest oma varaga vastutab.

Joonis 42. Usaldusühingute arv majandustegevusalade lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
J – INFO JA SIDE	15	16	23	23	24	21	22	16	12
C – TÖÖTLEV TÖÖSTUS	13	19	18	16	19	23	20	17	15
G – HULGI- JA JAEKAUBANDUS; MOOTORSÕIDUKITE JA MOOTORRATASTE REMONT	36	49	54	54	54	61	57	51	41
K – FINANTS- JA KINDLUSTUSTEGEVUS	5	2	4	3	3	5	1	2	3
S – MUUD TEENINDAVAD TEGEVUSED	9	9	21	24	28	42	53	56	52

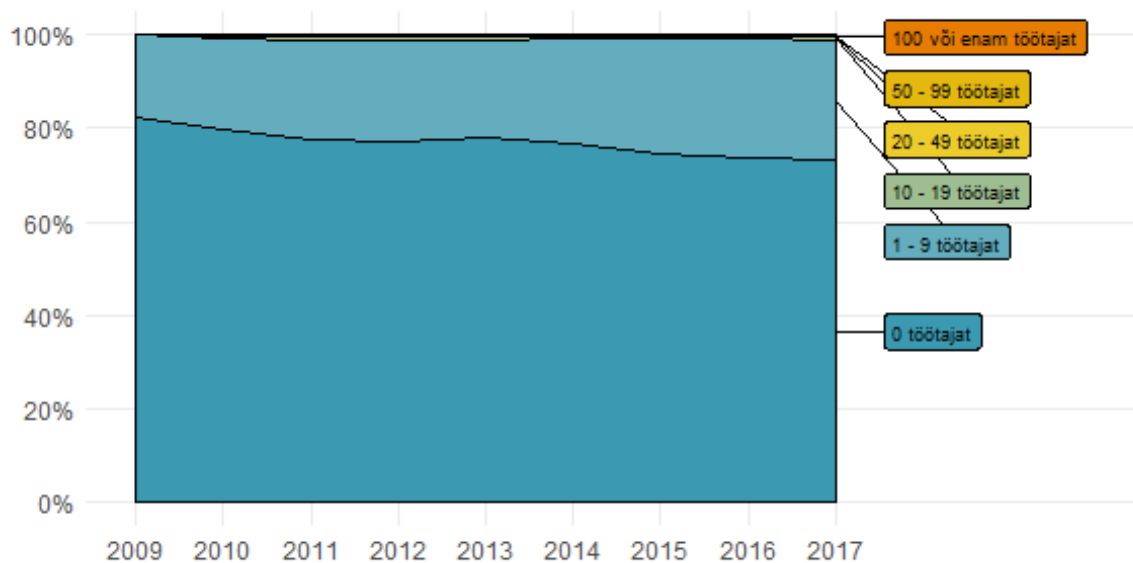
Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A – PÕLLUMAJANDUS, METSAMAJANDUS JA KALAPÜÜK	148	230	213	194	189	206	176	197	167
L – KINNISVARAALANE TEGEVUS	14	13	16	14	18	22	30	17	12
M – KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS	41	64	71	88	91	94	101	86	74
N – HALDUS- JA ABITEGEVUSED	13	13	27	22	18	15	18	22	19
H – VEONDUS JA LAONDUS	6	4	2	4	4	2	4	4	4
D – ELEKTRIENERGIA, GAASI, AURU JA KONDITSIONEERITUD ÕHUGA VARUSTAMINE	3	3	3	4	4	4	4	4	3
F – EHITUS	19	23	23	15	12	15	15	19	23
Q – TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE	5	4	6	6	5	4	6	4	4
R – KUNST, MEELELAHUTUS JA VABA AEG	9	11	14	17	17	18	18	22	15
I – MAJUTUS JA TOITLUSTUS	5	5	5	3	3	4	5	5	9
P – HARIDUS	9	10	12	8	9	8	8	5	3
E – VEEVARUSTUS; KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS	0	0	0	1	1	1	0	0	1
Kokku	350	475	512	496	499	545	538	527	457

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Töötajate arv, käive ja kasum

Enamus (majandusaasta aruandeid esitanud) usaldusühinguid on ilma töötajateta, tagasihoidliku käibe (alla 10 tuhande) ning alla 10 tuhande euro jääva kasumiga. Aegrida vaadates võiks välja tuua, et ühingute osakaal, kus on 1-10 töötajat on ajas veidi kasvanud, muude näitajate lõikes pole olulisi muutusi usaldusühingute jaotuses toimunud.

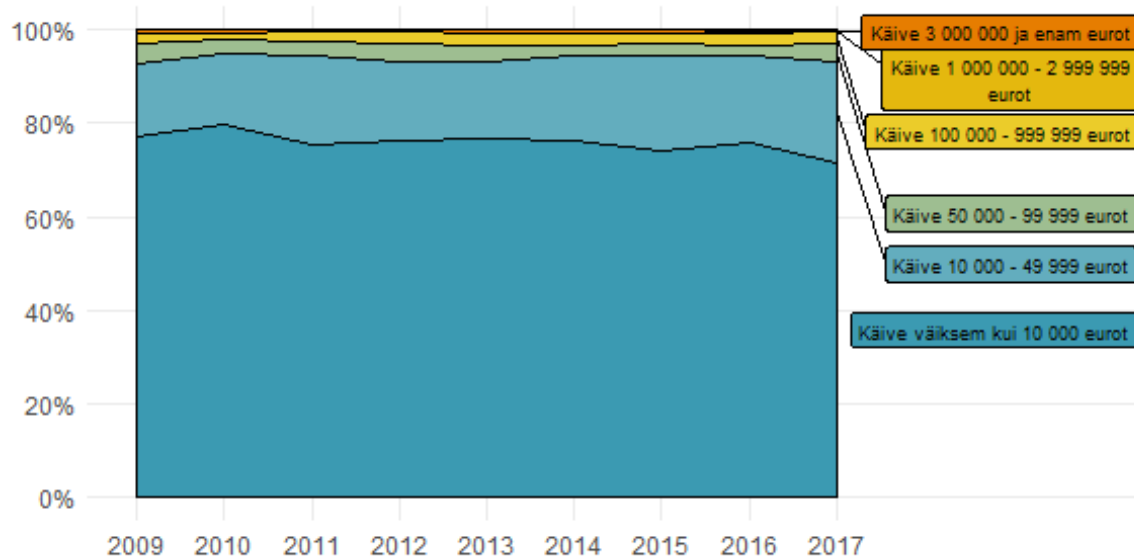
Joonis 43. Usaldusühingud töötajate arvu gruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Töötajate arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 töötajat	288	378	398	382	390	418	401	388	334
1 - 9 töötajat	62	94	109	109	104	122	132	135	118
10 - 19 töötajat	0	2	4	4	3	3	3	1	4
20 - 49 töötajat	0	0	0	0	1	1	1	2	0
50 - 99 töötajat	0	1	1	1	1	1	0	0	0
100 või enam töötajat	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Kokku	350	475	512	496	499	545	538	527	457

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

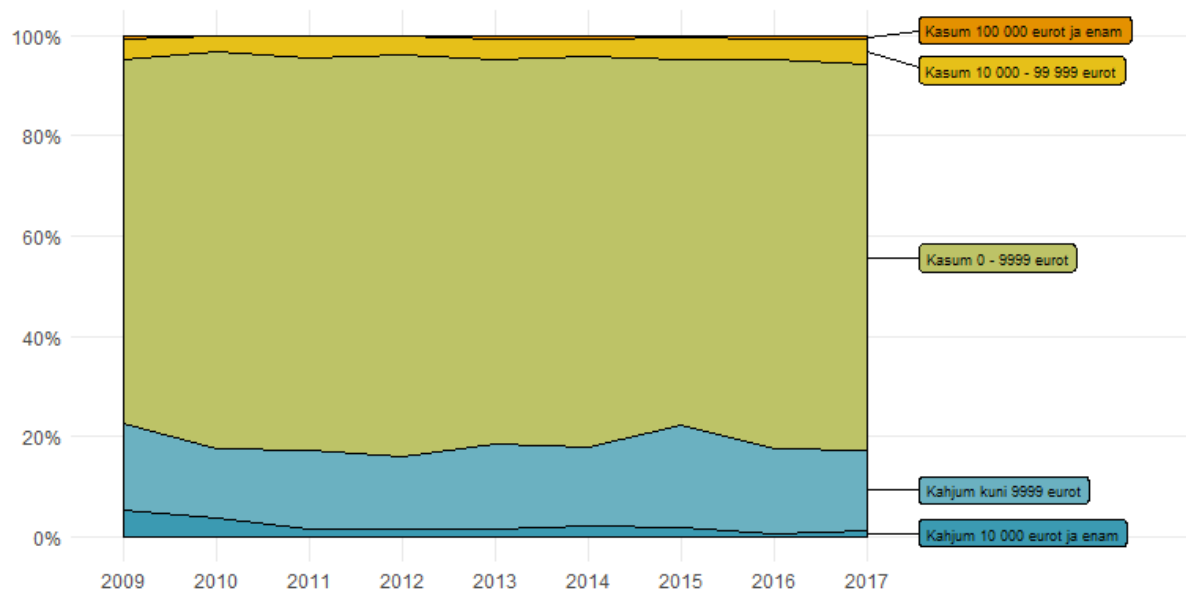
Joonis 44. Usaldusühingute arv ja jaotus käibegruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Käive	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Käive väiksem kui 10 000 eurot	270	378	386	378	382	417	398	399	327
Käive 10 000 - 49 999 eurot	54	73	99	84	84	97	111	98	98
Käive 50 000 - 99 999 eurot	16	15	15	19	16	14	14	13	18
Käive 100 000 - 999 999 eurot	8	6	10	13	14	13	12	14	12
Käive 1 000 000 - 2 999 999 eurot	0	0	0	0	0	1	0	2	1
Käive 3 000 000 ja enam eurot	2	3	2	2	3	3	3	1	1
Kokku	350	475	512	496	499	545	538	527	457

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 45. Usaldusühingud kasumigruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Kasum	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kahjum 10 000 eurot ja enam	18	17	8	8	8	12	10	3	6
Kahjum kuni 9999 eurot	61	66	80	71	84	85	109	89	72
Kasum 0 - 9999 eurot	254	376	401	398	383	426	393	409	352
Kasum 10 000 - 99 999 eurot	15	16	22	18	20	18	23	22	24
Kasum 100 000 eurot ja enam	2	0	1	1	4	4	3	4	3
Kokku	350	475	512	496	499	545	538	527	457

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Osanike arv

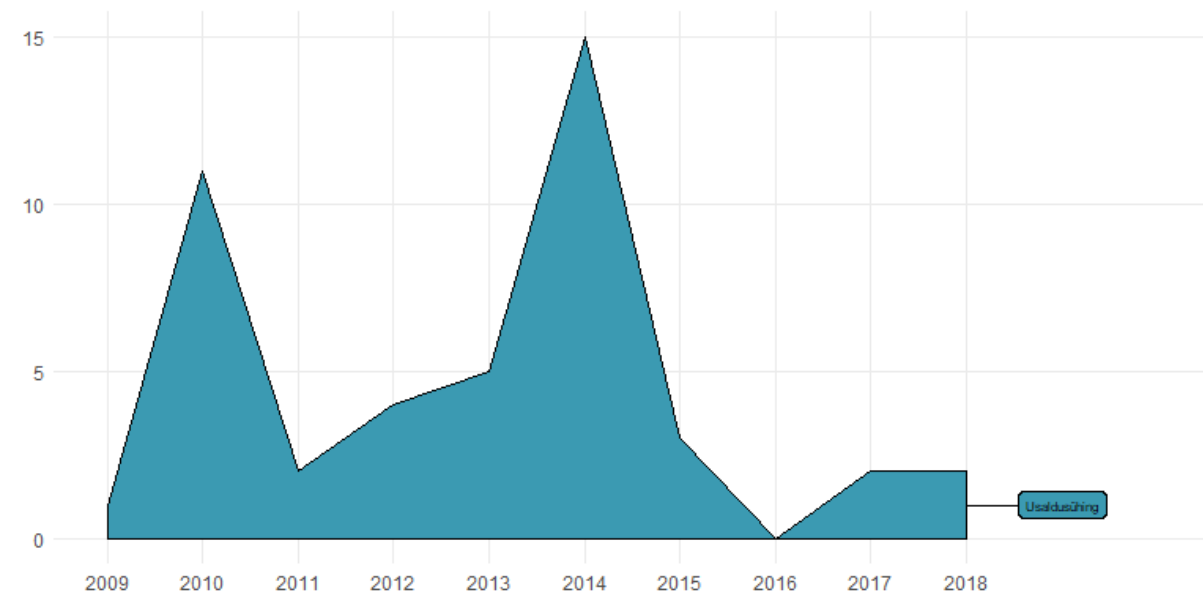
Osanike arvu info usaldusühingute kohta puudub.

Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised

Usaldusühingutel on üksikuid ühinemisi ja jagunemisi, kuid nende arv on väike. Ümberkujundamiste osas on pilt aga hoopis teistsugune - alates 2012. aastast on igal aastal ca 1000-1500 usaldusühingut kujundatud ümber osaühinguks (mõningad üksikud ühingud on ümber kujundatud ka aktsiaseltsiks või täisühinguks). Kummalisel kombel ei paista see üldse silma usaldusühingute üldarvus (ehk teisisõnu - nende arv ei vähene). Üheks võimalikuks selgituseks võib olla see, et kellegi poolt pakutav valmisühingute müügi teenus töötab sellisele, et täpselt samas arvus, kui usaldusühinguid osaühinguks ümber kujundatakse, asutatakse neid samal aastal ka juurde. Sellisel juhul peaks usaldusühingu asutamine ja ümberkujundamine osaühinguks olema mingil põhjusel eelistatud osaühingu asutamisele. Osaühingu registreerimisel ja ühe muutmiskande riigilõiv on Riigilõivuseaduse §62 ja § 63 kohaselt (145+18=) 163 eurot. Usaldusühingu registreerimise, ühe muutmiskande tegemise ja ümberkujundamise riigilõiv on (Riigilõivuseaduse §62, §63 ja §64 kohaselt) vastavalt (13+4+130=) 147 eurot, mis on 16 eurot odavam. On

keeruline öelda, kas selline kuluerinevus on piisav, et seda nähtust selgitada, võttes arvesse, et ümberkujundamisega kaasnevad ka muud kulud (nt tuleb äriregistrile esitada notariaalselt kinnitatud avaldus).

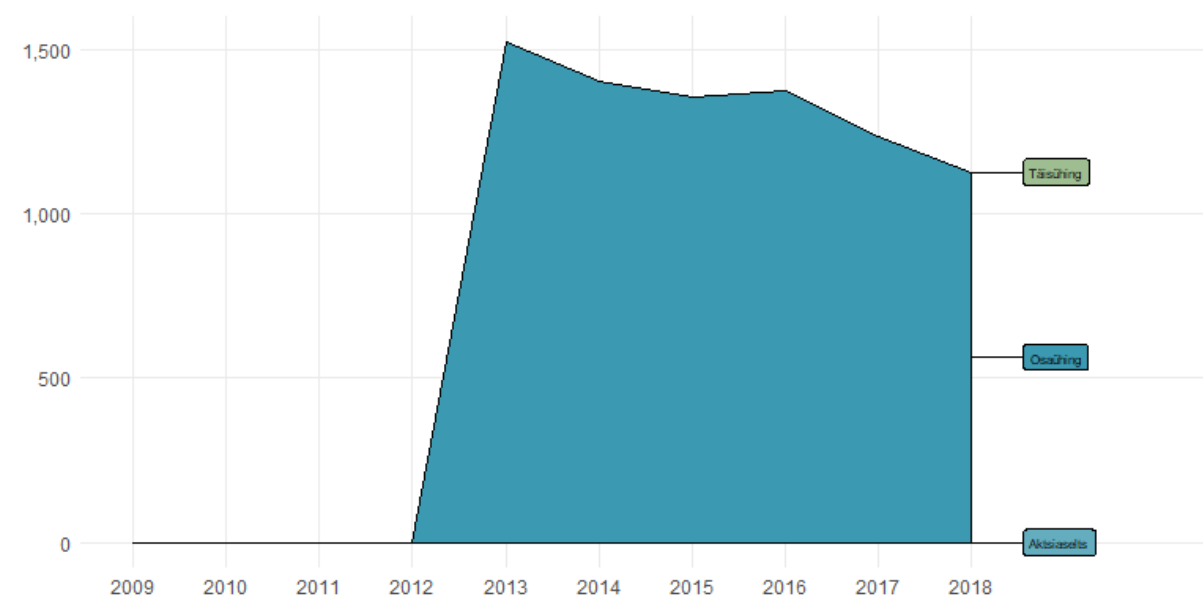
Joonis 46. Usaldusühingute ühinemised 2009-2018

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Usaldusühing	1	11	2	4	5	15	3	0	2	2

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 47. Usaldusühingute ümberkujundamised 2009-2018

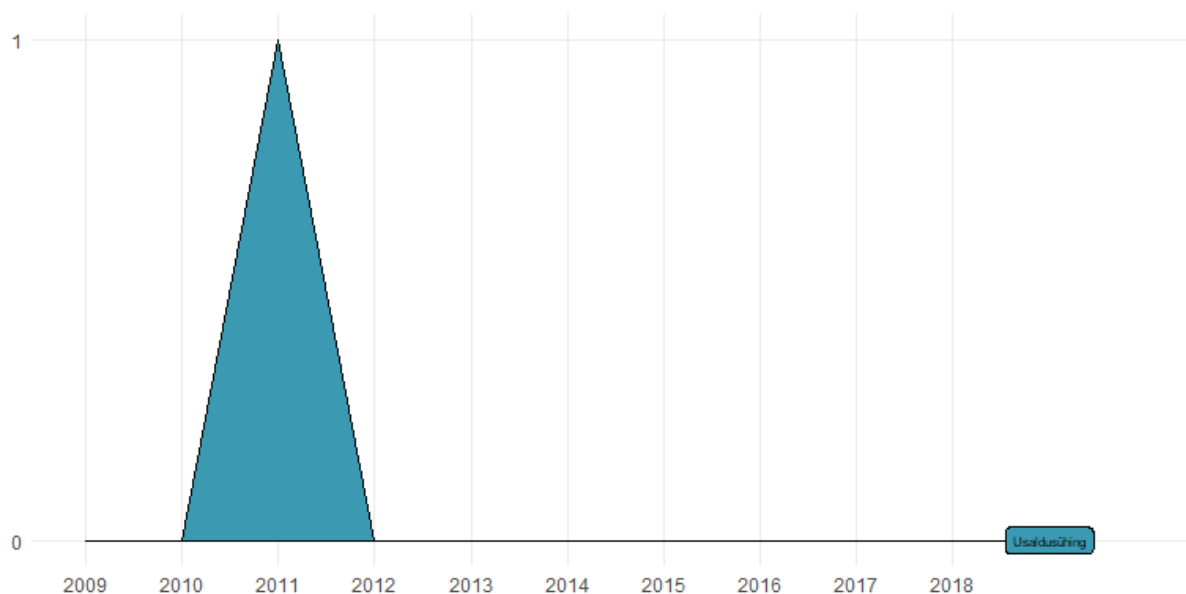
Usaldusühingust ->	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osaühing	0	0	0	1	1523	1400	1354	1374	1235	1126
Aktsiaselts	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Täisühing	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused

Ühingute pankrotid

Vaatlusalusel perioodil on välja kuulutatud vaid ühe ühingu pankrot.

Joonis 48. Väljakuulutatud usaldusühingute pankrotid 2009-2018

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Usaldusühing	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

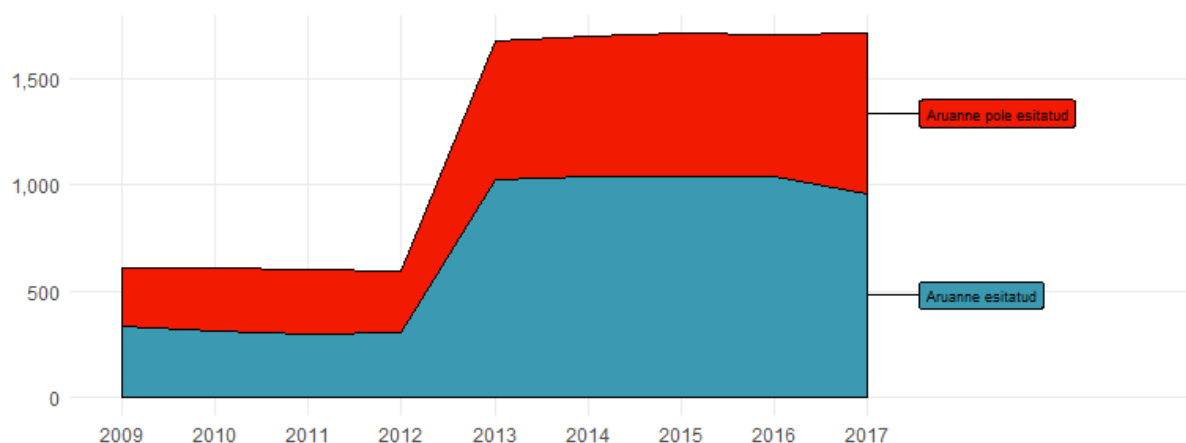
Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Tulundusühistu

Tulundusühistud alaliikide ja majandustegevusalade lõikes

Tulundusühistute arv püsis enne 2013. aastat 600 ühingu lähedal, kuid kasvas 2013. aastal pea kolm korda ning on sellest ajast saadik püsinud ligilähedaselt 1700 ühingu juures. See on valdavalt seotud hooneühistute ümbertõstmisega äriregistrisse. Majandusaasta aruandeid esitab kõigist tulundusühistutest ca 60% (ehk 1713 ühingut). Kui võrrelda seda näitajat statistikaameti statistilises profiilis olevate tulundusühistute arvuga (313 (Allikas: statistikaamet, tabel ER029)), siis paistab see number oluliselt paremini kokku langevat 2013. aasta eelsete näitajatega. Aruandeid esitavate ühingute koguarv on 2017. aastal võrreldes eelmise aastaga ca 80 ühingu võrra vähenenud, samal ajal kui tulundusühistute koguarvus olulist muutust toimunud ei ole.

Joonis 49. Tulundusühistute arv ja jaotus majandusliku aktiivsuse järgi perioodil 2009-2017

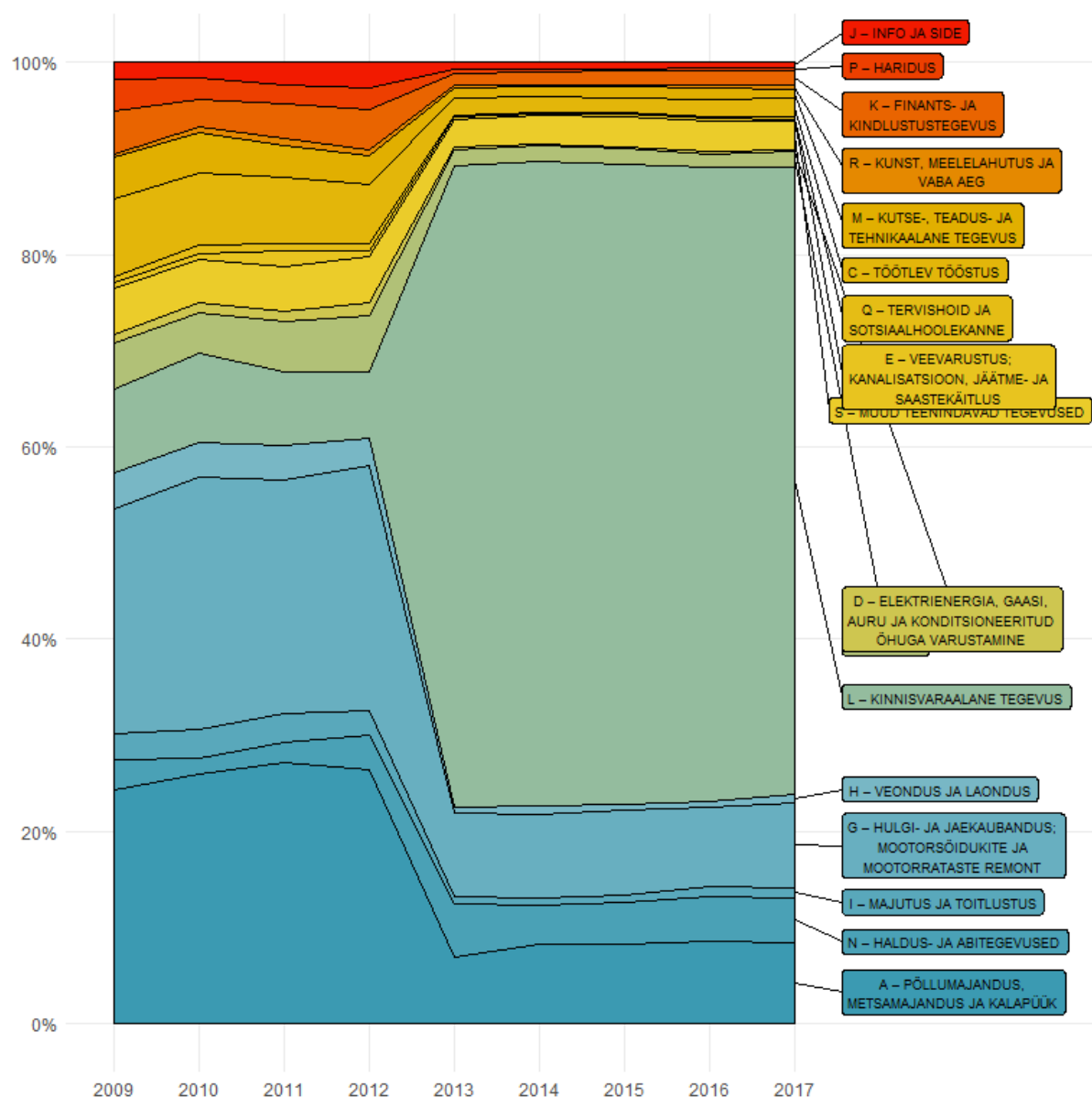

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aruanne esitatud	332	311	301	307	1028	1043	1041	1041	959
Aruanne pole esitatud	280	296	301	285	648	656	672	666	754
Kokku	612	607	602	592	1676	1699	1713	1707	1713

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Tulundusühistuid eelistatakse majandustegevuse korraldamiseks eeskätt kinnisvaraalas tegevuses ning tundub, et selle sektori ühingute kasv on samuti seotud 2013. aastal toimunud suure tulundusühistute arvu kasvuga. Kinnisvaraalse tegevusega tegelevate ühistute arvu kasvu põhjuseks on see, et 2013. aastal tõsteti kuni selle ajani mittetulundusühingute registris paiknenud hooneühistud (valdavalt varasemad garaažiühistud) ümber äriregistrisse.

Joonis 50. Tulundusühistute arv majandustegevusalade lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

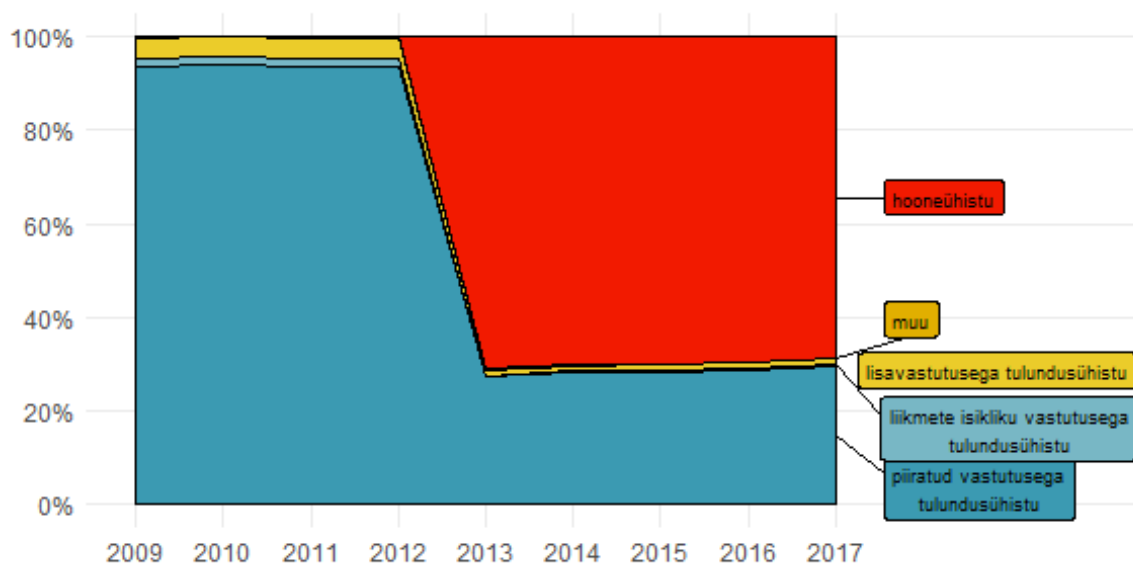
Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A – PÕLLUMAJANDUS, METSAMAJANDUS JA KALAPÜÜK	81	81	82	81	72	87	86	90	81
N – HALDUS- JA ABITEGEVUSED	10	5	6	11	57	42	45	48	45
I – MAJUTUS JA TOITLUSTUS	9	9	9	8	7	8	9	10	9
G – HULGI- JA JAEKAUBANDUS; MOOTORSÕIDUKITE JA MOOTORRATASTE REMONT	78	82	73	78	89	90	92	86	86

Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
H – VEONDUS JA LAONDUS	12	11	11	9	7	10	6	6	8
L – KINNISVARAALANE TEGEVUS	29	29	23	21	686	698	692	688	626
F – EHITUS	16	13	16	18	17	17	17	14	15
D – ELEKTRIENERGIA, GAASI, AURU JA KONDITSIONEERITUD ÕHUGA VARUSTAMINE	3	3	3	4	2	2	2	2	1
S – MUUD TEENINDAVAD TEGEVUSED	16	14	14	15	30	31	33	34	30
E – VEEVARUSTUS; KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS	2	2	5	2	3	2	3	3	1
Q – TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE	2	3	2	2	2	2	1	1	2
C – TÖÖTLEV TÖÖSTUS	27	23	21	19	18	17	17	19	19
M – KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS	14	13	10	9	11	11	11	12	9
R – KUNST, MEELELAHUTUS JA VABA AEG	1	2	2	2	2	2	3	4	4
K – FINANTS- JA KINDLUSTUSTEGEVUS	15	9	11	13	13	13	15	15	15
P – HARIDUS	11	7	6	7	4	4	2	3	2
J – INFO JA SIDE	6	5	7	8	8	7	7	6	6
Kokku	332	311	301	307	1028	1043	1041	1041	959

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Kui vaadata tulundusühistuid alaliigiti, siis nagu juba eelnevalt mainitud, moodustavad hooneühistud peale 2013. aasta muudatusi valdava enamuse. Ülejäänud tulundusühistud on enamuses piiratud vastutusega tulundusühistud.

Joonis 51. Tulundusühistute alaliigid perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

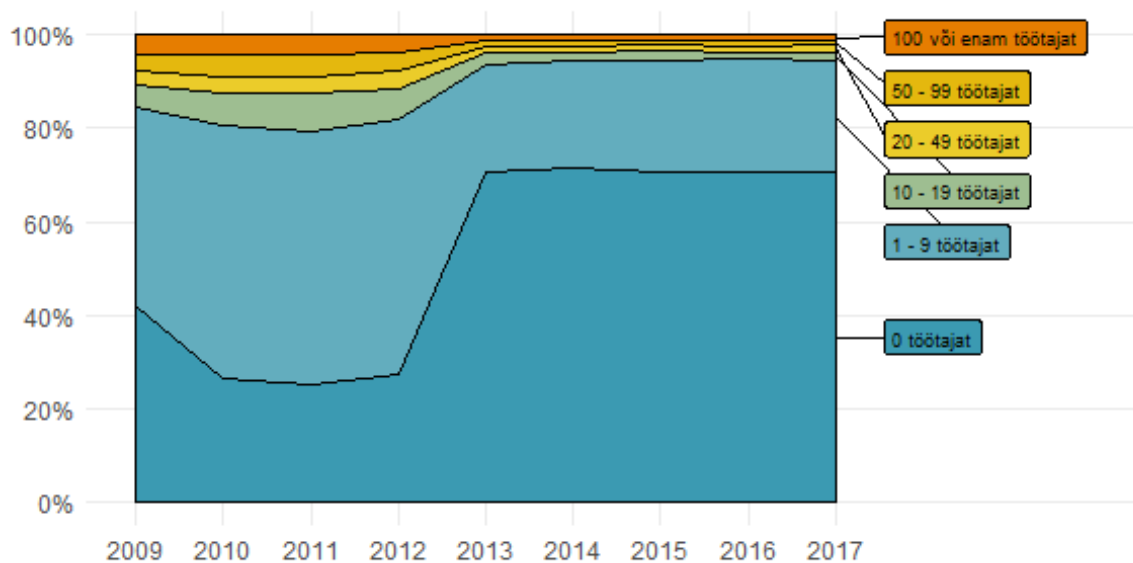
Majandustegevusala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
piiratud vastutusega tulundusühistu	311	292	282	288	279	293	294	300	284
liikmete isikliku vastutusega tulundusühistu	6	6	5	5	3	4	4	4	4
lisavastutusega tulundusühistu	14	13	13	13	14	13	13	13	11
muu	1	0	1	1	1	1	0	1	1
hooneühistu	0	0	0	0	731	732	730	723	659
Kokku	332	311	301	307	1028	1043	1041	1041	959

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Töötajate arv, käive ja kasum

Kui enne 2013. aastat olid tulundusühistute hulgas enam levinud sellised ühingud, kus oli 1-10 töötajat, siis pärast hooneühistute lisandumist äriregistrisse domineerivad tulundusühistute hulgas ilma töötajateta ühingud, kus käive on alla kümne tuhande euro ning kasumi näitajad on samuti tagasihoidlikud.

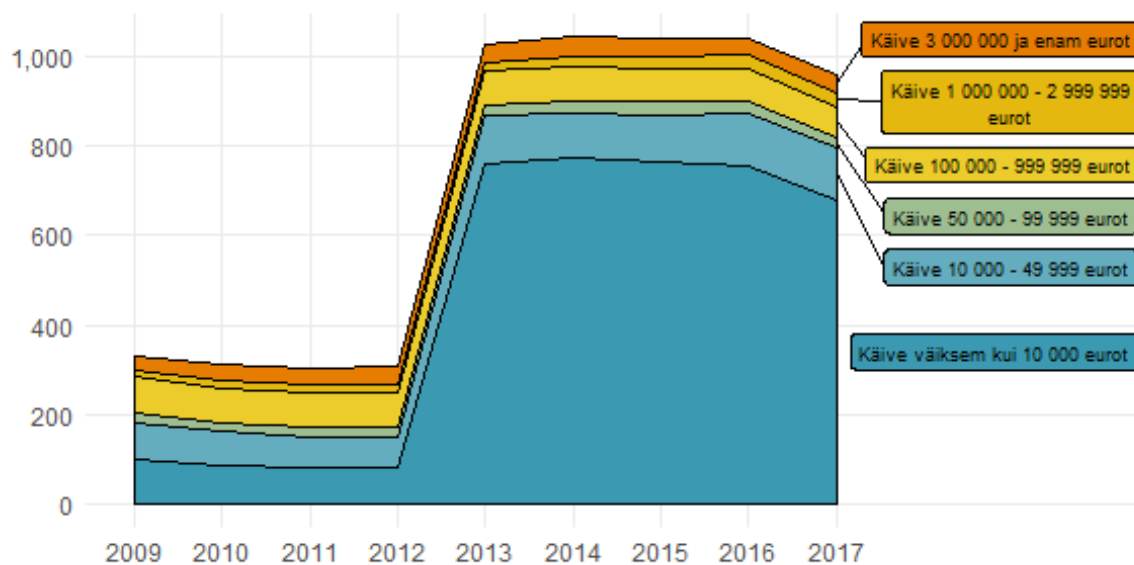
Joonis 52. Tulundusühistute arv töötajate arvu gruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Töötajate arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 töötajat	139	82	76	84	728	747	737	735	677
1 - 9 töötajat	141	169	163	168	234	237	247	254	230
10 - 19 töötajat	16	21	24	19	26	21	22	15	15
20 - 49 töötajat	10	11	11	13	13	14	12	12	16
50 - 99 töötajat	12	15	15	12	15	13	13	14	10
100 või enam töötajat	14	13	12	11	12	11	10	11	11
Kokku	332	311	301	307	1028	1043	1041	1041	959

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

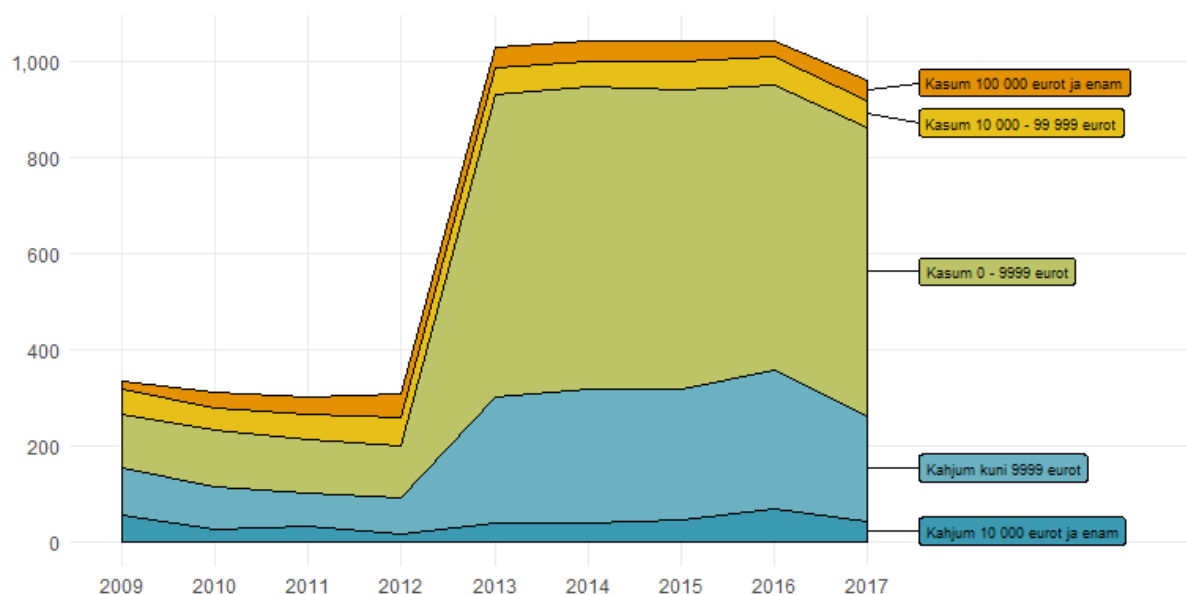
Joonis 53. Tulundusühistute arv ja jaotus käibegruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Käive	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Käive väiksem kui 10 000 eurot	99	88	82	83	758	774	764	754	680
Käive 10 000 - 49 999 eurot	81	73	67	66	109	98	105	120	114
Käive 50 000 - 99 999 eurot	26	22	23	24	22	28	29	26	26
Käive 100 000 - 999 999 eurot	80	77	77	74	79	79	76	74	68
Käive 1 000 000 - 2 999 999 eurot	12	16	17	18	18	22	26	28	31
Käive 3 000 000 ja enam eurot	34	35	35	42	42	42	41	39	40
Kokku	332	311	301	307	1028	1043	1041	1041	959

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 54. Tulundusühistute arv ja jaotus kasumigruppide lõikes perioodil 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

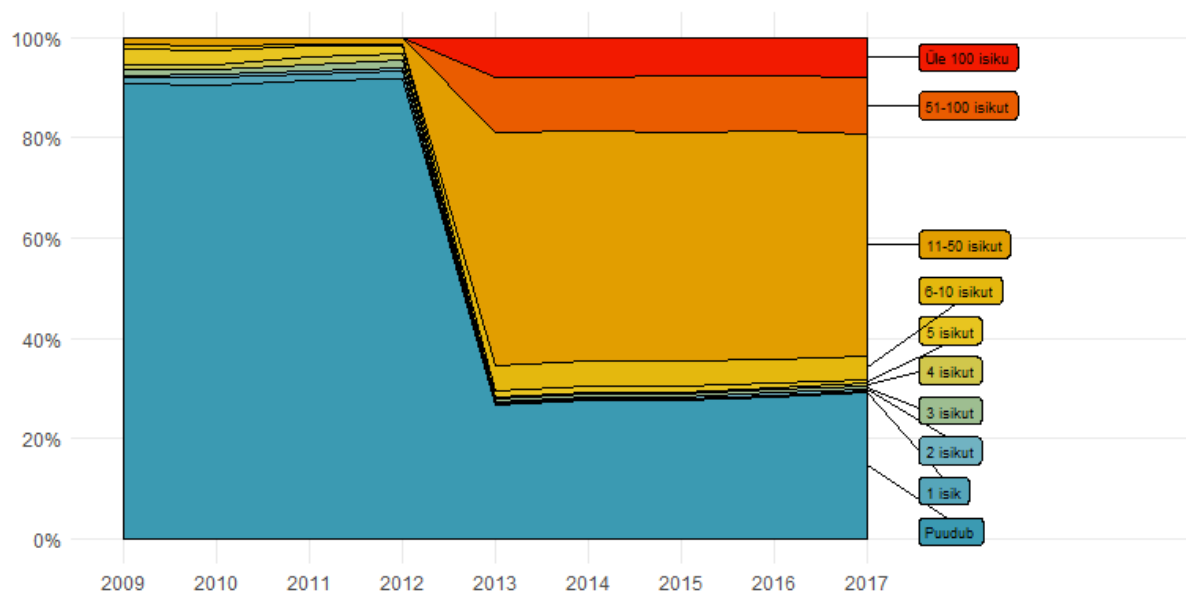
Kasum	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kahjum 10 000 eurot ja enam	54	26	31	14	37	39	44	68	43
Kahjum kuni 9999 eurot	100	87	69	77	264	278	274	288	219
Kasum 0 - 9999 eurot	112	118	111	109	628	630	623	595	600
Kasum 10 000 - 99 999 eurot	50	48	53	58	56	54	57	59	57
Kasum 100 000 eurot ja enam	16	32	37	49	43	42	43	31	40
Kokku	332	311	301	307	1028	1043	1041	1041	959

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Liikmete arv

Ka liikmete struktuuris tõi 2013. aasta kaasa huvitavaid muutusi ning varasem olukord (õigupoolest polnud enne 2013. aastat osanike arv valdava osa tulundusühistute puhul teada) on asendunud uuega, kus kõige rohkem on 11-50 liikmega tulundusühistuid. Suurenenud on ka 51-100 ning üle 100 liikmega ühingute arv.

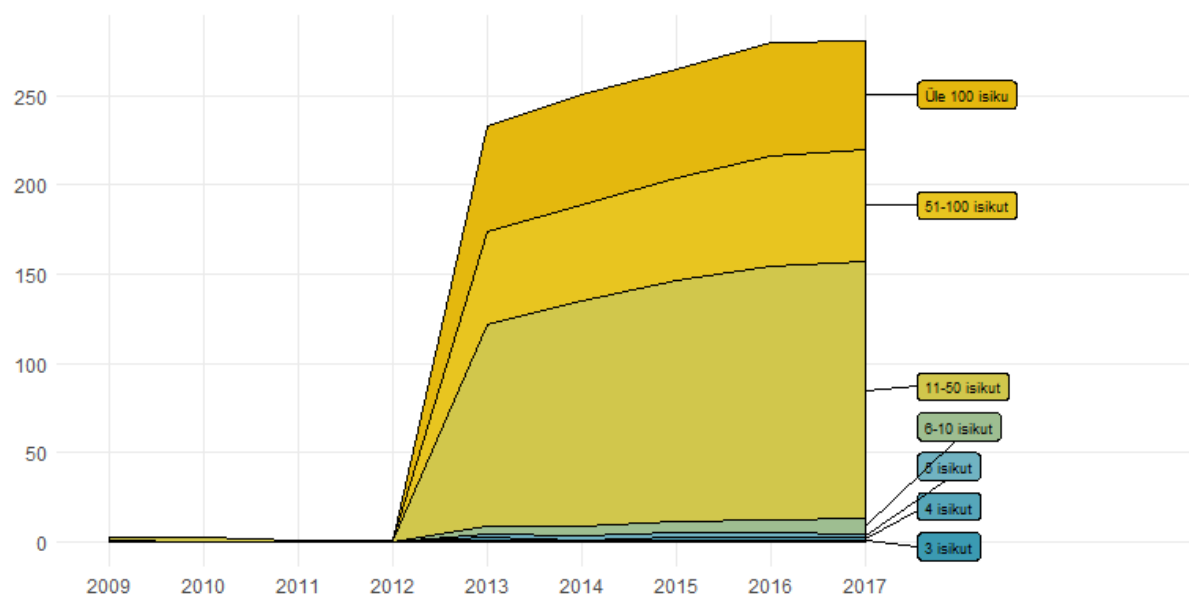
Joonis 55. Tulundusühistute jaotus füüsilisest ja juriidilisest isikust liikmete arvu järgi 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Isikute arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Puudub	301	281	275	282	273	288	287	295	279
1 isik	5	5	4	4	4	4	3	3	3
2 isikut	1	2	2	2	2	3	5	6	5
3 isikut	4	3	4	5	7	6	5	5	5
4 isikut	3	3	4	4	5	4	5	5	5
5 isikut	10	9	7	5	11	11	10	9	7
6-10 isikut	4	3	1	1	54	54	55	49	46
11-50 isikut	4	5	4	4	477	479	474	475	425
51-100 isikut	0	0	0	0	114	112	117	113	107
Üle 100 isiku	0	0	0	0	81	82	80	81	77
Kokku	332	311	301	307	1028	1043	1041	1041	959

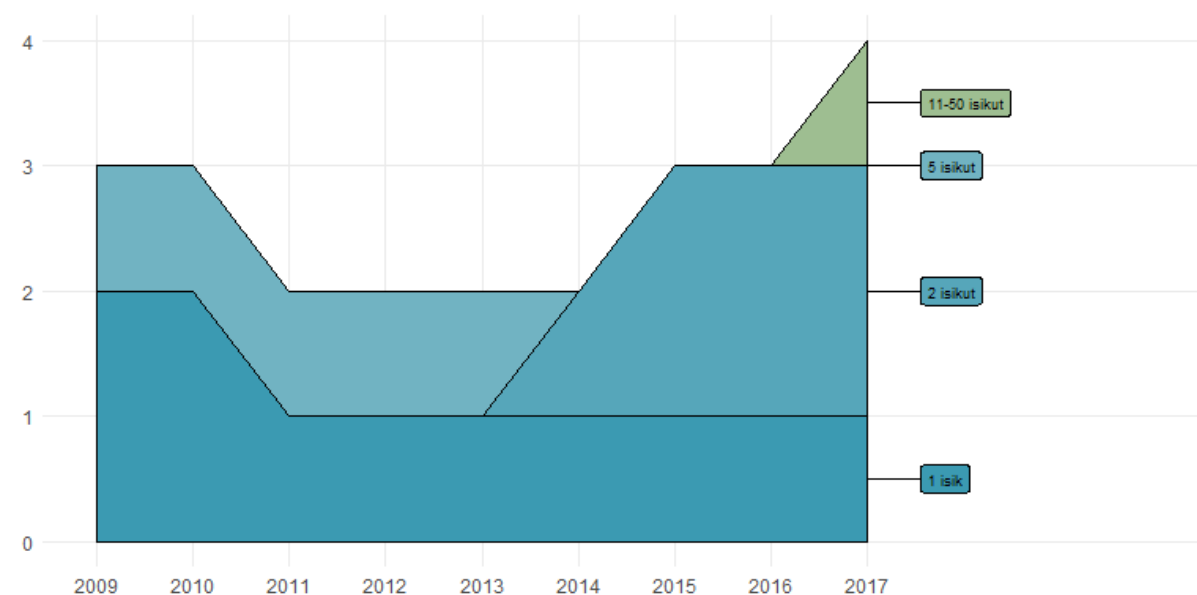
Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 56. Tulundusühistud, kus liikmete hulgas on samaaegselt nii füüsilised, kui juriidilised isikud 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Joonis 57. Tulundusühistud, kus liikmeteks on ainult juriidilised isikud 2009-2017 (need, kes on esitanud aruande)

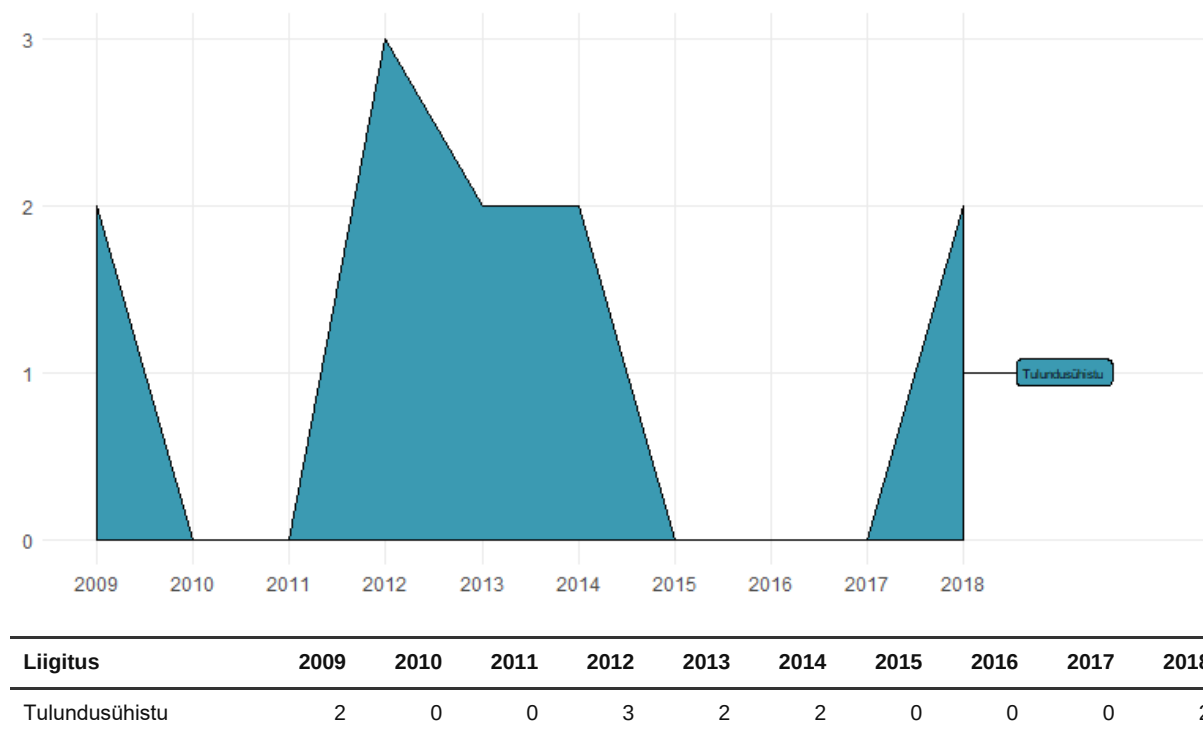
Isikute arv	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1 isik	2	2	1	1	1	1	1	1	1
2 isikut	0	0	0	0	0	1	2	2	2
5 isikut	1	1	1	1	1	0	0	0	0
11-50 isikut	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kokku	3	3	2	2	2	2	3	3	4

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Ühinemised, jagunemised ja ümberkujundamised

Ühinemisi vaatlusalusel perioodil ei toimunud, on olnud mõned üksikud jagunemised. Tulundusühistute ümberkujundamine ei ole lubatud (vt ÄS §478 lg 1).

Joonis 58. Tulundusühistute jagunemised 2009-2018

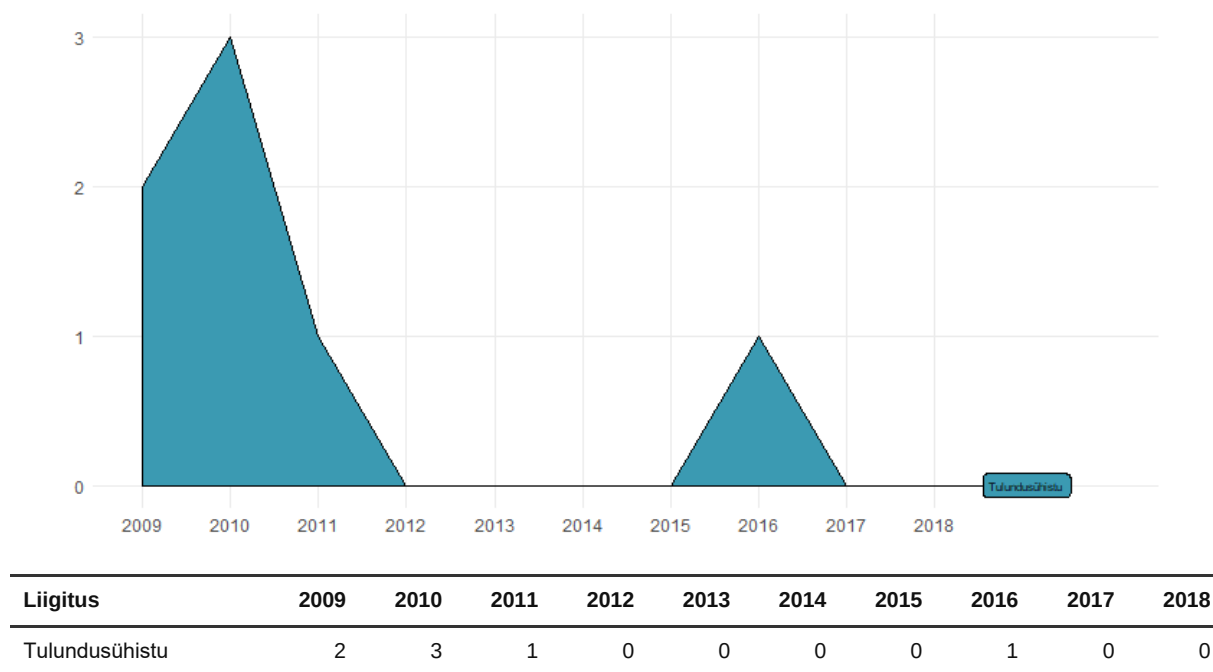

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

Pankrotid

Selliseid tulundusühistuid, mis oleks viimase kümne aasta jooksul pankrotistunud, on väga vähe ning needki juhtumid jäävad valdavalt kriisijärgsesse aega.

Joonis 59. Väljakuulutatud pankrotid 2009-2018

Allikas: Registrate ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.

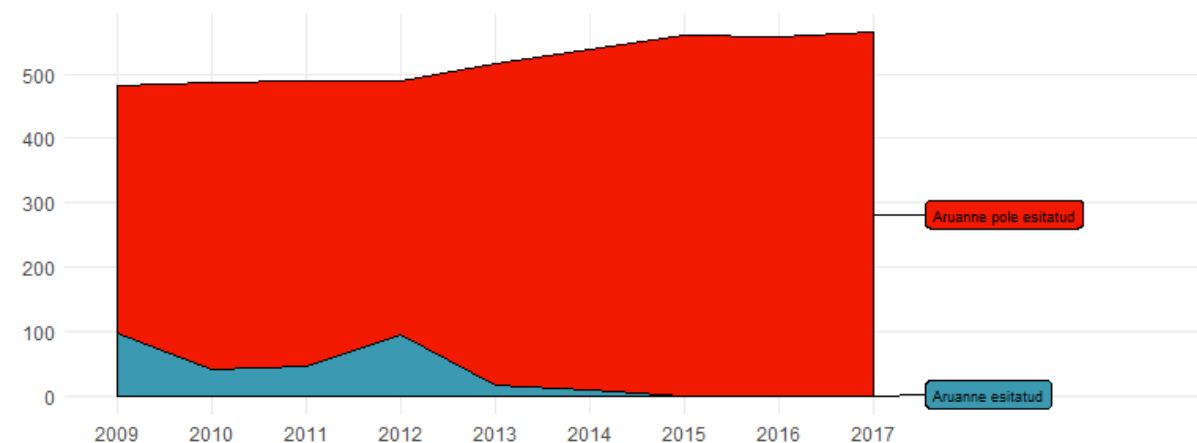
Välismaa äriühingu filiaal

Filiaalid alaliikide ja majandustegevusalade lõikes

Kui välismaa äriühing tahab oma nimel Eestis püsivalt kaupu või teenuseid pakkuda, peab ta äriregistrisse kandma filiaali. Oluline on seejuures silmas pidada, et filiaal ei ole eraldiseisev juriidiline isik – filiaali tegevusest tulenevate kohustuste eest vastutab välismaa äriühing. Äriseadustiku §388 lg 1 kohaselt on välismaa äriühing kohustatud pidama eraldi filiaali raamatupidamist, kuid Eesti äriregistrile seda esitama ei pea (äriregistrile tuleb esitada küll välismaa äriühingu enda majandusaasta aruanne (ÄS § 388 lg 2), aga need on erinevad asjad).

Eeltoodust tulenevalt on informatsioon filiaalide kohta puudulik – äriregistri andmestikust paistab, et alates 2014. aastast ei ole ükski filiaal oma majandusaasta aruannet äriregistrile esitanud. Seega pole käesolevas ülevaates võimalik vaadata midagi muud peale filiaalide arvu ja selle muutumise. Nagu alljärgnevalt jooniselt näha, on filiaalide arv ajas pidevalt kasvanud ning 2017. aastaks oli neid äriregistris registreeritud 564.

Joonis 60. Filiaalide arv ja jaotus majandusliku aktiivsuse järgi perioodil 2009-2017

Liigitus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aruanne esitatud	97	42	46	96	17	9	0	0	0
Aruanne pole esitatud	385	445	444	394	499	529	559	558	564
Kokku	482	487	490	490	516	538	559	558	564

Allikas: Registrite ja infosüsteemide keskus, autori arvutused.